ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

15 ਮਈ, 1987

May 15, 1987

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

Price 50¢ WEEKENDING MAY 15, 1987 Vol. 6 No. 17 Out of Greater Vancouver 65¢ Second Class Mail Reg. No. 5991

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

The Canada Darpan Punjabi Weekly Newspaper P.O.BOX 265, Surrey, B.C. V3T 4W8 Ph. (604) 581-4473

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਮੇਤ

11 ਵਿਧਾਇਕ ਅਸੈਂਬਲੀ 'ਚੋਂ ਖਾਰਜ

15 ਅਕਾਲੀ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਸ਼ਸ਼ੋਪੰਜ ਵਿਚ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਿਨਹਾਸ ਨੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਪਿਛੋਂ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਗਿਆਰਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਤੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਦਲ-ਬਦਲੂ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦਲ-ਬਦਲੂ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਵਿਧਾਇਕ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਟਿਕਟ ਉਤੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਦਲ ਬਦਲੀ ਕਰਨ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਧਾਇਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਧੜਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੌਂਗੋਵਾਲ) ਵਲੋਂ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਲਿਆ।

15 ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਸ਼ੋਪੰਜ ਵਿਚ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਮਾਨ) ਦੇ 11 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਹੋ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ 15 ਵਿਧਾਇਕ ਮੁੜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੌਂਗੋਵਾਲ) ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪੀਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ

ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਡਾ: ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਹੱਥ ਮਜ਼ਬੂਤ

11 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਗਏ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਉਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਗੋਡੇ ਟੇਕਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ

ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਛਿੜਿਆ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਅਚਾਨਕ ਮੋੜ ਕੱਟ ਗਿਆ ਜਦ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲੋਂ ਛੇੜੇ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁਗਣ ਉਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੈਂਤੜਾ ਬਦਲਿਆ

ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੈਂਤੜਾ ਬਦਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਰਾਜ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਇਹ ਹੱਕ ਹਾਸਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਮੰਗਣ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਕੇਰਲ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼-ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹਿੰਦ-ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ) ਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆੜੇ ਹੱਥੀਂ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਉਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਅਜਿਹੇ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀ ਚੁੱਕ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਫੜਾ ਦਫੜੀ ਵਰਗੀ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸੁਰ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਕਟ ਟਲ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੰਦਰ ਪੜ੍ਹੋ —

- ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਭੁਲੇਖੇ
- ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਉਠ ਰਹੀਆਂ ਹਨ —ਦੀਵਾਨ ਬਰਿੰਦਰਨਾਥ—
- ਨਵਾਂ ਭਗਵਾਨ ਚੰਦਰਾ ਸਵਾਮੀ —ਖੜਕ ਸਿੰਘ—

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਰੀਫੀਊਜ਼ੀ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼

'ਨਕਲੀ ਰੀਫੀਊਜ਼ੀ' ਛੇਤੀ ਵਾਪਸ ਜਾਣਗੇ

ਅਟਵਾ — ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਬੀਨੁਆਇਟ ਬੋਸ਼ਾਰਡ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਇਕ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਕਲੀ ਰੀਫੀਊਜ਼ੀ ਅਸਲੀ ਰੀਫੀਊਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਵਿਚ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਣਗੇ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਲੇਮਾਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਨਿਪਟਾ ਸਕਣਗੇ। ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਲੋਕ ਰੀਫੀਊਜ਼ੀ ਕਲੇਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।

ਬਿੱਲ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲੋਕ ਰੀਫੀਊਜ਼ੀ ਕਲੇਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ:

- ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰੀਫੀਊਜ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਲੇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ।
- ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜੇ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਜਾਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ (ਕੈਬਨਿਟ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ)
- ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੀਫੀਊਜ਼ੀ ਸਟੇਟਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇ
- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਲੱਗ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 18,000 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਰੀਫੀਊਜ਼ੀ ਕਲੇਮ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ। ਨਕਲੀ ਰੀਫੀਊਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਰੌਲਾ ਟਰਕੀ ਅਤੇ ਪੁਰਤਗਾਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਉਤੇ ਪਿਆ।

ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਨਾਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੀਫੀਊਜ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ — ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਨਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਇਹ ਬਿਲ ਬਨਾਉਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਵਿਰੋਧ

ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਮਿ: ਮਾਰਚੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿੱਲ ਗੈਰਮਨੁੱਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਮਨਿਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਬਿੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ 49 ਮੁੱਖੀ ਹਿਸਾ ਲੈਣਗੇ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਇਥੇ 13 ਤੋਂ 17 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ 49 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ। ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਰਾਣੀ ਐਲਿਜ਼ਬਿਥ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਗਰੇਟ ਥੈਚਰ ਅਤੇ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੁਗਾਬੀ ਸਮੇਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਇਕ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਉਤੇ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਰਾਜਸੀ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਭੁਟੋ ਸਮੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਰੀਜ਼ਰਵ ਫੋਰਸ ਬੁਲਾਉਣ ਉਤੇ 4 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਖਰਚਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂਕਿ ਬਦੇਸ਼ੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੱਤ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲਰ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਰਹੇ ਪੁਲਸ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਖਰਚਣਾ ਪਵੇਗਾ

ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵਲੋਂ ਇਥੇ ਇਕ ਭਾਰੀ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਸਮੇਂ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਵਿਚਕਾਰ ਟੱਕਰ ਸਮੇਂ 50 ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਅਰੇ ਲਾਏ ਅਤੇ ਜਦ ਹਜੂਮ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪੁਲਸ ਉਤੇ ਇਟਾਂ ਵੱਟਿਆਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ।

ਪੁਲਸ ਨੇ ਲਾਠੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਿਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਹ ਤੋਂ ਉਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਫੱਟੜ ਹੋਏ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਹੰਝੂ ਗੈਸ ਦੀ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਮੰਜ਼ਲ ਮੇਰੀ ਲੱਭੇ ਨਾ ਲੱਭੇ
ਉਡਾਂਗਾ, ਜ਼ੋਰ ਲਾਵਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਪੰਛੀ ਦੇ ਪਰਾਂ ਵਾਗੂੰ।

ਭਾਰਤ-ਸੋਵੀਅਤ ਵਪਾਰ ਢਾਈ ਗੁਣਾਂ ਵਧੇਗਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਅਗਲੇ ਪੰਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ-ਸੋਵੀਅਤ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਢਾਈ ਗੁਣਾਂ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਠਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਮਸੌਦਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਲੈਨਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੋਵੀਅਤ ਵਿਚ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਠੇਕੇ ਵੀ ਮਿਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹੋਟਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਠੇਕੇ ਸਮਰਕੰਦ, ਤਾਸ਼ਕੰਦ ਆਦਿ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਮਿਲੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਹਵਾਈ ਮੀਜ਼ਾਈਲਾਂ ਤਿਆਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਹਵਾਈ ਮੀਜ਼ਾਈਲ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਜੋ 150 ਮੀਲ ਤੱਕ ਮਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੀਜ਼ਾਈਲ ਦਾ ਭਾਰ ਇਕ ਟਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਛੇਤੀ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਐਂਟੀ-ਟੈਂਕ ਮੀਜ਼ਾਈਲ ਬਣਾ ਲਵੇਗਾ ਜੋ ਚਾਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੱਕ ਮਾਰ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਾਰੂਦ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਾਬਕਾ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਚਲ ਵਸਿਆ

ਗਲੈਨਕੋਟ(ਨਿਊਯਾਰਕ) — ਦਿਮਾਗ਼ੀ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਮਰੀਜ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਬਦਨਾਮ ਏਜੰਸੀ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਿਲੀਅਮ ਕੇਸੀ ਕੱਲ੍ਹ ਚਲ ਵਸਿਆ। ਉਸਦੀ ਉਮਰ 74 ਸਾਲ ਸੀ। ਕੇਸੀ ਦੀ ਮੌਤ ਨਮੂਨੀਏ ਕਾਰਨ ਹੋਈ। ਵਿਲੀਅਮ ਕੇਸੀ 1981 ਤੋਂ ਜਨਵਰੀ 1987 ਤੱਕ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਿਹਾ।

ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਰੀਟਾਇਰਡ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਸੀਕੌਰਡ ਨੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਈਰਾਨ ਹਥਿਆਰ ਸਕੈਂਡਲ ਵਿਚ ਵਿਲੀਅਮ ਕੇਸੀ ਦਾ ਵੀ ਹੱਥ ਸੀ।

ਪਿਛਲੀ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਕੇਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਨਿਕਰਾਗਵਾ ਦੇ ਬਾਗੀਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਦੇਣ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸੀਕੌਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦੋ ਵਾਰ ਵਿਲੀਅਮ ਕੇਸੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਦੇ ਫ਼ੋਨ ਰੀਕਾਰਡ ਕਰਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਸਹੀ ਕਰਾਰ

ਵੈਨਕੂਵਰ — 'ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਨ' ਦੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਵਲੋਂ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਦੇ ਫੋਨ ਰੀਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਕਰਾਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਯੋਜਨਾ ਮੰਤਰੀ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਉਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 20,20 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨੀਊਵੈਸਟ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਮੀਤ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਜਸਟਿਸ ਵਰਨਰ ਹੀਲਡ ਨੇ ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਾਰੰਟ ਮਨਸੂਖ ਕਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਖਬਰ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਾਰੰਟ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਾਰੰਟ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਕਿ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਯੰਤਰ ਲਾਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਰੀਕਾਰਡ ਹੋ ਸਕੇ। ਅਟਵਾਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਡੇਵਿਡ ਗਿਬਨਜ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਰੀਕਾਰਡ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ।

ਅਟਵਾਲ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਚਾਰਟਰ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਵਾਰੰਟ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵਾਰੰਟ ਉਤੇ ਜੱਜ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਿਮ ਟੇਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੱਜ ਦਾ ਨਾਂ ਇਸ ਲਈ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸ਼ੱਕੀ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਸਬੰਧਤ ਸਨ।

54 ਸਫ਼ੇ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਵਿਚ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ।

ਤਿੰਨ ਅਤਿਵਾਦੀ ਮਰੇ, ਤਿੰਨ ਫੜੇ ਗਏ

ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦਾ ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਜ਼ਖਮੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪਿਛਲੇ 48 ਘੰਟੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਅਤਿਵਾਦੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਪਟਿਆਲੇ ਵਿਚ ਫੜੇ ਗਏ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਕ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਇਕ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦਾ ਸਿਪਾਹੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਕ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਫੱਟੜ ਹੋਇਆ।

ਰਿਚਮੰਡ ਦੀ ਮਸਜਿਦ — ਹੇਰਾ ਫੇਰੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ

ਰਿਚਮੰਡ — ਚੈਕਾਂ ਵਿਚ ਹੇਰਾ ਫੇਰੀ, ਬੇਹੱਦ ਖਰਚੇ ਰਿਚਮੰਡ ਦੀ ਮਸੀਤ ਬਾਰੇ ਆਮ ਚਰਚਾ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਵਲੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛਾਣਬੀਣ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਅਜ਼ਾਦ ਤੌਰ ਤੇ ਬਣਾਏ ਇਸਲਾਮੀ ਸਕੂਲ ਦਾ ਖਰਚ ਜੋ ਕਿ ਬਲੰਡਲ ਤੇ ਬਣੀ ਮਸੀਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ 35,000 ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਕੀਮਤਾਂ ਅਸਮਾਨੀਂ ਚੜ੍ਹੇ ਭਾਅ 69,000 ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਪਰਾਜੈਕਟ ਅਜੇ ਪੂਰਾ ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਹ ਰੀਪੋਰਟ ਨਵੰਬਰ 1986 ਵਿਚ ਬੀ. ਸੀ. ਮੁਸਲਮ ਐਸੋ: ਦੀ ਪੰਜ-ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। 'ਸਕੂਲ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ' ਨਾਮੀ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਇਹ 57 ਸਫੇ ਦਾ ਕਿਤਾਬਚਾ ਦਸਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਕ ਵਖਰੇ ਤੇ ਅਜ਼ਾਦਾਨਾ ਇਸਲਾਮੀ ਸਕੂਲ ਦਾ ਪਵਿਤਰ ਖਿਆਲ ਬਹੁਤਾ ਗੌਲਿਆਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਤੇ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰੀਪੋਰਟ ਵਿਚ 14 "ਆਰਥਕ ਬੇ-ਤਰਤੀਬੀਆਂ" ਤੇ 5 "ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਘਾਟਾਂ" ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਲੋਂ ਸਕੂਲ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਚੋਂ 700 ਡਾਲਰ ਦੀ ਚੈਕ ਹੇਰਾ ਫੇਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਅਕਾਊਂਟ 'ਚ ਜਮਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਰੀਪੋਰਟ ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਚੈਕ ਬਾਰੇ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਨਸਲਟੈਂਟ ਨੂੰ ਹੇਰਾ ਫੇਰੀ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਬਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘੀ ਛਾਣਬੀਣ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਗੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਰਾ ਫੇਰੀ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਜਾਣੇ ਤੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸੀਵਰ ਸਿਸਟਮ 'ਚ ਕੀਤੇ 55,000 ਡਾਲਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ।

3 ਮਈ ਨੂੰ ਅਖਬਾਰ ਵਲੋਂ ਮਸੀਤ ਦੇ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵੇਲੇ ਉਸ ਨੇ ਰੀਪੋਰਟ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਸਲਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪਬਲਿਕ ਦਾ। ਇਹ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੈ ਸਾਡੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ।"

THE CANADA DARPAN
(Punjabi Weekly Newspaper)
P.O.BOX 265
Surrey, B.C. V3T 4W8
Chief Editor: **DARSHAN GILL**
Art: **N. DHALIWAL**
All office holders of CANADA DARPAN are honorary associates.
'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਂਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।
Ph. 581-4473

ਅਮਰੀਕੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਵਾਂ ਭਗਵਾਨ ਚੰਦਰਾ ਸਵਾਮੀ

ਖੜਕ ਸਿੰਘ

*** ਅਰਬ ਪਤੀ ਭਗਵਾਨ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਈ.ਏ.ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਕੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।**

*** ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਫਿਲਮ ਅਭਿਨੇਤਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਦਾ ਭਗਵਾਨ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ।**

*** ਰੀਗਨ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਦਾ ਗੁਰੂ ਚੰਦਰਾ ਸੁਆਮੀ ਮੰਤਰ ਦਾ ਢਕੌਂਜ ਰਚਕੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਕਰਦਾ ਹੈ।**

*** ਚੰਦਰਾ ਸੁਆਮੀ ਇਕ ਬਹਿਰੇ ਤੋਂ ਅਰਬਪਤੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਗਿਆ ?**

*** ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਉ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਸਚੀਉ ਰਾਮੇਸ਼ ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਦੋਸਤੀ !**

ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਗਲਟ ਵਿਚ ਲਿਪਟੇ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮਹਾਂਮੰਤਰੀ ਤੱਕ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੂਹੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨੀਜਨ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਕੜੀ ਹੈ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭਗਵਾਨ ਜਿਹੜੇ ਜਿਹੜੇ ਜੰਤਰ ਮੰਤਰ ਦਾ ਢਕੌਂਜ ਰਚਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਾਕੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ "ਭਗਵਾਨਾਂ"ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨਵਾਂ ਭਗਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਾਹੀਂ ਚਰਚਿਤ ਹੋਇਆ ਜਿਸਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅੰਦਰ ਇਕ ਵਿਸਤਰਤ ਜਾਲ ਵਿਛਾ ਰੱਖਿਆ,ਇਹ ਭਗਵਾਨ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਲਈ ਆਓ ਇਸਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਰਤ ਸਿਲਸਲਾ ਜਾਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ।

ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਦਰਾ ਸੁਆਮੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਡੀਪਾਰਟਮੈਂਟਲ ਸਟੋਰ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਟੋਰ ਨੂੰ 12 ਸੌ ਕਰੋੜ ਵਿਚ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਸ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਪਿਛੇ ਇਕ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਿਰੋਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਗਰੋਹ ਦੇ ਸਰਗਣੇ ਹਨ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਥੈਚਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਮਾਰਕ ਥੈਚਰ,ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਮਗਲਰ । ਅਦਾਨ ਖਗੋਸ਼ੀ,ਭਾਰਤੀ ਭਗਵਾਨ ਚੰਦਰਾ ਸੁਆਮੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸਕੱਤਰ ਕੈਲਾਸ਼ ਨਾਥ ਉਰਫ ਮਾਮਾ ਜੀ ਇਕ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਬਨੋਈ ਦਾ ਸੁਲਤਾਨ ਮੁਦਾ ਹਸਨਾਲ ਬੋਲਕੀਆ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਹੈ।

ਇਹ ਹੈ ਉਹ ਗਰੋਹ ਜੋ ਚੰਦਰਾ ਸੁਆਮੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੰਦਰਾ ਸੁਆਮੀ ਵਿਚ ਗੈਬੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਦਰਾ ਸੁਆਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਅਰਬਪਤੀ ਸਮਗਲਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਵੱਡੇ ਰਾਜ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਆਲ ਫਿਆਦ ਦੀ ਬਨੋਈ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ ਨਾਲ ਇਕ ਮਿਲਣੀ ਕਰਾਉਣ ਬਦਲੇ ਚੰਦਰਾ ਸੁਆਮੀ ਨੇ 5 ਮਿਲੀਅਨ ਪਾਊਂਡ (180 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ)ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ।

ਵਿਵਾਦ ਗ੍ਰਸਤ ਤੇ ਅਰਬਪਤੀ ਭਗਵਾਨ ਬਾਰੇ ਖੋਜਬੀਨ ਦਾ ਕੰਮ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਦੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੱਤਰਕਾਵਾਂ ਇਲਸਟ੍ਰੇਡਡ ਵੀਕਲੀ ਅਤੇ ਔਨ ਲੁਕਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਸਦਾ ਇਕ ਪੂਰਾ ਜਾਲ ਵੀ ਨੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਚੇਲੇ ਅਤੇ ਚੇਲੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾ ਲਏ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੀਬ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਪਿਛੇ ਛੁਪੀ ਹੈ ਉਹ ਅਸਲੀਅਤ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਸਾਧੂ ਸੰਤ ਦੇ ਬੁਰਕੇ ਵਿਚ ਛੁਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਅਲਵਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਇਸ ਤਾਂਤਰਿਕ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਖਾਨ ਸਾਮੇ ਦਾ ਕੰਮ ਤੇ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਾਖੰਡੀ ਸਾਧੂ ਬਣਕੇ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਪਹਾੜਾਂ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਡਣੇ ਸੱਪ ਨੇ ਡੱਸ ਦਿਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ੀ ਨੇ ਬਚਾਈ ਜਿਹੜਾ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿਚ ਤਪੱਸਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਚੰਦਰਾ ਸੁਆਮੀ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਲਸਲਾ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਰੈਣ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਰੈਣ ਖੁਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਏਜੰਟ ਸੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸਨੂੰ 1974 ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੰਪਰਕ ਸੂਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਤਾਬਿਆਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ।

ਚੰਦਰਾ ਸੁਆਮੀ ਆਪ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਮੈਂ ਲੋਕ ਨਾਇਕ ਦਾ ਪੱਤਰ ਲੈ ਕੇ ਲੰਦਨ ਗਿਆ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਇਸਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਐਮਬੈਸੀ ਵਿਚਲੇ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਦੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਨਟਵਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ,ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਥੈਚਰ ਨਾਲ ਮਿਲਵਾਇਆ।"ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲ ਦੀ ਨੇਤਾ ਸੀ। ਸੁਆਮੀ ਥੈਚਰ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਿਲਣੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ 15-20 ਮਿੰਟਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨਾਲ ਗੂੜੇ ਸਬੰਧ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਏ।

ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਇਸ ਨਵੇਂ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 6 'ਤੇ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਲ-ਬਦਲੂਆਂ ਦਾ ਹਸ਼ਰ

ਆਖਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਉਹ ਕਦਮ ਚੁਕਣਾ ਹੀ ਪਿਆ ਜਿਸਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। 'ਆਇਆ ਰਾਮ ਤੇ ਗਿਆ ਰਾਮ' ਬਣੇ ਕੁਝ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋਰ ਦਿਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਉਤੇ ਅਜੇ ਤਲਵਾਰ ਲਟਕ ਰਹੀ ਹੈ। 1967 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਦ ਪਹਿਲੀ ਫਰੰਟ ਵਜ਼ਾਰਤ ਬਣੀ ਤਾਂ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਿਛੋਂ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਦੋ ਅਜਿਹੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਦਲ-ਬਦਲੂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਉਤੇ ਫਰੰਟ ਵਜ਼ਾਰਤ ਤੋੜੀ ਅਤੇ ਭਾਨਮਤੀ ਦਾ ਕੁਨਬਾ ਜੋੜ ਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਬੈਠੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲ-ਬਦਲੂਆਂ ਦਾ ਹਸ਼ਰ ਜੋ ਹੋਇਆ ਉਹ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। 8-9 ਮਹੀਨੇ ਪਿਛੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਥੱਲਿਓਂ ਕੁਰਸੀ ਖਿਚ ਲਈ ਅਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਵਰਗੇ ਦਲ-ਬਦਲੂ ਦੇ ਪੈਰ ਮੁੜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਾ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਆਖਰ ਦਾਲ ਨਾ ਗਲਦੀ ਵੇਖ ਕੇ ਇਹ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰਾ ਵਾਚ ਆਇਆ ਤੇ ਇਥੇ ਆ ਕੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦਾ ਰਾਗ ਅਲਾਪਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਲੀਡਰ ਕਦੀ ਪੰਜਾਬ ਪਰਤੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਇਹ ਸਵਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਪੁਛਣਗੇ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਉਤੇ ਅਕਾਲੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਤੋੜਨ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਖੈਰ-ਖਵਾਹ ਕਦੋਂ ਬਣਿਆ ਸੀ।

ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੈਰੋਂ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਉਹੀ ਚਾਲ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਖੇਡੀ ਸੀ। ਪਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਦਲ ਦੀ ਚਾਲ ਹੁਣ ਵੀ ਨੇਪਰੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹੀ।

ਬਾਦਲ ਤੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਧੜੇ ਦੇ 26 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੌਂਗੋਵਾਲ) ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਉਤੇ ਚੋਣ ਲੜੇ ਸਨ ਜਦ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲੋਂ ਹੀ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣ ਲੜਦੇ। ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਕਿ ਲੋਕ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਦੇਸ਼-ਭਗਤ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ।

ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜੀਅ ਆਇਆਂ ਆਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਜਦੋਂ ਵਜ਼ੀਰੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਖੁਸਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਝੱਟ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਾ ਖੜੋਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਚੰਗਾ ਮਨੁੱਖ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਚੰਗਾ ਸਾਹਿਤ ਲਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੇਖਕ ਦੀ ਹਰ ਰਚਨਾ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ 'ਚੋਂ ਛਣ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਮੁਮਕਿਨ ਹੈ ਕਿ ਆਦਮੀ ਸਿਰਫ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਦਸਾਂ-ਵੀਹਾਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਵਿਚ ਜੀਵੇ ਤੇ ਲਿਖਦਿਆਂ ਸਿਰਫ ਇਕੋ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੇ।

ਤਿੰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੱਤਾ ਦੀ ਜੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਕੇਰਲ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹਾਰ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਅਜੇ ਤਾਜ਼ਾ ਹੀ ਹਨ ਕਿ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਮਿਲਣ ਲਗ ਪਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਤਿੰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਤਾਣ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਨ ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਭਗਤ ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਸੰਚਾਰ ਮੰਤਰੀ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਚਲੀ ਲੜਾਈ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖੋਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਲੈਣ ਦੀ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਇਸ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨ ਕਿ ਮਿਸ਼ਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਜਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਨੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਉਤੇ ਪੁਨਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਣ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਵੰਬਰ '84 ਦੇ ਫਸਾਦਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦੇਣ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਉਤੇ ਛਾਏ ਹੋਏ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੁਝਾਅ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਭਗਤ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਤਨਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਹਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਲੋਂ ਮਿਸ਼ਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਰੁਧ ਜੋ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ) ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹਲਕੇ ਇਹ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਜੋ ਮਾਸਟਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚਕਾਰ ਗਲਵੱਕੜੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਅਤੇ ਯੰਗ ਸਿੱਖ ਐਸੋ: ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਾਇਮ ਕਰਵਾਈਆਂ ਹਨ।

ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਐਚ. ਕੇ. ਐਲ. ਭਗਤ ਵੀ ਅਵੇਸਲੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠੇ ਹੋਏ। ਸ੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ) ਨਾਲ ਡੂੰਘੇ ਤੇ ਮਿੱਤਰਤਾ ਭਰਪੂਰ ਸਬੰਧ ਬਣਾ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਿਤਨੀ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਤਨੀ ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਬਹੁਤਾ ਸੰਪਰਕ ਰੱਖ ਕੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ। ਸ੍ਰੀ ਐ. ਕ੍ਰੇ. ਐਲ ਭਗਤ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਵੰਬਰ '84 ਦੇ ਫਸਾਦਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਲਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦਾ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੇਅਰ ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਥੀ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਕਟਵਰਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਖੋਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਾਥੀ ਮੇਅਰ ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਨਵਗਠਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚਲੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸਨਮਾਨ ਪੂਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਵੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲੈ ਕੇ ਉਪਰਲੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਇੰਕਾ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਇੰਕਾ ਨੇਤਾਵਾਂ) ਉਪਰ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਾਥੀ ਅਜੇ ਵੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚੋਂ ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਾਂਭੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ।

ਟੀ. ਵੀ. ਉਤੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਿਮ ਬੇਕਰ ਬਦਮਾਸ਼ੀਆਂ ਕਾਰਨ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ

ਕੋਲੰਬੀਆ — ਈਸਾ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਡਾਲਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਟੀ. ਵੀ. ਦਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਿਮ ਟੇਲਰ ਪੀ. ਪੀ. ਐਲ. ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਕੱਢ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਉਤੇ ਆਪਣੀ ਸਕੱਤਰ ਨਾਲ ਸੈਕਸ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪੌਣੇ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਜਿਮ ਟੇਲਰ ਦਾ ਨਾਂ ਨਾ ਲਵੇ। ਪੀ. ਟੀ. ਐਲ. ਬੋਰਡ ਨੇ ਜਿਮ ਟੇਲਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਟੈਮੀ ਨੂੰ ਪੀ. ਟੀ. ਐਲ. ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੋਂ ਮੀਆਂ ਬੀਵੀ 16 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਲੈਂਦੇ ਸਨ।

ਬੋਰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਰੋੜਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਦਾਨ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜੈਰੀ ਫੈਲਵੈਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿਮੇਂਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਿਗਰਟਾਂ ਬੀੜੀਆਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ

ਰੋਪੜ — ਖਾੜਕੂ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਸਿਗਰਟਾਂ - ਬੀੜੀਆਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਪਰਚੂਨ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮਾਲ ਖਰੀਦਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਥੋਕ ਡੀਲਰ ਕੋਈ ਮਾਲ ਨਹੀਂ ਮੰਗਵਾ ਰਹੇ ਸਗੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਪਿਆ ਸਟਾਕ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡੀਲਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਮਾਲ ਘਾਟੇ 'ਤੇ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਖਰੀਦੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਭੱਜ ਦੌੜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਠੇਕਿਆਂ ਉਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਿੰਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਝਲੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਰਾਬ ਠੇਕਾ ਲੁੱਟੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਮੀਆਂਪੁਰ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਠੇਕੇ ਲਈ ਥਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਟਰਾਂਟੋ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਟਰਾਂਟੋ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਹਿਤੂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪਸੰਦ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਹਤਰੀ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁੱਕਰੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨੀ ਹੈ।

ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਨਾਂ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਕਨੇਡੀਅਨਜ਼ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ 'ਚ ਟਰਾਂਟੋ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੋਕ-ਹਿਤੂ ਕੰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ 'ਲੋਕ-ਹਿਤੈਸ਼ੀ' ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਥੇਬੰਦੀ ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਖੜੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਾਂਗੇ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ 'ਜਥੇਬੰਦੀ' ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸਰਨਾਵੇਂ ਤੇ ਚਿੱਠੀ-ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਵਲੋਂ ਜਾਇੰਟ-ਸਕੱਤਰ
ਦੇਵ ਲਾਲੀ

Democratic Federation of East Indian Canadians
P.O.BOX 210
Kleinburg,ONT. L0J 1C0

ਪੰਨਾ 4 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਰੀਗਨ ਨਾਲ ਮਿਲਣੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਮੌਰੀਨ ਰੀਗਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੇਲੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਕੇ ਸਰਸਵਤੀ ਰੀਗਨ ਰੱਖ ਦਿਤਾ। ਰੀਗਨ ਦੀ ਇਹ ਲੜਕੀ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿਧ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੰਦਰਾ ਸੁਆਮੀ ਦੇ ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਲਾ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ (ੳ) ਵਿਦੇਸ਼ੀ—ਬਰੂਨਈ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ, ਦੁਬੱਈ ਦੇ ਸ਼ੇਖ ਰਸ਼ੀਦ, ਜਾਰਡਨ ਦੇ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ, ਮਿਸਰ ਦੇ ਹੁਸਨੀ ਮੁਬਾਰਕ, ਫਿਲਪਾਈਨ ਦੇ ਮਾਰਕੋਸ, ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਜੈਵਰਧਨੇ ਜ਼ੈਰੇ ਦੇ ਮਬੋਟੋ, ਕੇਨੀਆਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੋਈ, ਰੋਨਲਡ ਰੀਗਨ, ਨੈਂਸੀ ਰੀਗਨ, ਰਿਚਰਡ ਨਿਕਸਨ, ਜਿਮੀ ਕਾਰਟਰ, ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਮਗਲਰ ਖਗੋਸ਼ੀ ਆਦਿ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾ—ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ, ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ (ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਿੰਦਾ ਸੀ) ਪੀ:ਵੀ: ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਉ ਨਟਵਰ ਸਿੰਘ, ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, ਵਿਸ਼ਵਾਨਾਥ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ (ਚਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ) ਆਰਫ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਨ, ਸ਼ਿਆਮਚਰਨ ਸ਼ੁਕਲ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਰਾਮਰਾਵ ਅਤੇ ਵਸੰਤ ਦਾਦਾ ਪਾਟਿਲ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਵਰੀ ਦੂੱਬੇ, ਸ਼ੇਖ ਅਬਦੁੱਲਾ, ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹਰੀਦੇਵ ਜ਼ੋਸ਼ੀ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਐਮ.ਜੀ.ਰਾਮਾ ਚੰਦਰਨ, ਕਰਨਾਟਕ ਦਾ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹੇਗੜੇ, ਆਂਧਰਾ ਦੇ ਐਨ.ਟੀ.ਰਾਮਾ ਰਾਉ, ਆਸਾਮ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹਤੇਸ਼ਵਰੀ ਸੈਕੀਆ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ, ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ, ਨਾਨਾ ਜੀ ਦੇਸ਼ ਮੁੱਖ, ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ, ਦੇਵੀ ਲਾਲ, ਐਕਟਰ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਹੇਮਾ ਮਾਲਿਨੀ, ਰੇਖਾ, ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਆਦਿ। ਇਹ ਹਨ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੰਦਰਾ ਸੁਆਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਮਰਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਮੰਨਕੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿਚਲੀ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਕੋਠੀ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਖੱਲ ਤੇ ਬੈਠੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਭਗਵਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਇਉਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਰਬਪਤੀ ਸੁਲਤਾਨ ਦਾ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਖੂਬਸੂਰਤ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੋਲ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਦੀਆਂ ਚੇਲੀਆਂ ਦਸਦੀਆਂ ਹਨ

ਚੰਦਰਾ ਸੁਆਮੀ ਦਾ ਦੁਭਾਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕੈਲਾਸ਼ ਨਾਥ ਅਗਰਵਾਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ 175 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਐਕਸਰੇ ਫਿਲਮਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹੈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੁਆਮੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਟੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਮ ਕਰਕੇ ਇਹ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਦਲਾਲ ਖਗੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮਖਮਲੀ ਜ਼ਹਾਜ਼ ਹੀ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਹਾਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ 36 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਸੁਆਮੀ ਮਰਸਡੀਜ਼ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਫਲੇ ਨਾਲ ਚਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਸੂਤਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਇਵਜ਼ ਵਿਚ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ 'ਚ ਕਾਫੀ ਮਾਹਿਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸੁਆਮੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਸੂਤਰ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸੰਪਰਕ ਜਿਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਉਪਰ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਏਜੰਟ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਨੇਕਾਂ ਕੜੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹੀ ਕਾਰਨਾਮੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਜਨਕ ਕੰਮ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾ ਜਾਣੇ ਚੰਦਰਾ ਸੁਆਮੀ ਵਰਗੇ ਕਿੰਨੇ ਪਾਲਤੂ ਏਜੰਟ ਪਾਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੂਹੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੇਹੱਦ ਖੁਫੀਆ ਭੇਦ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੱਟੜ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਹੈ।●

ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਫਿਰਕੇ (ਸਿੱਖਾਂ) ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰੋ

ਨਵੰਬਰ '84 'ਚ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ, ਕਾਨ੍ਹਪੁਰ, ਲਖਨਊ, ਬੜੌਦਾ, ਕਲਕੱਤੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਫਿਰਕੇ (ਸਿੱਖਾਂ) ਉਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਸੂਰ ਜੋ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ੁੰਮੇਂਵਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਮਿਸ਼ਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਭਾਵ ਇਨਸਾਫਪਸੰਦ ਅਤੇ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਲੋਂ ਉਡੀਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਸਲੀ ਮਜ਼ਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਰੇ ਵੀ ਉਮੀਦਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜੋਟੀਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਦਰਸਾ ਦਿਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਬੇਕਸੂਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਰਖਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਘਬਰਾਹਟ 'ਚ ਆ ਕੇ ਬੇਕਸੂਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਚੌਰਾਹਿਆਂ 'ਚ ਬੇਪਤ ਕੀਤਾ। ਕੁਝ ਦੋਸ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਸਿਰ ਥੱਪਿਆ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਕਸੂਰ ਥੱਲੇ ਦੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਸਿਰ ਥੱਪ (ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਚੋਂ ਬਰੀ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ) ਕੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠੇ ਹ. ਸ. ਭਗਤ ਅਤੇ ਟਾਇਟਲਰ ਵਰਗੇ 65 ਹੋਰ ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਦੁੱਧ-ਧੋਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਇਹਨਾਂ ਦੰਗਿਆਂ ਬਾਬਤ ਪੀ. ਯੂ. ਸੀ. ਐਲ., ਪੀ. ਯੂ. ਡੀ. ਆਰ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਛਾਪੇ ਗਏ ਕਿਤਾਬਚੇ 'ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ ਹਨ' ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਭ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇਕ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਸਕੀਮ ਰਾਂਹੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਵਲੋਂ ਖੁਦ ਅਗੇ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਸਨ। 'ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ ਹਨ' ਕਿਤਾਬਚੇ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਉਪਰ ਉਂਗਲੀ ਵੀ ਰੱਖੀ ਪਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਝੂਠੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਅਸਲੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਬਾਅਦ 'ਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵੀ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਾਡੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ 'ਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਝਾ ਮਜ਼ਾਕ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਤਲਾਂ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਝੂਠੀ ਸਫਾਈ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਤਲਾਂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ 'ਚ ਬੈਠਾਏ ਗਏ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਦੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਉਤੇ ਉਂਗਲੀ ਨਹੀਂ ਧਰਨਗੇ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਿਸ਼ਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਹੇ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਟੰਟਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਟਹਿਰੇ 'ਚ ਖੜੇ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਗੋਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ :
ਜੱਥੇਬੰਦਕ ਜਾਇੰਟ ਸਕੱਤਰ/ਦੇਵ ਲਾਲੀ

ਸਿੱਖ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਏਕਾ ਜ਼ਰੂਰੀ — ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ

ਮੁਕਤਸਰ — ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਉਤੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਥੇਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਅਬੋਹਰ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਰੁਕਨਪੁਰਾ ਵਿਚ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਅਬੋਹਰ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਸਪੁੱਤਰ ਜਥੇਦਾਰ ਸ਼ੇਬੇਗ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ਿਲਾ ਅਕਾਲੀ ਜਥਾ ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੰਗਣੀ ਸਮੇਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਬੰਦੀ ਤਾਂ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਈਏ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਿੱਖ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਬੰਧੀ ਕਿਵੇਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੰਚਾਈ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਸ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੱਕ ਸ਼ੇਰਾ, ਸਾਬਕ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਗਿਆਨੀ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਹੁਡਿਆਰਾ, ਜਥੇਦਾਰ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਚਿੜੇਵਾਨ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ।

ਦੋ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਬੂ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਸ ਨੇ ਫੀਲਡ ਗੰਜ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਕੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬੀਰਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਂਦੇ ਹੋਏ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਐਸ. ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਪਨਾਹ ਦੇਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।

ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਢਲੀ ਪੁਛਗਿਛ ਦੌਰਾਨ ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਾਸ ਖਤਰਨਾਕ ਏ ਸ਼ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਜਿੰਦਾ, ਸੁਖਾ ਸਿਪਾਹੀ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿਟੂ ਆਦਿ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਮੱਦਦ ਵੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਇੰਕਸ਼ਾਫ ਕੀਤਾ ਕਿ ਫਰਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਪੰਜ ਕਰੋੜ 70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਹੋਈ ਡਕੈਤੀ ਵਿਚ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਇਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਹੈਪੀ ਨੂੰ ਵੀ ਫੀਲਡ ਗੰਜ ਵਿਚੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਪਾਸੋਂ ਇਕ ਪਿਸਤੌਲ ਅਤੇ 66 ਕਾਰਤੂਸ ਤੇ ਇਕ ਮਾਰੂਤੀ ਕਾਰ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰ 6 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਗੁਰਦੇਵ ਨਗਰ ਤੋਂ ਖੋਹ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਸਕੂਟਰ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪਿਸਤੌਲ ਦੀ ਨੋਕ ਤੇ ਖੋਹ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲੇ ਓਸਵਾਲ ਮਿਲ ਵਿਚ ਪਈ ਡਕੈਤੀ ਵਿਚ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਕਤ ਮਾਰੂਤੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਸੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਧਨੀ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਨਿਕੂ ਅਤੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਮਿਲ ਦੇ ਕੁਝ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਨਿਕੂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ (ਗੁਜਰਾਤ) ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ ਕੇਵਲ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੀ ਬਾਕੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕਾਬੂ ਆ ਗਿਆ।

ਸਾਂਝੇ ਦਲ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਗਾਰਡ ਦੇਣ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸਹਿਮਤੀ

ਕੰਵਰ ਸੰਧੂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਲਾਂ ਨੇ ਖਾੜਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ "ਸੁਰੱਖਿਆ ਛਤਰੀ" ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਲੰਧਰ ਰੇਂਜ ਦੇ ਡੀ ਆਈ ਜੀ ਪੀ ਸੀ ਡੋਗਰਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਜੇ ਐਫ ਰਿਬੇਰੋ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਇਕ ਗੁਪਤ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਜਾਣ ਜਿਹੜੇ "ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨਾਲ ਘੁੰਮਦੇ ਫਿਰਦੇ" ਹਨ।

ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਡੋਗਰਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਦੇਣ ਦਾ "ਮਾੜਾ ਅਸਰ" ਪਏਗਾ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨੇਤਾ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੇ ਰੈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਨੇਤਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਲਾਂ ਵਿਰੁਧ ਭੜਕਾਊ ਭਾਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੰਧੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਹੱਤਕ ਇਜ਼ਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਉਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 25 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਹ ਲਿਖ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਦੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਭਾਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੌਂ:) ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਏ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਸਾਰੇ ਉਘੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਹਨ।

ਸ. ਬਾਦਲ ਦੀ ਕੋਠੀ ਅੱਗੇ ਪਹਿਲਾਂ 15 ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਸਨ ਜੋ ਘੱਟ ਕੇ 7 ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਟੌਹੜਾ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਐਸਕਾਰਟ ਕਾਰਾਂ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਮਗਰੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਕ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਟੌਹੜਾ ਕੋਲ 100 ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿਚ ਇਕ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਟੌਹੜਾ ਰਾਏਪੁਰ (ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਬਾਦਲ ਜੱਬਲਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹਨ।

ਸੰਧੂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਬੁਲਿਟ ਪਰੂਫ ਜਾਕਿਟ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ 2-2 ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਹਨ।

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਜਨਰਲ ਚੋਣਾਂ ਜਲਦੀ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਮੂਡ ਵਿਚ

ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ:—ਉਘੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਨਈਅਰ ਨੇ ਇਕ ਲੇਖ ਵਿਚ ਰਾਜੀਵ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਰਲ,ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ,ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਛਿੜੇ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਵੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਬਕ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਿਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵੀ.ਪੀ.ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਉੜੀਸਾ ਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਲਦੀ ਬਦਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੇਰਲਾ,ਬੰਗਾਲ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਵਫਾਦਾਰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਹੁਣ ਵੀ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਨਰਲ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਵਾ ਦੇਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੂਰੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਵਿਗੜਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਬਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਛਿੜੇ ਝਗੜੇ ਵਲੋਂ ਹਟ ਜਾਏਗਾ। ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਲਾਹਾਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ।

'ਹਿਨਾ' ਨੂੰ ਫਿਲਮਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜਕਪੂਰ ਜ਼ਿਆ ਨੂੰ ਖਤ ਲਿਖਣਗੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ:—ਰਾਜਕਪੂਰ ਨੇ ਆਪਣੀ 'ਹਿਨਾ' ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਰਾਜਕਪੂਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾਉਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਉਹ ਫਿਲਮ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਫਿਲਮਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ਿਆ ਨਾਲ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਕੇ ਜ਼ਿਆ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵੀ ਕਰਨਗੇ। ਰਾਜਕਪੂਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਪਸੰਦ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਨਫਰਤ ਦੂਰ ਹੋਏਗੀ।

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਨਾਂ 'ਚ ਗਰਮੀ ਹੈ ਪਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ:—ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰੋ.ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਉਤੇ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਵੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਗਰਮ ਖਿਆਲੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿ ਕੇ ਚੁਕਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਨਾ ਉਹ ਖੁਦ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਂਝਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਮਤਾ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਰਾਜਸੀ ਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।

ਰਾਜਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋ.ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿਚ ਭੜਕਾਹਟ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਉਤੇ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਜੀ ਭੋਲੇ ਲੋਕ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਮਝੌਤੇ ਉਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਸ੍ਰ.ਬਰਨਾਲਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰ.ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਗੜਿਆਂ ਕਾਰਨ 16 ਮਰੇ

ਪਟਨਾ — ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਗੜਿਆਂ ਕਾਰਨ 16 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ। 150 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਗੜਿਆਂ ਨੇ ਦੋ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਵੀ ਨਕਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਬਿੱਲ 19 ਅਤੇ 20 ਦਾ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ

ਵਿਕਟੋਰੀਆ — ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿੱਲ 19 ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਕਮਰਕਸੇ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੈਲੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਲੋਂ ਬਿੱਲ-20 ਦਾ ਵਿਰੋਧ 'ਵਰਕ ਟੂ ਰੂਲ' ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਬੀ. ਸੀ. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਟੀਚਰ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਫੇਅਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਲੜਾਕੇ ਜਹਾਜ਼ ਮਿਗ-29 ਭਾਰਤ ਪੁੱਜੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਲੜਾਕੇ ਮਿਗ-29 ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਕੁਐਡਰਨਾਂ ਭਾਰਤ ਪੁੱਜ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਇਕੱਲੇ ਸੋਵੀਅਤ ਕੋਲ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਪਹਿਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਸੋਵੀਅਤ ਤੋਂ ਖਰੀਦੇ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਐਫ਼-16 ਜੈਟ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਨੇ ਸੋਵੀਅਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮਿਗ-29 ਜਲਦੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇ। ਭਾਰਤ ਨੇ 40 ਜਹਾਜ਼ ਮੰਗੇ ਸਨ। ਮਿਗ-29 ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਭਾਰਤ ਮਿਗ-27 ਅੱਗੇ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਥੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੇਅਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ:—ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਥੀ ਨੂੰ 6ਵੀਂ ਵਾਰ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਮੇਅਰ ਚੁਣ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਿਸ਼ਿਜ਼ ਅੰਜਨਾ ਕੰਵਰ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਚੋਣ ਦਿੱਲੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਖਾਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਜਾਰੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਦੁਆਈਆਂ ਦੇ ਐਕਟ ਵਿਚ ਮਾਰੂ ਸੋਧ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ

ਦੁਆਈ ਦਸਤਕਾਰੀ ਹਥਿਆਰ ਦਸਤਕਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫੇ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ ਧਨ ਕੁਬੇਰ ਭਾਰੂ ਹਨ। ਇਹ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਬੇਬਹਾ ਲੁੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਲਹੂ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾ ਰੋਕਥਾਮ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਰਾਂਡ ਨਾਮ ਦੀ ਲਾਇਸੰਸ ਰਾਹੀਂ ਤੇ ਇਵਜ਼ਾਨਾ ਦੇਕੇ ਨਕਲ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਖਾਤਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਲ ਸੀ—22 ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਤੀਜੀ ਰੀਡਿੰਗ ਲਈ ਅਪਰੈਲ ਵਿੱਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਦੁਆਈ ਅਜ਼ਾਰੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੇਗਨ ਤੇ ਉਸਦੇ ਆਲੇ ਫੈਲੇ ਨੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਧਨੀਆਂ ਦੀ ਚਾਹੇਤੀ ਮਲਰੂਨੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਰਾਖਵੇਂ ਹੱਕਾਂ ਵਾਲੇ ਐਕਟ (ਪੇਟੈਂਟ ਐਕਟ) ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਤੇ ਬਣਨ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਲੌਬੀ ਕਰਕੇ ਸੋਧ ਬਿਲ—ਸੀ 22 ਪੇਸ਼ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਸੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨ ਲਈ ਤੇ ਅਜਾਰੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਲਈ ਸੋਧ ਬਿਲ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਬਿਲ ਦੇ ਕਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਬੱਚਿਆਂ,ਘੱਟ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਾਲਿਆਂ,ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਤੇ ਸਿੰਗਲ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ।

ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ:—ਤੇ ਸਰਬਨਾਸ਼ੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਅਥਾਹ ਮੁਨਾਫੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਪਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਆਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ,ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਲੌਬੀ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ। ਦੁਆਈਆਂ ਦੀਆਂ ਅਜਾਰੇਦਾਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸੰਗਠਿਤ,ਅੰਤਰ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਈਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਸ ਨਵੇਂ ਬਿਲ ਦੇ ਐਕਟ ਬਣਨ ਨਾਲ ਨਾਮਵਰ ਦੁਆਈਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕਈ ਸੌ ਗੁਣਾਂ ਵਧਣੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੁਆਈ ਦੀ ਨਕਲ (ਕਾਪੀ) ਬਣਾਉਣ ਦੀ (ਦਸਾਂ ਸਾਲਾਂ) ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਕਲ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਕਈ ਸੌ ਫੀ ਸਦੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਦੁਆਈ ਦੇ ਸਟੈਂਡਰਡ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ। ਦੁਆਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ,ਬਰਤਾਨਵੀ,ਜਰਮਨ,ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਅਤੇ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਅਜਾਰੇਦਾਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਈਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰੂ ਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਨ।

ਸੋਧ:ਲੌਬੀ:—ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਲਾਇਸੈਂਸ,ਸੰਧੀਨਾਮੇ,ਵਪਾਰਕ ਨਾਤੇ,ਮਾਲਕੀ ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਅੰਤਰ—ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੇ ਕੌਮੀ ਰਾਖਵੇਂ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ। 1960ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਰਾਖਵੇਂ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਰਹੇ ਅਥਾਹ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨਾਮਵਰ ਦੁਆਈ ਦੇ ਬਣਨ ਤੋਂ ਸਤਾਰਾਂ ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਹੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਅਧੀਨ ਇਸ ਰਾਖਵੇਂ ਹੱਕ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੁਆਈਆਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣੇ ਜਿਵੇਂ 1963 ਵਿਚ ਰਿਸਟਰੇਕਟਿਵ ਟਰੇਡ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ;1965 ਵਿਚ ਹੈਲਥ ਕੇਅਰ ਸਬੰਧੀ "ਹਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨ"ਅਤੇ 1966 ਵਿਚ ਦੁਆਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਸਬੰਧੀ "ਹਾਰਲੇ ਕਮੇਟੀ"ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਾਰੇਦਾਰਾਂ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ "ਰਾਖਵੇਂ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਐਕਟ"ਬਿਲਕੁਲ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਦੁਆਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹਨਟ ਹਨ ਪਰ "ਹਾਰਲੇ ਕਮੇਟੀ"ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ "ਰਾਖਵੇਂ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਐਕਟ"ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੁਆਈਆਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੋਵੇ ਪਰ ਅਸਲੀ ਨਾਮਵਰ ਦੁਆਈ (ਜਿਸਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨੀ ਹੈ) ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਹੱਕ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਇਵਜ਼ ਵਜੋਂ ਚਾਰ ਫੀ ਸਦੀ ਇਵਜ਼ਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਰਾਖਵੇਂ ਹੱਕ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਵਾਜ਼ ਉਠੀ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਟੈਨੇਸੀ ਦੇ ਸੈਨੇਟਰ ਨੇ ਅਜਾਰੇਦਾਰ ਦੁਆਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਧਾਂਦਲੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਨ੍ਹੀ ਲੁੱਟ ਨੰਗੀ ਕੀਤੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਲਿਬਰਲ ਐਮ.ਪੀ. ਹੈਰੀ ਹਾਰਲੇ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੁਆਈਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਲੋਕ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਪਚੱਤਰ (75) ਫੀ ਸਦੀ ਵੱਧ ਕੀਮਤਾਂ ਤਾਰਦੇ ਹਨ। ਸੋ 1969 ਵਿਚ ਪੇਟੈਂਟ ਐਕਟ (ਰਾਖਵੇਂ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ) ਦੇ 41-4 ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸੋਧ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ "ਕੰਪਲਸਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ਼ਿੰਗ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਦੂਜੀ ਕੰਪਨੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਅਸਲੀ ਦੁਆਈ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਾਹਰੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਮੰਗਵਾਉਣ (ਇੰਪੋਰਟ) ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮਿਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਾਰੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਦੁਆਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਐਸੋਸ਼ੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਬੜੀ ਲੌਬੀ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਕਲ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਮਾਹਰ ਨਹੀਂ;ਜਾਂ ਕੀਮਤ ਵਧੇਗੀ ਜਾਂ ਨਕਲ ਕੀਤੀਆਂ "ਦਵਾਈਆਂ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਲੋਕ ਮਰਨਗੇ।"ਅਜਾਰੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਦਬਕਾ ਮਾਰਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਖੋਜ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਜਾਰੇਦਾਰ ਕੰਪਨੀਆਂ,ਅਸਲੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਖੋਜ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤੇ ਨਾ ਹੁਣ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਦੁਆਈ ਬਣਾਉਣੀ ਸਸਤੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਸੇਫਟੀ ਲਈ "ਕਲਿਨੀਕਲ ਟੈਸਟ"ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਵਾਅਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰੀ ਜਾਣ।

ਕੀਮਤਾਂ:—ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ 95 ਫੀ ਸਦੀ ਦੁਆਈਆਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਹੱਕ (ਪੇਟੈਂਟ ਐਕਟ) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਜਾਰੇਦਾਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਪਾਸ ਹਨ। ਪਰ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਦੁਆਈ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਕਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਸਲੀ ਦੁਆਈ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਦੁਆਈਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੋਰ ਵੀ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੋਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਕਿ 1969 ਵਿਚ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ 9 (ਨੌਂ) ਫੀ ਸਦੀ ਵੱਧ ਕੀਮਤਾਂ ਸਨ ਪਰ ਇਸਤੋਂ ਪਿਛੋਂ 1974 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ 21 (ਇੱਕੀ) [illegible] ਘਟ ਸਨ। ਇਸ ਖੋਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 1979 ਤੋਂ 1982 ਤੱਕ ਦੁਆਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਫੀ ਸਦੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂ ਹੱਕਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਪੇਟੈਂਟ ਦੁਆਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਨਹੀਂ ਬਣੀ,ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਢੇ ਬਤਾਲੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਚੌਂਹਟ (64) ਫੀ ਸਦੀ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧੀਆਂ। ਸੋ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦਸ ਸਾਲ ਲਈ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬੰਦਸ਼ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਲਾਉਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੋਵੇਗੀ। 1983 ਵਿਚ ਇਕ ਸਰਵੇ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤਾਂ ਸਨ ਤੇ ਵਧੀਆਂ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ (ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ) ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੁਣ ਪੇਟੈਂਟ ਐਕਟ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਇਥੇ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਅਜਾਰੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੇਗਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟੋਲੇ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅੰਬੈਸਡਰ ਐਲਨ ਗੋਟਲੀਅਬ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਰਾਖਵੇਂ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਐਕਟ (ਜੋ ਦਵਾਈ ਨਕਲ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ) ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾ ਹੀ ਗਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ "ਕੌਮੀ ਐਨਰਜ਼ੀ ਪਰੋਗਰਾਮ"। ਹੁਣ ਪੇਟੈਂਟ ਐਕਟ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਸਲੀ ਦੁਆਈ ਦੇ ਬਣਨ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਨਕਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਅਤੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਸੱਤ ਕੁ ਸਾਲ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੋਟਲ 17 ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਨਕਲ ਬਣਕੇ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਆਏਗੀ ਜਦ ਤੱਕ ਹੋਰ ਨਵੀਂ ਦੁਆਈ ਬਣ ਜਾਹੇਗੀ ਤੇ ਅਜਾਰੇਦਾਰ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਰੋੜਾਂ ਡਾਲਰ ਹੋਰ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਤ੨ਣ)

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਗਿਆ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ:—ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਚਾਰਾਜੋਈ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੁਝ ਆਸਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਜੌਹਨ ਪਾਲ ਸਟੀਵਨਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕੇਵਲ ਇਹ 'ਪੱਕਾ ਖਤਰਾ' ਪ੍ਰਗਅ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਖਤ ਬਨਾਉਣ ਦੀ ਰੀਗਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਜ਼ਵੀਜ਼ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਥੋਂ ਦੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਮਾਹਰ ਵਕੀਲ,ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਗਰੁੱਪ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਆਲੋਚਕ,ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਚਾਹਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਦੇ 'ਸਬੂਤ ਦੇਣ' ਦੇ ਭਾਰ ਹੇਠਾਂ ਦੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੂਲਿੰਗ ਅਧੀਨ ਇਹ ਲੋਕ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਕੱਲੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿਚ 11 ਹਜ਼ਾਰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਰੂਲਿੰਗ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ,ਜਿਹੜੇ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਰਾਜਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ 15-20 ਸ਼ੱਕੀ ਬੰਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਭੱਜਕੇ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਆਏ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੀਪੋਰਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵੀ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਸ਼ੱਕੀ ਸਿੱਖ ਜੋ [illegible]ਪਕੇ ਦਿਨ ਕੱਟ ਰਹੇ ਹਨ,ਵੀ ਬਾਹਰ ਆਕੇ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਕੇਸ ਲੜ ਸਕਣਗੇ।

ਦੋ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤਿਵਾਦੀ 'ਕਿਡ' ਤੇ ਹਰਮੀਤ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪਿਛੋਂ ਕਾਬੂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਨੇ ਇਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੀ ਦਰਜੇ ਦੇ ਦੋ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਸਮੇਤ ਰਾਜ ਵਿਚੋਂ ਕੁਲ 24 ਸ਼ੱਕੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਸ੍ਰੀ ਜੇ. ਐਫ. ਰੀਬੀਰੋ ਨੇ ਇਸ ਖਬਰ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇੜੇ ਹੋਏ ਇਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਗਰੋਹ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਬੀ ਦਰਜੇ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿਡਾ ਅਤੇ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੁਝ ਚਿਰ ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਚਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹਨਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਹਥ ਖੜੇ ਕਰਕੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਫਾਇਰਿੰਗ 'ਚ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਇਕ 9 ਐਮ. ਐਮ. ਪਿਸਤੌਲ ਦਸ ਗੋਲੀਆਂ ਸਮੇਤ, ਇਕ 32 ਬੋਰ ਦਾ ਰੀਵਾਲਵਰ 8 ਗੋਲੀਆਂ ਸਮੇਤ, ਇਕ 455 ਬੋਰ ਦਾ ਪਿਸਤੌਲ ਅਤੇ ਦੋ ਬਾਰਾਂ ਬੋਰ ਦੇ ਦੇਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਰੀਬੀਰੋ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ 'ਚ ਪੁਲਸ ਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਨੇ ਮੋਰਿੰਡਾ ਲਾਗਿਉਂ ਦੋ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪਾਸੋਂ ਫਰਾਂਸ ਦਾ ਬਣਿਆ ਇਕ ਰੀਵਾਲਵਰ ਅਤੇ ਇਕ ਦੇਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੇ ਮੁਢਲੀ ਪੁਛ ਪੜਤਾਲ 'ਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਪੀ. ਗੋਂਦ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹੱਥ ਸੀ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਨੇੜਿਓਂ ਇਕ ਕਾਰ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਗਰੋਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸਨ ਅਤੇ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋ ਕੇ ਇਹ ਰਸਤਾ ਤਿਆਗ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਉਸਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਪਿਆਸੇ ਬਣ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਪੰਚਕੂਲਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ਤੋਂ ਇਕ ਮਾਰੂਤੀ ਕਾਰ ਖੋਹਣਾ ਵੀ ਮੰਨਿਆ। ਏਥੇ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਪੇਂਡੂ ਕਿਰਤੀ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਾਇਮ ਹੋਏਗਾ - ਇਕ ਖਬਰ

ਜਿਹੜਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਰੱਸ ਲਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਭਲਾਈ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਂਝ ਹੀ ਕਰ ਦੇਵੋ......

ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੰਮ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ

ਜੌਹਨਸਬਰਗ — ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਤਾਕਤਹੀਣ ਕਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਇਕੋ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਹਥਿਆਰ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ — ਵਿਖਾਵਾ, ਬਾਈਕਾਟ, ਵੀਟੋ, ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਕੰਮ ਰੋਕ ਕੇ ਬੈਠਣਾ। ਇਕ ਜਥੇਬੰਦ, ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰੋਸ ਵਜੋਂ, ਅੱਜ ਦੀ ਆਮ ਚੋਣ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਚਿੱਟਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਹਨ, ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਕੰਮ ਤੇ ਨਾ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ।

ਹੈਲੀਕੈਪਟਰ ਤੇ ਛੋਟੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁੰਨਸਾਨ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਉਪਰ ਉਡਾਕੇ ਜਾਤੀ ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬਰਾਡਕਾਸਟ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਮੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੋਥਾ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇਕ ਪੈਂਫਲਿਟ ਵਿਚ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਜਦ ਉਹ ਦੋਬਾਰਾ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਗਿਆ — ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤ 'ਚ ਹਿਸਾ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ — ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਗੌਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਚਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਬੱਸਾਂ ਤੇ ਟੈਕਸੀਆਂ ਦੀ ਸਰਵਿਸ ਬਿਲਕੁਲ ਬੰਦ ਸੀ। ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮਬਾਵੇ ਬਾਰਡਰ ਨੇੜੇ ਉਤਰੀ ਟਰਾਂਸਵੈਲ ਸੂਬੇ ਦੀ ਭਗਦੜ ਨੇ ਤੋੜ ਦਿਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਖਾਨਾਂ 'ਚ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਮੁਖ ਮਸਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਵੋਟਰਾਂ ਉਪਰ ਦੁਖਦਾਈ ਅਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਅਧੀਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਿਮਾਇਤ ਵਾਸਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਿਵਲ ਅਜ਼ਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਥਗਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਸਖਤ ਕਦਮਾਂ ਵਾਲੀ ਸੱਜੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਜਿੱਤ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ੀ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਰੋਲ

30 ਲੱਖ ਤੋਂ ਉਪਰ ਚਿੱਟੇ ਲੋਕ 400 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਹੈ 166 ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਚੁਣ ਸਕਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਫਰੰਟ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੋਲੀਸ਼ਨ ਹੈ, ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਚਿਟੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵਲੋਂ ਬਾਈਕਾਟ ਬੋਥਾ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਵੋਟਰ ਉਸਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਫਰੰਟ ਦੇ ਮਰਫੀ ਮੋਰੋਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਮਹੂਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਅਸਲ ਸ਼ਕਤੀ ਸੋਮਾ ਨਸਲਵਾਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਸ ਨੇ ਅਗੋਂ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਲੋਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੀ ਹਨ, ਜੋ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਕਾਲਿਆਂ ਤੇ ਚਿਟਿਆਂ ਦੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਟੇ ਵਜੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਸਿਵਲ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਨੌਜਵਾਨ, ਔਰਤਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਹੋਰ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਬਣ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਫਿਰ ਵੀ ਹੈਲਨ ਸੁਜਮੈਨ ਜੋ ਕਿ ਹਾਊਸ ਆਫ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚਿਟੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦਾ ਸਿਸਟਮ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਦਸ ਮਹੀਨੇ ਲੰਬੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜਬਰ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਰਿਵਾਇਤਾਂ ਦੇ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਦਾ ਪਰਦਾ ਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਨਣਯੋਗ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗੈਰੀ ਹਾਰਟ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ — ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗੈਰੀ ਹੈਰਟ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤੀ 29 ਸਾਲਾ ਮਾਡਲ ਡੌਨਾ ਰਾਈਸ ਨੇ ਭੰਵਰ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਗੈਰੀ ਹਾਰਟ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡੌਨਾ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਸਬੰਧ ਦੋਸਤੀ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਰੇਡੀਓ, ਟੀ. ਵੀ. ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਮਸਾਲੇ ਲਾ ਲਾ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹਫਤੇ ਦੀ ਅਹਿਮ ਕਹਾਣੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਡੌਨਾ ਰਾਈਸ 'ਮਿਆਮੀ ਵਾਈਸ' ਡਲਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸੀਰੀਅਲਜ਼ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਸ ਤੇ ਹਮਲਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ:—ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੇ ਇਕ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਦੱਖਣੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚ ਗਈ ਪੁਲਸ ਦੀ ਟੁਕੜੀ ਹਮਲੇ 'ਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਈ।

ਇਥੇ ਮਹਿਰੌਲੀ ਥਾਣੇ 'ਚ ਦਰਜ ਕਰਾਈ ਗਈ ਮੁੱਢਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਨਕ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਦੀ ਸੂਹ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦੀ ਇਕ ਟੋਲੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਆਈ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਇਕ ਖਤਰਨਾਕ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਚੁੱਪਚਾਪ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਇਸ ਉਪਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪੁਲਸ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ

ਪੁਲਸ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਰੁਣ ਭਗਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਜਗਜੀਤ ਤੇ ਚਿਤਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਾਜਵਾਬ ਸ਼ੋਅ

ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ 3 ਮਈ ਨੂੰ ਕੁਈਨ ਅਲਿਜ਼ਬੈਥ ਥੇਟਰ ਵਿਚ, ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਾਟ, ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਾਇਕਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਜਗਜੀਤ ਤੇ ਚਿਤਰਾ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸ਼ੋਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਦਰਮਿਆਨ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤੇਗਣ ਮਨ ਮੁਗਧ ਸਾਜ਼ ਨੂੰ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਨੂੰ ਕਲਾਸੀਕਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ, ਮਿ: ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ ਨੇ ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨਜ਼ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਆਪ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਫਿਲਮੀ ਸਟਾਰਾਂ ਤੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦੇ ਕਈ ਸਫਲ ਪਰੋਗਰਾਮ ਇਥੇ ਕਰਵਾਏ ਸਨ।

ਇਸ ਧੁੰਮਾਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੋਅ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਾਇਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਵਿਚ ਮਾਹਰ ਬੰਸਰੀ ਦੇ ਖਾਸ ਉਸਤਾਦ ਰੋਣੂ ਮਜੂਮਦਾਰ ਦਾ ਖਾਸ ਹੱਥ ਹੈ। ਮਿ: ਮਜੂਮਦਾਰ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਕਮਾਲ ਹਰਬਲਭ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਜਾਕੇ ਵਿਖਾਇਆ ਸੀ। ਜੋ ਹੁਣ ਨੌਜਵਾਨ ਕਲਾਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਭਰ ਆਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਬੇਅੰਤੀ ਲਾਲ ਤੇ ਅਰਸ਼ਦ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਗਿਟਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਜਾਂ ਦੀ ਕਮਾਲ ਵਿਖਾਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਚਾਰ ਐਲਬਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਤਬਲਾ ਮਾਹਰ ਮਿ: ਸੰਜੀਵ ਸੈਨ ਨੇ ਤਬਲੇ ਦੀ ਕਮਾਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿਖਾਈ।

ਸ਼ੋਅ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਨਵੇਂ ਆਈਟਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਅਗਲੇ ਅੱਧੇ ਟਾਈਮ ਵਿਚ ਜਗਜੀਤ ਤੇ ਚਿਤਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਫਰਮਾਇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁਝ ਕੁ ਨਵੇਂ ਆਈਟਮ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਲ ਦਾ ਟਾਈਮ 12 ਰਾਤ ਤੱਕ ਖੁਲ੍ਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅੰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਵੀ Last to last ਕਰਨ ਤੱਕ ਦੋ ਤਿੰਨ ਆਈਟਮਾਂ ਇਨਾਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ।

ਜਿਥੇ ਅਸੀਂ ਪਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸਾਰੀ ਟੀਮ ਦੇ ਸਿਰ ਬੰਨਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਟੇਜ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਅਤੇ ਪਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਰਸਮਈ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਕਮਿਊਨਿਟੀ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਟੇਜ ਕਲਾਕਾਰ, ਤੇ ਹੁਣ ਨਵਜੰਮੇ ਐਮ. ਸੀ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕ ਦਿਲ 'ਚ ਸਮਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੀ 3000 ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਵਾਲੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਲੋਕ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਰਹੇ। ਮਿ: ਜੋਸ਼ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨੇੜ ਭਵਿਖ ਵਿਚ ਜਲਦੀ ਹੀ ਹੋਰ ਰੰਗਾ ਰੰਗ ਪਰੋਗਰਾਮ ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬੰਬਾਂ ਦਾ ਮਸਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਜਰਮਨ ਫੜੇ ਗਏ

ਕਲੋਨ(ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ) : ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਲਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਸਦੀਕ ਹੋ ਗਈ ਜਦ ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬੰਬ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਦੱਸਣ ਕਾਰਨ ਇਥੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਆਟੋ ਹੈਲਿੰਗਬਰੱਨਰ ਅਤੇ ਗੌਟਹਾਰਡ ਲੇਬੋਲਡ - ਹੈਗੀ ਉਸ ਫਰੈਂਕਫੋਰਟ ਨੇੜੇ ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਉਚ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੀ ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ ਜਿਸਨੇ ਅਗੋਂ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਸੀ।

ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਖੋਜ ਵਜ਼ਾਰਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਬੇਸ਼ਕ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬੰਬ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਪਰ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬੰਬ ਲਗਪਗ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾ ਗਏ — ਉਮਰਾਨੰਗਲ

ਕਪੂਰਥਲਾ:—ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਕਾਲੀ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾਨੰਗਲ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਸਖਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਹ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾ ਗਏ ਹਨ। ਸਮਾਂ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੜਕਾਹਟ ਤੋਂ ਬਚਣ। ਉਮਰਾਨੰਗਲ ਨੇ ਦੂਸਰੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਉਤੇ ਵੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਗਾੜਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਤੋਂ ਰੋਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜ. ਟੌਹੜਾ ਨੇ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨੰਦੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲੂੰ ਕੰਡੇ ਖੜੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ:—ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਸ੍ਰੀ ਇਜ਼ਹਾਰ ਆਲਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੰਦੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਉਸਨੇ ਛੇ ਕਤਲਾਂ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨੰਦੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਕੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਗਟਰ ਵਿਚ ਸੁਟਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਹੀ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੰਦੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਆਲਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨੰਦੀ 25 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਚਾਰ ਵਜੇ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਖਾਤਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਨਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਸਕੱਤਰ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਕ ਮੌਕੇ ਤੇ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨੰਦੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਜਿਹੜਾ ਰੁਪਿਆ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਹਵਾਲਾ ਕਰੇ, ਪਰ ਨੰਦੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਰੁਪਿਆ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਝਗੜੇ ਵਿਚ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੰਜ ਛੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਨੰਦੀ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਤਹਿਖਾਨੇ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ। ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤਹਿਖਾਨੇ ਵਿਚ ਗਿਆ ਤਾਂ ਨੰਦੀ ਦਾ ਰੱਸੀ ਨਾਲ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਕੁਲਹਾੜੀ ਨਾਲ ਨੰਦੀ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਲੱਤਾਂ ਧੜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਲਾਸ਼ ਛੋਟੀ ਕਰਕੇ ਗਟਰ ਵਿਚ ਸੁੱਟੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਸਨੇ ਕੁਲਹਾੜੀ ਨਾਲ ਨੰਦੀ ਦੀ ਇਕ ਲੱਤ ਕੱਟੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਲੱਤ ਨਾ ਕੱਟ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਆ ਗਈ।

ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੇ ਮੁਗਲਸ਼ਾਹੀ ਜਬਰ ਨੂੰ ਸਿਖ ਕਦੇ ਚਲਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ — ਬਰਨਾਲਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ:—ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਠੇਕਿਆਂ ਤੇ ਸਿਗਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਚਲਾਈ ਜਬਰ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ-ਮੁਗਲ ਰਾਜ ਦੇ ਜਾਬਰ ਹਾਕਮ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਬਰ ਰਾਹੀਂ ਸੁਧਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜਸੀ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਧਰਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਬੇਹੱਦ ਖਤਰਨਾਕ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਨਸ਼ਾਬੰਦੀ ਲਈ ਹਿੰਸਕ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਕਰੜੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹੋ ਲੋਕ ਨਿਹੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਉਣ ਨੂੰ ਦਲੇਰੀ ਦਸਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ੁਭਚਿੰਤਕ ਕਿਥੋਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੇ ਵੀ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨ ਵਿਰੁਧ ਲੜਾਈ ਲੜੀ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਦੂਜਿਆਂ ਉਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਆਪਣ ਸਿਧਾਂਤ ਠੋਸ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰ.ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਨਵੇਂ ਮੁਗਲਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਉਹੀ ਕੰਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹਰ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਉਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗੁਰੂ ਆਕੇ. ਇਹ ਵੇਖਣ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਲੁੱਟਾਂ ਖੋਹਾਂ ਅਤੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਤੱਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿਹੜਾ ਫਤਵਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਰਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਆਮ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਓਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਸਿਆਸੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਤਲ ਸਿਆਸੀ ਚੌਧਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਫਰੇਜ਼ਰ ਸੀਡਰ ਦੇ ਮਿੱਲ ਮਾਲਕ ਦਾ ਗੁਮਾਨ ਚੂਰ ਚੂਰ ਹੋ ਗਿਆ

ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਾਲਕ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਰੂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਲੰਮੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਅੱਖੀਂ ਘੱਟਾ ਪਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਫਰੇਜ਼ਰ ਸੀਡਰ ਮਿਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਲਜਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰੈਲ 1986 ਵਿਚ 40 ਯੂਨੀਅਨ ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ 1986 ਵਿਚ 50 ਹੋਰ ਮਿਲ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਹਟਾ ਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਕਾਮੇ ਲਾ ਕੇ ਅਤੇ ਕੋ-ਆਪ ਵਰਗੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਪਨਾ ਕੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਦਾ ਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਲਹੂ ਪਸੀਨੇ ਤੇ ਪਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜੋਕਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰ ਤਾਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਕਾਮੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਹੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਝੰਡਾ ਬੁਲੰਦੀ ਤੇ ਗੱਡਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਿੰਗਲ ਮਿਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕਾਮੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਫੇਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਏਕੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਉਂਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਕਾਮੇ ਭਰਾ ਵੀ ਸਾਡੇ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚਲਣਗੇ।

ਵਲੋਂ — ਫਰੇਜ਼ਰ ਸੀਡਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰ

ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਬੱਚਿਆਂ ਉਤੇ ਫਿਲਮ

ਜੇਤੈਨ ਵਰਮਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੋਵੇਗਾ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਬੱਚੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਦੋ ਦੁਨੀਆਂ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ — ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ੍ਵੈ-ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਦੋ ਪੁੜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਸਦੇ ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਬੱਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਫਿਲਮ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਇਥੇ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਫਿਲਮਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਜੇਤੈਨ ਵਰਮਾ ਹਰਵੀ ਕਰਾਸਲੈਂਡ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਡਾਇਰੈਕਟ ਕਰਨਗੇ। ਜੇਤੈਨ ਵਰਮਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ 'ਬਾਹਰਲੀ ਦੁਨੀਆਂ' ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਜਦਕਿ ਜੋ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਮੁੱਖਧਾਰਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ 'ਅੰਦਰਲੀ ਦੁਨੀਆਂ' ਬੇਗਾਨੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਸਲੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਫਿਲਮ 88 ਦੇ ਸੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਧਰਤੀ ਤੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਬਾਗ ਲੱਗੇਗਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — 84 ਸਾਲਾ ਇਕ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਬਾਗ ਦਾ ਡੀਜ਼ਾਈਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਧੁੱਪ 24 ਘੰਟੇ ਰਹੇਗੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ "ਓਮਨੀ" ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਾਗ ਇਕ ਅਜਿਹੇ "ਪਲੇਟਫਾਰਮ" ਉਤੇ ਲਾਇਆ ਜਾਏਗਾ ਜੋ ਪੱਛਮ ਤੋਂ ਪੂਰਬ ਵੱਲ 1800 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਅਰਥਾਤ ਧਰਤੀ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਉਡੇਗਾ।

ਇਸ ਬਾਗ ਦਾ ਘੇਰਾ ਇਕ ਏਕੜ ਹੋਏਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਡੀਜ਼ਾਈਨ ਕਰਤਾ ਲਾਰੈਂਸ ਸਟੈਨਹੋਪ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਉਤੇ ਦਸ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਆਉਣਗੇ। ਇਹ ਬਾਗ ਧਰਤੀ ਤੋਂ 8 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਉਤੇ ਉਡੇਗਾ।

ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਬਾਗ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਜੇ ਥਿਊਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਿਆ ਕਿ ਇਸ ਬਾਗ ਨੂੰ ਉਡਾਉਣ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਦੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਲਾਰੈਂਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮੈਂ ਕੋਈ ਟੈਕਨਾਲੋਜਿਸਟ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ 'ਨਾਸਾ' (ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜ ਸੰਸਥਾ) ਉਤੇ ਛੱਡਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜੈਟ ਪ੍ਰੋਪਲਸ਼ਨ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਵਾਲੇ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਹਨ।

ਦੋ ਮੂੰਹੇ ਲੀਡਰ ਅਸਤੀਫੇ ਦੇ ਕੇ ਮੁੜ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ — ਮਾਨ

ਸੁਨਾਮ:—ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ: .ਮਾਨ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਦਲ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਆੜੇ ਹੱਥੀਂ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਚਿਹਰੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਤਾਂ ਹੋਰ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਹ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੇ ਹਨ,ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਾਹਰ ਆਕੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਨੂੰ ਸਖਤ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਚੈਲਿੰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਟਿਕਟ ਤੇ ਸਫਲ ਹੋਏ ਹਨ ਅਗਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਇਖਲਾਕ ਅਤੇ ਅਣਖ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਕੇ ਦੇਖ ਲੈਣ। ਜੇ ਉਹ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿਆਂਗਾ। ਸ੍ਰ.ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਾਦਲ ਧੜੇ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਨੇਤਾ,ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਖੂਬ ਆੜੇ ਹੱਥੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਖਤ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅੱਜ ਕੱਲ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ,ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਾਦਾ ਬਾਬਾ ਆਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਹੁਕਮ ਅਦੂਲੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਕਰਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਿਚ ਛੁਰਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਲੋਕ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਗਮ ਵਿਚ ਅੱਥਰੂ ਵਹਾਉਣ ਦੇ ਡਰਾਮੇ ਕਰਕੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ ਝੂਠ ਅਤੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਲਈ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਰਹੇ ਹਨ।

* ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅੱਜ ਕੇਵਲ ਹਿੰਦੂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵੀ ਕਤਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਪਿਛੇ ਤਾਰ ਹਿਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਹੁਕਮ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਜੋਧਪੁਰ ਦੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਵੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੰਭਵ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ:—ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਤ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰ.ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋਧਪੁਰ ਦੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰ.ਬਰਨਾਲਾ ਸਮੇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਲੰਬੀ ਚੌੜੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਏ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਕਾਰਨ ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਗੁੱਸਾ ਵੀ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਨੇ ਸ੍ਰ.ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਖਾਸ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੁਣ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਚ ਨਵੰਬਰ 1984 ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਇਹ ਕੇਸ ਸਿਰਫ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਚਲੇਗਾ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹਨ ਤੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਹਨ

ਫਿਰ ਵੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ੍ਰ.ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਜੋਧਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹੱਥ ਹੈ।

ਉਕਤ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਸਨ।

ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਮੈਜਸਟਰੇਟ ਸ੍ਰੀ ਚੁਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਵਿਵਸਥਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਸੈਸ਼ਨ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਚੁਘ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਮੁਚਲਕੇ ਰੱਦ ਸਮਝੇ ਜਾਣ। ਸ੍ਰੀ ਚੁਘ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹ ਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਹਫਤੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਸ੍ਰੀ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਕੇ. ਬਾਹਰੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲੇਗਾ।

ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਭੜਕਾਊ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਤੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਲੜਾਈ ਲੜਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਭਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਹੇਠ ਤਿਹਾੜ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਛਡਿਆ — ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ:—ਜਿਹੜੇ ਲੋਕੀਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ ਵਿਚ ਲੜਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸ੍ਰ.ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਥੇ ਕਰੋਲ ਬਾਗ ਵਿਖੇ ਜਗਚੇਤਨਾ ਸੰਸਾਥਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦੇਣ ਜਾਂ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ,ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਕਮਜ਼ੋਰ,ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਜਿਆ ਸੀ। ਜੋ ਲੋਕੀਂ ਲੁਟ ਮਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ,ਕਤਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ,ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਉਹ ਤਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਏਜੰਟ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਭੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਜਿਹੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਗਲਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਗਲਤ ਫਤਵੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ੍ਰ.ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਗੋਂ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। *

ਸੂਚਨਾ

ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੱਦੀ ਉਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਭਗਵੰਤ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਤ ਸ੍ਰੀ ਨਿਰਮਲ ਤਖਤ ਤਾਲਾਬ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ,ਕਸਬਾ ਰਾਮਦਾਸ (ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਨਿਰਮਲ ਤਖਤ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਤਮਦਰਸ਼ੀ ਹਰੀਮੰਦਰ ਪਿੰਡ ਦਕੋਹਾ (ਜਲੰਧਰ ਛਾਉਣੀ) ਵਿਖੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਹਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਚਨ-ਵਿਲਾਸ ਕਰਨੇ ਹੋਣ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੋਨਾਂ ਉਤੇ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(604) 584-1575
(604) 584-9669

ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਬੜੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ

ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਅਖੌਤੀ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਰੀਪੋਰਟ ਪੇਸ਼

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸਾਲ 1986-87 ਦੌਰਾਨ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਸਫਲ ਕਦਮ ਉਠਾਏ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਰੀਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਪੰਜਾਬ, ਆਸਾਮ ਤੇ ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਉਤਰੀ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ, ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਅੰਦਰ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੱਦਦ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਉਠਾਏ ਗਏ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਅਮਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੱਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੇ ਕਈ ਗਰੋਹਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਵੀ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਪੁਲੀਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕਈ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰ ਤੇ ਅਸਲਾ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ। ਸਰਹੱਦ ਲੰਘ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਉਪਰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਰੜੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਮੂਲਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਐਕਸ਼ਨ ਪਲਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਖਾਸ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਪਬਲਿਕ ਜਲਸੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੇ ਸੂਬਾਈ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ 11 ਮੱਦਾਂ ਵਿਚੋਂ 8 ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਭੇਜਣ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਸੌਂਪਣ ਵਾਸਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਥਿਊ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਫੇਰ ਵੈਂਕਟਰਮਈਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਦੂਜੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਬਦਲੇ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਬਾਰੇ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜ ਆਪਸ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲੈਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਹੋਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਰੇੜਕਾ ਮੁਕਾਉਣ ਲਈ ਇਰਾਦੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ 30 ਜਨਵਰੀ 1987 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਕਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਹਿਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰਲਾ 121 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਵਾਲਾ ਹਿਸਾ 15 ਅਗਸਤ 1986 ਤਕ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸਾਲ 1986 ਦੌਰਾਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਟੈਗਰੇਸ਼ਨ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

● ਇਕ ਹਵਾਈ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਨਵੀਂ ਹਵਾਈ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਉਡਾਣ ਨੂੰ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਘੋਸ਼ਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਕ ਹਫਤੇ ਤੱਕ ਜਿਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਣਗੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਪਤਨੀਆਂ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਏਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹਵਾਈ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਖੱਤ ਭੇਜ ਕੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਤਰਾ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। 99 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਤਨੀਆਂ ਦਾ ਹੈਰਾਨੀ ਭਰਿਆ ਜਵਾਬ ਆਇਆ - ਕਦੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀ ਹਵਾਈ ਯਾਤਰਾ?

ਅਨਿਲ: ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਕਾਪੀ 'ਚ ਇਹ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ?'
ਮਾਸਟਰ ਜੀ: 'ਕੀ ਏਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਸਾਫ ਸਾਫ ਲਿਖਿਆ ਕਰੋ।'

(contd. from page 18)

also very supportive and shared her wealth of experience with the women in attendance.

For more information please contact Parvin Partovi at 731-9108

ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੋ ਇੱਕ ਨਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖੋ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

● ਇਕ ਅਜਨਬੀ ਮੁਸਾਫਿਰ ਨੇ ਸਿਪਾਹੀ ਤੋਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਇਥੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ 'ਮੋਟਰ ਹੋਲੀ ਚਲਾਓ' ਦੇ ਬੋਰਡ ਕਿਉਂ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ?

"ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਥੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ।

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਫ਼ਾਰਮ

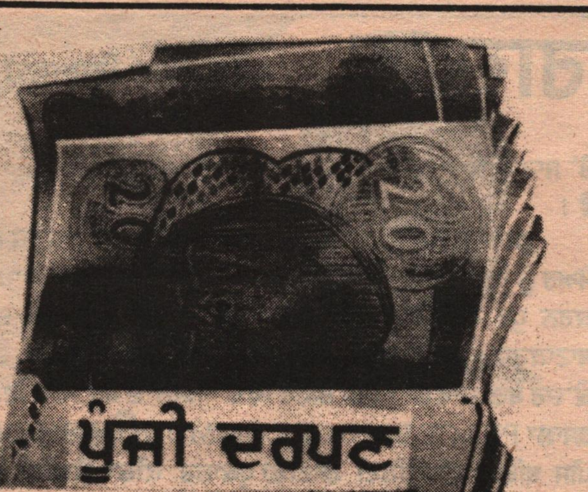
SUBSCRIPTION FORM

To
The Canada Darpan
P.O.BOX 265
Surrey, B.C.
Canada, V3T 4W8
Ph. 581-4473

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as my Subscription for the year(s)....... I may be sent the newspaper at the following address :

Name..
Address.......................................
City..
Province......................................
Postal code...................................
PHONE.

One Year	25 dollars
Two Year	45 dollars
Three year	65 dollars
Life membership........	300 dollars
ASIA...................	100 dollars[a year]
U.S.A..................	30 dollars [a year]
Europe	100 dollars[a year]
Africa	100 dollars [a year]

ਆਮਦਨ ਇੱਕੋ ਜਿੰਨੀ, ਖਰਚ ਖਾਤਰ ਰਕਮ ਚੋਖੀ ਵਧੇਰੇ

ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ

ਚਤਰ ਬੋਲਿਆ, "ਲੈ ਬਈ ਚੇਤਨ ! ਕਮਾਲ ਹੋ ਗਈ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਇਕ ਸੱਜਣ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੇਹਨਤ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਮੇਰੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਕਰਜ਼ੇ ਉਤੇ ਲੈ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਅਗਲੇ 20 ਸਾਲ ਲਈ 12% ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣਾ ਮੰਨ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਤੇ ਮਾਰਟਗੇਜ ਲਿਖ ਲਈ ਹੈ — ਪੱਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਹੈ — ਸੋ ਮੇਰੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵਿਆਜ ਹੀ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵੀਹ ਸਾਲ ਮੁੱਕਣ ਉਤੇ ਮੇਰਾ ਇਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਬੰਨ੍ਹਾਇਆ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮੋੜ ਦੇਵੇਗਾ। ਕਿਉਂ ? ਕੈਸਾ ਸੌਦਾ ਹੈ ? ਮੇਰੇ ਯਾਰ ! ਹੋ ਗਈ ਨਾ ਕਮਾਲ !! ਹਾਂ ਸੱਚ ! ਇਹ ਦੱਸ ਕਿ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਇਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਕਿਧਰੇ ਲਗਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ?

ਚੇਤਨ ਮੁਸਕਰਾਇਆ ਅਤੇ ਦੱਸਣ ਲੱਗਾ, "ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ "ਟੈਮਪਲਟਨ ਗਰੋਥ ਫੰਡ" ਵਿਚ ਲਾ ਕੇ ਉਸਦੀ ਵਾਪਸੀ-ਸਕੀਮ (Withdrawal Plan) ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ $1000 ਮਹੀਨਾ ਭਾਵ $12000 ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਪਸ ਦੇਈ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਚਤਰ ਰਤਾ ਕੁ ਸੋਚ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਅਜੀਬ ਸੁਮੇਲ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕਿ ਸਾਡੀ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਵੇਗੀ : $12000 ਸਾਲਾਨਾ।

ਚਤਰ ਠੀਕ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ-ਪੱਧਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਚਤਰ ਦੀ ਇਹ ਆਮਦਨੀ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਉਤੇ ਉਸਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਉਸਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨੀ 35% ਟੈਕਸ ਵਾਲੀ ਬ੍ਰੈਕਟ ਵਿਚ ਹੈ (ਸੰਨ 1987 ਵਿਚ $18476 ਟੈਕਸੇਬਲ ਆਮਦਨੀ) ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ $4200 ($12000x35%) ਟੈਕਸ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ $12000 ਵਿਚੋਂ ਖਰਚਣ ਲਈ ਕੇਵਲ $7800 ਰਹਿ ਜਾਏਗਾ।

ਚੇਤਨ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਉਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ $12000 ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਅਸਲ (Principal) ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਮਾਇਕ ਵਾਧਾ (Capital Gain) ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਕਮ ਉਸਨੂੰ ਮਿਊਚੂਅਲ ਫੰਡ ਦੀ 'ਵਾਪਸੀ-ਸਕੀਮ' 'ਚੋਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ $500,000 ਤੱਕ ਮਾਇਕ-ਵਾਧੇ (Capital Gain) ਉਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਛੋਟ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਭਰ ਵਿਚ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੋ ਚੇਤਨ ਕੋਲ ਜੀਵਨ-ਨਿਰਬਾਹ ਲਈ ਹਰ ਸਾਲ $12000 ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਚਤਰ ਕੋਲ ਸਿਰਫ $7800, ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਇਕੋ ਭਾਵ $12000 ਹੈ।

ਜੇ ਉਪਰਲੀ ਗੱਲਬਾਤ 1 ਜਨਵਰੀ 1967 ਨੂੰ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ 31/12/86 ਨੂੰ ਚਤਰ ਕੋਲ $100,000 ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਚੇਤਨ ਕੋਲ $1,089,256 (ਲਗਪਗ) ਗਿਆਰਾਂ ਲੱਖ ਡਾਲਰ) ਹੁੰਦਾ। ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਚਾਰਟ ਵਿਚ ਅਸਲ ਅੰਕੜੇ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ 'ਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਹੱਡ-ਭੰਨਵੀਂ ਮੇਹਨਤ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਕਮਾਈ 'ਚੋਂ ਹੋਈ ਬਚਤ, ਚਤਰ ਵਾਂਗ, ਬੰਨਵੇਂ ਵਿਆਜ ਉਤੇ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਚੇਤਨ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀ ਬਚਤ ਮਿਊਚੂਅਲ ਫੰਡ ਆਦਿ ਵਿਚ ਲਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਾਇਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਉਤੇ ਅਪੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਉਪਰ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਦਿਤੀ ਰਕਮ ਇੱਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਹੋਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨੀ ਫਜ਼ੂਲ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ $10,000 ਹੈ ਤਾਂ ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਚਾਰਟ ਦੀਆਂ ਰਕਮਾਂ (Values) ਦਾ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਇਕ ਹਿੰਦਸਾ ਉਡਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਰਕਮ ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਇਕ ਮੰਜ਼ਿਲ ਮਿਥੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੂਲ ਵਜੋਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੱਚਤ ਦੀ ਰਕਮ ਓਥੇ ਲਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਉਤੇ ਟੈਕਸ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੇਣੇ ਪੈਣ, ਨਫਾ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਸਲ ਰਕਮ ਸੁਰਖਿਅਤ ਹੋਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਮਸਲਾ ਦੋ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੈ — ਦੇਵੀ ਲਾਲ

ਮੰਡੀ ਡਬਵਾਲੀ — ਹਰਿਆਣਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਚੌਧਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਬੈਠ ਕੇ ਦੋ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਉਹ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਆਫ ਕਰਨ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਾਰਡ ਵਿਖਾ ਕੇ ਮੁਫਤ ਸਫਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ। ਡਬਵਾਲੀ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਕੇ ਲੋਕ ਦਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਚੌਧਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਨੂੰ 4 ਵਾਰ ਸਿੱਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਧੇ ਰਾਮ ਸਰਪੰਚ ਸ਼ੇਰਗੜ੍ਹ, ਸ੍ਰੀ ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਮਿੱਤਲ, ਕਾਮਰੇਡ ਦੇਸ ਰਾਜ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਅਬੂਬ ਸ਼ਹਿਰ ਵਲੋਂ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ।

ਡਬਵਾਲੀ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਲੋਂ 13 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਥੈਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਡਬਵਾਲੀ ਦੇ ਹੀ ਪਿਛਲੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਮਨੀ ਰਾਮ ਪਿੰਡ ਸਕਤਾ ਖੇੜਾ, ਅਬੂਬ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਗੰਗਾ ਵਲੋਂ 21 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਥੈਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਕੁੱਲ 87 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਚੌਧਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਦੀ ਲੋਕਲ ਬਰਾਂਚ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ

● ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ ਆਪਣੀ ਕਾਰ 'ਚ ਕਿਧਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ ਪਰ ਕੋਹਰਾ ਏਨਾ ਸੰਘਣਾ ਸੀ ਕਿ ਹੱਥ ਨੂੰ ਹਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਖਦਾ। ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ ਕਿ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇਕ ਲਾਲ ਬੱਤੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਉਸਦੇ ਪਿਛੇ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਕਾਰ ਪਿਛੇ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਚਲਦੇ ਰਹੇ। ਇਕ ਦਮ ਅੱਗੇ ਵਾਲੀ ਕਾਰ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਰੁਕ ਗਈ। ਹੜਬੜਾਹਟ 'ਚ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਦੀ ਕਾਰ ਅੱਗੇ ਵਾਲੀ ਕਾਰ ਨਾਲ ਟੱਕਰਾ ਗਈ। ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ ਲੋਹੇ ਲਾਖੇ ਹੋ ਕੇ ਕਾਰ ਤੋਂ ਉਤਰੇ ਅਤੇ ਚੀਖ ਕੇ ਕਿਹਾ, 'ਨਵੇਂ ਸਿੱਖ ਰਹੇ ਹੋ ਕੀ। ਏਨੀ ਵੀ ਅਕਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਾਰ ਵਿਚ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕੀਦੀ ਹੈ।'

'ਸੜਕ' ਅੱਗੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਗੈਰਜ ਹੈ।'

● ਉਸ ਦਿਨ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਖਬਰ ਕੁਝ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ : ਪੁਲਸ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਤਾ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਆਹਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ।

● ਪਤੀ : ਮੈਂ ਇਕ ਲੱਖ ਦਾ ਬੀਮਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਕੁਝ ਖਤਮ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪਤਨੀ : ਮੇਰੀ ਵੀ। ਵਰਨਾ ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਬੀਮਾਰ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਭੱਜ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ।*

ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ

ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿਸਾ ਰੂਸ ਵਲੋਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ,ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਵੀ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉਭਾਰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। 31 ਦਸੰਬਰ 1986 ਨੂੰ ਮਾਸਕੋ ਵਿਚ ਜੋ ਸਰਬ ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਭਾ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ੁਬਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਉਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚੋਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਜੇ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰ:ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਂਤਾਕਰੁਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਜਦ ਉਹ ਰੂਸ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਭਾ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਆਇਆ ਸੀ ? ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਹੀਂ ਕੇਵਲ ਸਵਾ ਲੱਖ ਅਮਰੀਕਨ ਖਾਲਸਾ ਹੀ ਉਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ,ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਕੋਈ 65 ਅਮਨ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦਾ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੇਗਨ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਜੰਗ ਬਾਜ਼ ਨੇਤਾ ਕਹਿਕੇ ਭੰਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ,ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਹੀ ਇਕ ਐਸਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਅਮਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਰੋੜੇ ਅਟਕਾ ਰਿਹਾ ਹੈ,ਤੇ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਦੁਫੇੜ ਪਾਕੇ ਝਗੜੇ ਖੜੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ,ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰ ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਅਮਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਉਮਾਹ ਪੈਦਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ,ਜੋ ਰੇਗਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਹਿਸਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਰੂਸ ਦੇ ਨੇਤਾ ਗੋਰਬਾਚੋਬ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਹਥਿਆਰ ਘਟਾਉਣ ਤੇ ਐਟਮੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੀ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਦਾ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ,ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦੀ ਭਾਰੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿਸਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚੋਂ 12 ਬੱਚੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਅਗਲੇ ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਰੂਸ ਜਾਣਗੇ। ਰੂਸ ਵਿਚੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ 12 ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਸਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਇਹ 24 ਬੱਚੇ ਰੂਸ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਅਮਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਇਹ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲੜਕੇ ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਤੇ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ,ਡਰਾਮਿਆਂ ਤੇ ਵੀਡੀਉ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਮਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਲਹਿਰ ਚਲਾਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੂਸ ਦਾ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸ਼ਹਿਰ ਅਲੂਸਟਾ ਨੂੰ CITY OF PEACE (ਅਮਨ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ)ਕਰਕੇ ਐਲਾਨਿਆਂ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਯਤਨ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚੋਂ ਸਾਟਾਕਰੂਜ਼ ਨੂੰ CITY OF PEACE ਕਹਿਕੇ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇ।

ਰੂਸ ਦੇ ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਅਲੂਸਟਾ ਦੇ ਮੇਅਰ ਅਮਰੀਕਾ ਸਾਟਾਕਰੂਜ਼ ਦੇ ਮੇਅਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ ਤੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਅਮਨ ਦੇਸ਼ ਸ਼ਹਿਰ ਵਜੋਂ ਅਡਾਪਟ ਕਰਨ ਪੁਰ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਗੇ। ਜੇ ਇਹ ਤਜ਼ਵੀਜ਼ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਸਾਟਾਕਰੂਜ਼ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚੋਂ ਅਮਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਇਕ ਰਸਾਲਾ PEACE BRIDGE COMMUNITY GUIDE (ਪੀਸ ਬਰਿਜ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਗਾਈਡ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਰੂਸ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਿਆਕੇ ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਹਰ ਸਾਲ ਰੂਸ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਜਾਇਆ ਕਰਨਗੇ। ਜਿਥੇ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਏਸ਼ੀਆ,ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਿਆ ਕਰਨਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ ਉਤੇ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਬਾਂ ਖਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਆਉਣਗੇ। ਮੈਂ ਸ੍ਰ:ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਇਹ ਇਤਨਾ ਪੈਸਾ ਕਿਥੋਂ ਆਵੇਗਾ ? ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਅਮਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਜੋ ਉਭਾਰ ਪੈਦਾ

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 15 'ਤੇ

Immigrant & Visible Minority Women of British Columbia

Vancouver : Mobina Jaffer, a Vancouver lawyer, was elected President by acclamation of the newly formed Immigrant and Visible Minority Women of B.C. at their founding conference on April 28, 1987 at which thirty-three women from various parts of British Columbia were represented.

The Provincial Conference followed the meeting of the National Organization of Immigrant and Visible Minority Women held in Winnipeg last November.

The Provincial Organization's raison d'etre is to identify the special needs and concerns of Immigrant and visible Minority Women and its objective is to identify these needs through the political pricess and through a wide variety of programs designed to eliminate the causes that inhibit Immigrant and Visible Minority Women.

Kim Campbell, MLA was very encouraging and enthusiastic in her support of the Organization. She said that its development opened doors to creative ways of dealing with social situations that eventually benefited everyone.

Helen Boyce, Alderman of Vancouver was

(contd. at page 20)

ਪੰਨਾ 14 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਨ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਥੁੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਲੋੜ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਹਿਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮੁਹਾਵਰਾ ਹੈ WHERE THERE'S A WILL THERE'S A WAY ਜਿਸਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਉਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਰਾਹ ਹੀ ਲੱਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਨਪੋਲੀਅਨ ਬੋਨਾਪਾਰਟ ਦਾ ਇਹ ਕਥਨ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਅਸੰਭਵ ਸ਼ਬਦ ਮੂਰਖਾਂ ਦੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਐਟਮੀ ਜੰਗ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਪਰਬਲ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵੀ ਪੂਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਬਿਘਨ ਬਿਨਾਸਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਲੋਕ ਹਿਤੈਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦਿੰਦਾ। ਹਿਰਦੇ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸ੍ਰ: ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਸੁਰਖ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਟੇ ਮੋਟੇ ਨੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਅਨੋਖੀ ਚਮਕ ਆ ਗਈ। ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਇਕ ਸਰਸਬਜ਼ ਪਹਾੜੀ ਉਤੇ ਆਪਣੀ 200 ਏਕੜ ਅਸਟੇਟ ਵਿਚ ਕੱਲਮ ਕੱਲੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਇਸ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਲਈ ਕਿਤਨਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਹ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇਕ ਕਰਕੇ ਇਸ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿਚ ਜੁਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਮੇਰੀ ਦਿਲੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਇਸ ਲਹਿਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਸਰਬ ਮੇਲ ਧਰਮ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਫੈਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਰਾਹ ਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਪਾ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਮਰਨ ਮਾਰਨ ਤੇ ਸਦਾ ਲੜਦੇ ਭਿੜਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਗਲਤ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਤਾਂ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਨ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਐਸਾ ਆਵੇਗਾ ਜਦ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਹੀ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਵਾਲੀ ਲਹਿਰ ਸਮਝਣਗੇ। ਇਸ ਵਿਚ ਉਘਾ ਹਿਸਾ ਪਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਆਕੇ ਵਸੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਸਹੀ ਸੇਧ ਦੇਕੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਸਿਰਦਾਰ ਅਖਵਾਉਣਗੇ।

ਹੈਰੋਇਨ ਸਮੱਗਲਰ ਕਾਬੂ

ਲੰਦਨ —— ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਵੈਸਟ ਲੰਦਨ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਪੈਡਿੰਗਟਨ ਦੀ ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ 47 ਸਾਲਾ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਚਤਰਾਮ ਅਤੇ ਨੌਰਥ ਈਸਟ ਲੰਦਨ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਾਲਟਹਾਮਸਟੋਅ ਦੇ ਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਨਾਰਸ ਅਲੀ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਚਾਰਜ਼ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਲੱਖ ਕੀਮਤ ਦੀ ਹੈਰੋਇਨ, ਜਿਹਦਾ 8 ਕਿਲੋ ਵਜ਼ਨ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਮਗਲ ਕਰਨ 'ਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਸਨ। ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮੇਰੀਲੀਬੋਨ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ 'ਚ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭਾਰੀ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

ਬਰੀਅਰੀਹਿਲ —— ਈਸਟਰ ਦੇ ਸ਼ਨਿਚਰ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟੀਏ ਇਥੇ ਦੀਆ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਜਲੂਸ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਸਦੀ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾ ਕੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖੱਬੇ ਪਖੂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਚਿਠੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਗਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟੀਆਂ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ ਤਾਂ ਹਿੰਸਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਲੂਸ ਕੱਢਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਚਾਵਲ ਦੇ ਦਾਣੇ ਤੇ 428 ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੇ

ਬੜੌਦਾ —— ਬੜੌਦਾ ਦੇ ਇਕ ਕਲਾਕਾਰ ਨੇ ਚਾਵਲ ਦੇ ਇਕ ਦਾਣੇ ਤੇ ਇਕ ਚਿਠੀ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਲਾਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਸੋਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਚਿਠੀ ਗਿਨੀਜ਼ ਬੁਕ ਆਫ ਵਰਲਡ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸ੍ਰੀ ਆਇਨ ਸਮਿਥ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਚਿਠੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 1.75 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਮਿਨੀ ਪੇਟਿੰਗ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਸੌ ਗੁਣਾ ਘੱਟ ਹੈ, ਵਿਚ 428 ਲਫਜ਼ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ 25 ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਸੋਨੀ ਨੇ ਇਹ ਚਿਠੀ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀ। ਇਹ ਚਿਠੀ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਚਿਠੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਸੋਨੀ ਨੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਬਹੁਰੰਗੀ ਮਿਨੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ, ਪੋਪ ਜਾਹਨ ਪਾਲ 2 ਅਤੇ ਕਤਾਰ ਦੇ ਅਮੀਰ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਚਾਵਲ ਜਾਂ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਦਾਣੇ ਤੇ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ।

ਅਕਰਮ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ

ਲਾਹੌਰ —— ਰੁਸਤਮੇ ਹਿੰਦ, ਅਮਾਮ ਬਖਸ਼ ਦੇ ਪੁਤਰ ਅਤੇ ਰੁਸਤਮੇ ਜਮਾਂ, ਗਾਮਾਂ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦੇ ਭਤੀਜੇ, ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਜੇਤੂ ਪਹਿਲਵਾਨ ਮੁਹੰਮਦ ਅਕਰਮ -ਅੱਕੀ ਦਾ 57 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ।

The Manitoba Mirror

ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦਰਪਣ

The Manitoba Mirror
ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦਰਪਣ

V.I.P. SUPERMARKET

Ph. 774-8671

(ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ)

ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ ਦੇ ਬਰਤਨ ਖ੍ਰੀਦਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗਰੌਸਰੀ ਸਟੋਰ

ਭਾਰਤੀ ਗਰੌਸਰੀ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਮੀਟ, ਨਵੇਂ ਗਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੇਪਾਂ ਖ੍ਰੀਦੋ

ਗੋਲਗੱਪੇ ਅਤੇ ਸਮੋਸਾ ਮੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ. ਆਈ. ਪੀ. ਸੁਪਰਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ

V.I.P. SUPERMARKET
739, Elice Ave. WINNIPEG, MAN.

ਵਿਨੀਪੈਗ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਫੈਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਾਈਨਾਂ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਸਟੋਰ ਜਿਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ :

- ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਟ, ਇਕ ਪੀਸ, ਦੋ ਪੀਸ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਪੀਸ
- ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਪਾਨੀ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾੜ੍ਹੀਆਂ
- ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਸਮਾਨ
- ਧਾਰਮਿਕ ਫੋਟੋਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਈਜਾਂ ਵਿਚ
- ਕਢਾਈ ਵਾਲੇ ਦੁੱਪਟੇ ਅਤੇ ਫੁਲਕਾਰੀ ਟਾਂਕੇ ਦੇ ਦੁੱਪਟੇ
- ਵਿਆਹ ਵਾਲੀਆਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਾੜ੍ਹੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਲ ਵਾਲੇ ਦੁੱਪਟੇ
- ਰੁਮਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ, ਗੋਟੇ ਕਨਾਰੀਆਂ ਚਿਕਨ ਦੇ ਦੁੱਪਟੇ ਆਦਿ

ਆਓ ਤੇ ਅਜ਼ਮਾ ਕੇ ਦੇਖੋ!

BOMBAY FASHIONS

724 SARGENT AVE., WINNIPEG, MANITOBA R3E 0B2

Prop. BALDEV S. BEDI M.A.B.A. (Hons.)

NORTH AMERICAN LIFE ASSURANCE CO.

To Your Needs Which You Can Afford

ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ ਖ੍ਰੀਦਣ ਲਈ

Sukhjinder S. Dhillon
Res: 669-2573

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਜਾਂ

ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ

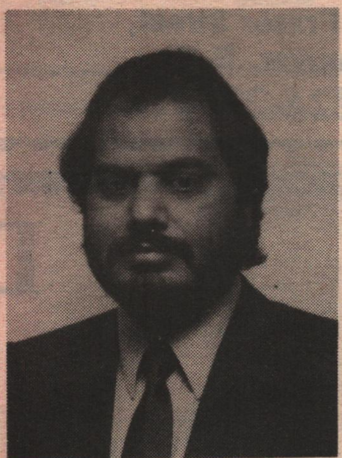
ਨੂੰ ਮਿਲੋ

- ਲਾਈਫ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ • ਗਰੁੱਪ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ • ਮਾਰਗੇਜ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਇੰਨਸ਼ੋਰੈਂਸ

■ Personal ■ Children's ■ Group ■ Annuities

Ph. 943-1526

1507 - 330 Portage Ave. WINNIPEG, MAN. R3C 0C4

Raj Singh Maan Sales Manager
Res. 694-0731
Commissioner for oaths

ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੋ ਇੱਕ ਨਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖੋ
'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਫੋਨ (604) 581-4473

GIL'S NEW & USED

Furniture & Appliances Warehouse

All kinds of New and Used Furniture — Color TV — Stereos — Major Appliances — Refrigerators — —Air Conditioners

WE BUY SELL TRADE

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਤੇ ਪੁਰਾਣਾ ਫਰਨੀਚਰ ਖ਼ਰੀਦਣ ਲਈ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

582-8726

121 SALTER STREET WINNIPEG, MAN.

REDWOOD MOTORS LTD.

ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਨਰਲ ਮੁਰੰਮਤ — ਬਰੇਕਾਂ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸ

ਟੈਕਸੀਆਂ ਦੀ ਰੀਪੇਅਰ ਉਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡਿਸਕਾਊਂਟ

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਲਦੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਰੇਡਵੁੱਡ ਮੋਟਰਜ਼ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

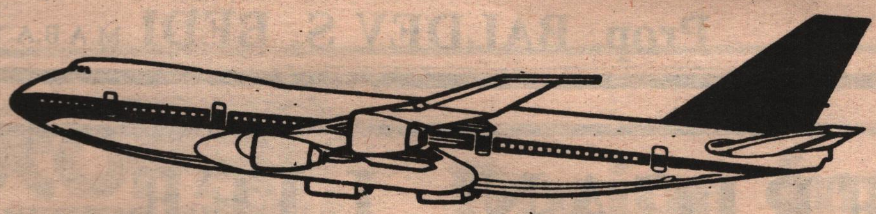
PH. 582-7138

600 - Redwood Ave. WINNIPEG, MAN.

ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਵਿਚ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਰੁਕ ਕੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਬੈਂਸ ਟਰੈਵਲ ਸਰਵਿਸ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਜੇ ਰਾਹ ਵਿਚ
ਕਿਤੇ ਰੁਕਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਲਈ ਸਿੱਧੀਆਂ
ਫਲਾਈਟਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ

CALL TOLL FREE **1-800-663-6699** (B.C. & ALBERTA)

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਫੀਜੀ, ਲੰਡਨ, ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ, ਡਿਜ਼ਨੀਲੈਂਡ, ਹਵਾਈ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ
ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਲੰਡਨ ਰਾਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ 2 ਸੂਟਕੇਸ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

BAINS TRAVEL SERVICE

6364 Fraser Street, Vancouver, B.C. Ph. 324-2277

935 Marine Drive Capilano Mall, N. Vancouver

1710 Douglas St. Victoria, B.C. Ph. 386-6363

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ

ਮਾਨ ਸ਼ੂਅ ਸਟੋਰ

ਆਦਮੀਆਂ, ਔਰਤਾਂ, ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜੋੜੇ, ਚਮੜੇ ਦੇ ਅਟੈਚੀ, ਪਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ

MENS, LADIES & CHILDRENS' SHOES AND LEATHER LUGGAGE & ACCESSORIES

Mohinder Singh Mann

ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

321-4353

MANN SHOE STORE

6570 MAIN ST., VANCOUVER, B.C.

D.P. Pandia & Associates

Immigration Consultants

Serving the Community Since 1939

Ph. (604) 684-3716 or 684-8601

61 - 553 Granville St., Vancouver, B.C.

ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਕਲਾ

ਕਹਾਣੀ

ਕਮਰਾ ਨੰਬਰ 10

ਤੇਜ ਸੰਧੂ ਸਮਾਧਵੀ

ਅੱਜ ਸਵੇਰ ਦਾ ਉਠਕੇ ਕੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ,ਐਵੇਂ ਟੀ.ਵੀ. ਲਾ ਲਈ ਸਟੇਰੀਉ ਲਾ ਲਿਆ ਉਹਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ,ਵੀਡੀਉ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੁਰਾਣੀ ਪਈ ਫਿਲਮ ਫਸਾ ਲਈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮਨ 'ਚ ਉਦਾਸੀ ਜਿਹੀ ਕਾਸੇ ਨੂੰ ਮੂਡ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ,ਕੀ ਕਰਾਂ ਜਾਂ ਨਾਂ ਕਰਾਂ। ਮਸਾਂ ਹਫਤੇ ਮਗਰੋਂ ਦੋ ਛੁੱਟੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਬੋਰਿੰਗ ਹੀ ਬੋਰਿੰਗ,ਸੈਚਰਡੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਟੋਰਾਂ-ਸਟੂਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੰਡੇ ਤਾਂ ਸਟੋਰ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਬਈ ਬੰਦਾ ਉਥੇ ਹੀ ਗੇੜਾ-ਗੂੜਾ ਕੱਢ ਆਵੇ।

ਐਤਵਾਰ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਦਿਨ ਐ,ਕੋਈ ਚਰਚ,ਮਸੀਤ ਜਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੀ ਮੂਡ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਚਲੋ ਅੱਜ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹੀ ਜਾ ਆਈਏ ਪਰ ਫਿਰ ਸੋਚਕੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ,ਉਥੇ ਕਿਹੜਾ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਆਉਣੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਚੁਗਲੀ ਹੀ ਸੁਣਾਂਗੇ ਜਾਂ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਹ ਵੀ ਕੰਮ ਬਹੁਤਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਮਨ ਇਧਰ ਉਧਰ ਦੁੜੰਗੇ ਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਖੜਕੀ। ਟੈਲੀਫੋਨ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੀ ਪਿਆ ਸੀ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਰਿੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹੈਲੋ ਕਹੀ—

ਅੱਗੋਂ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਬੋਲਿਆ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਭਾਅ ਜੀ,ਭੈਣ ਜੀ ਹੋਰੀਂ ਘਰੇ ਈ ਆ।"

ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਬਈ ਕੋਈ ਓਪਰਾ ਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਲੱਗਦੈ ਇਹ ਨੇ ਭੈਣ ਜੀ ਨਾਲ ਕੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਐ। ਚੱਲ ਕੋਈ ਹੋਊ ! ਇਹ ਸੋਚਕੇ ਮੈਂ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਵਾਜ ਦਿੱਤੀ,ਆ ਤੇਰਾ ਫੋਨ ਐ,ਫੜ ਲੀਂ ਆਕੇ—

ਜਦ ਉਸਨੇ ਫੋਨ ਫੜਕੇ ਹੈਲੋ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਬੜਾ ਮਿੱਠਾ ਮਿੱਠਾ ਜਿਹਾ ਬੋਲੀ ਜਾਵੇ,ਹਾਂ ਜੀ,ਜ਼ਰੂਰ ਆਵਾਂਗੇ,ਹਾਂ-ਹਾਂ ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੱਸ ਦੇਵਾਂਗੀ। ਅੱਛਾ ਜੀ ! ਜ਼ਰੂਰ,ਚੰਗਾ ਜੀ,ਬਾਏ ! ਬਾਏ !
ਇਹ ਕਿਹੜਾ ਧਗੜਾ ਸੀ ਜੀਹਨੂੰ ਜੀ-ਜੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਘਰ ਵਾਲੀ ਦੇ ਫੋਨ ਰੱਖਣ ਸਾਰ ਹੀ ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਤੇ ਵਰ੍ਹ ਪਿਆ।
ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ—ਕਿਉਂ ਐਵੇਂ ਹਰ ਮੌਕੇ ਉਲਟੀਆਂ ਪੁਲਟੀਆਂ ਹੀ ਸੋਚਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਉਹ ਕੱਪੜੇ ਵਾਲਾ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਕ ਦੋ ਸੂਟ ਲੈਣੇ ਸੀ। ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਕੇ ਨਾਲ ਆ ਗਏ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਖਰੀਦਣੇ ਪੈਣੇ ਸੀ,ਨਾਲੇ ਸੋਨੂ ਪਤਾ ਮੁਰਲੇ ਦੋ-ਚੌਂਹ ਵੀਕਾਂ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਨੇ ਵਿਆਹ ਕਰਾਏ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਣੈਂ,ਲੀੜੇ ਤਾਂ ਚਾਹੀਦੇ ਈ ਐ ਹੋਰ ਮੈਂ ਕੋਲੇ ਆਈ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਮੋੜੂ।
ਮੈਂ ਦਿਲ 'ਚ ਸੋਚਿਆ ਅੱਜ ਸੌ,ਦੋ ਸੌ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਗੁੱਲ ਲਾਕੇ ਆਊ।

ਅੱਛਾ ਇਹ ਦੱਸੋ ਜੀ,ਰੋਟੀ ਹੁਣੇ ਖਾਣੀ ਐ ਕਿ ਆਕੇ ਲਾਹ ਦਿਆਂ,ਮੈਂ ਵੀ ਚਲੀ ਹਾਂ ਫਿਰ ਗੁਆਂਢਣ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਕੱਪੜੇ ਲੈਣ। ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੇ ਤਿਆਰੀ ਵੀ ਖਿਚ ਲਈ।
ਮਖ ਐਡੀ ਵੀ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਕਾਹਲ ਐ ਘੰਟਾ ਅਟਕ ਕੇ ਜਾ ਵੜੀਂ,ਕੱਪੜੇ ਵਾਲੇ ਡੰਗ-ਦਿਹਾੜੀ ਤਾਂ ਇਥੇ ਰਹਿਣਗੇ ਹੀ—ਮੈਥੋਂ ਰਿਹਾ ਨਾ ਗਿਆ।
ਨਾਂ-ਜੀ—ਨਾਂ,ਮੈਂ ਤਾਂ ਹੁਣੇ ਈ ਜਾਣੈਂ ਮਗਰੋਂ ਫਿਰ ਚੁਆਇਸ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਨਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਦੀ ਦਿਹਾੜੀ ਹੀ ਰਹਿਣੈਂ ਕੱਲ ਨੂੰ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਿੰਸ ਜੌਰਜ ਨੂੰ ਚਲੇ ਜਾਣੈਂ। ਕਹਿੰਦੀ ਕਹਿੰਦੀ ਨੇ ਦੋ ਰੋਟੀਆਂ ਲਾਹੀਆਂ ਅਤੇ ਪੋਣੇ ਵਿਚ ਵਲੇਟ ਕੇ ਰੱਖਦੀ ਹੋਈ ਨੇ ਕਿਹਾ—ਆ-ਜੀ ਰੋਟੀਆਂ ਲਾਹ ਕੇ ਰੱਖ ਚੱਲੀ ਹਾਂ,ਜਦੋਂ ਜੀਅ ਕਰੇ ਖਾ ਲੈਣਾ ਤੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਚੱਲੀ। ਹਾਂ ਸੱਚ (ਤਾੜਨਾ ਭਰੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ) ਸਰਬੀ ਮੋਨੂ ਅਤੇ ਸਾਜੂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖੀਂ।
ਚੰਗਾ ਤੇਰੀ ਮਰਜ਼ੀ ! ਪਰ ਸਰਫੇ ਨਾਲ ਸਾਰੀਂ ਐਵੇਂ ਨਾ ਬੇ-ਲੋੜੇ ਖਿਚੀਂ ਆਵੀਂ ਮੈਂ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਨੂੰ ਫੋਕੀ ਜਿਹੀ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ।
ਲੈ ! ਮੈਂ ਕੋਈ ਕਮਲੀ ਥੋੜੇ ਆਂ ਜਿਹੜੀ ਐਵੇਂ ਪੈਸੇ ਸੁੱਟਦੀ ਫਿਰਦੀ ਹੋਵਾਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੋਈ ਨੇ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਡੋਰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ। ਗੁਆਂਢਣ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕਾਰ ਕੋਲ ਆਈ ਖੜੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰ ਸਟਾਰਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਮੈਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਗਿਆ। ਮਸਾਂ ਫੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਫੱਟੇ ਹੋਕੇ ਪੈਸੇ ਕਮਾਈਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਨਾਨੀਆਂ ਭੋਰਾ-ਰੀਣ ਜਿੰਨੀ ਕਿਰਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਮਾੜਾ ਮੋਟਾ ਫਾਰਮਾਂ 'ਚੋਂ ਚਾਰ ਪੈਸੇ ਤਾਂ ਲੈ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ ਸਮਝਦੀਆਂ ਈ ਨਹੀਂ। ਦਿਮਾਗ ਨੇ ਗੋਤਾ ਖਾਧਾ ਅਤੇ ਪਿਛੇ ਇੰਡੀਆ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਯਾਰ ! ਸਾਡੀ ਬੇਬੇ ਤਾਂ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਹੋਈ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ,ਸਿਆਲ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਮਤਰਾਲਾਂ ਉਹਦੇ ਸਿਰ 'ਚ ਚਿਉਂਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ,ਬਾਪੂ ਫਿਰ ਵੀ ਹਾੜੀ-ਸੌਣੀ ਬੇਬੇ ਨੂੰ ਇਕ ਸੂਟ ਬਣਾਕੇ ਦਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ,ਪਰ ਹੁਣ ਆਲੀਆਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸਿਆਲ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਸ਼ਾਵਲ (Shoval) ਅਤੇ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਰੇਕ (Rake) ਚੱਕਣਾ ਹੇਠੀ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਪਟਿਆਲੇ ਆਲੇ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਹੋਣ। ਸੂਟ ਚੜ੍ਹਦੇ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇਖਣੀਆਂ ਹੋਣ,ਰਾਗੀ-ਢਾਡੀ ਪਏ ਜ਼ੋਰ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਭਾਈ ਬੀਬੀਓ ! ਚੁੱਪ ਦਾ ਦਾਨ ਬਖਸ਼ੋ,ਜ਼ਰਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ। ਪਰ ਧਿਆਨ ਤਾਂ ਇਹੇ ਤਾਂ ਹੀ ਦੇਣ ਜੇ ਇਹ ਸੂਟਾਂ,ਗਹਿਣੇ ਤੇ ਸੁਰਖੀ-ਪਾਊਡਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਹਲੀਆਂ ਹੋਣ।

ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਠੀਕ-ਠੂਕ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਸੀ ਕਿ "ਸਰਬੀ" ਸੁੱਤਾ ਉਠ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਮਸਾਂ ਦੁੱਧ-ਪਾਣੀ ਦੇਕੇ ਉਹਨੂੰ ਖੇਡਣ ਲਾਇਆ,ਜਦ ਨੂੰ "ਮੋਨੂ" ਉਠ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਈ—ਲੈ ਬਈ ! ਉਹਦਾ ਡਾਇਪਰ-ਡੂਪਰ ਬਦਲਿਆ ਤਾਂ "ਸਾਜੂ" ਹੋਰੀਂ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਕਰਦੇ ਕਰਾਉਂਦੇ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਢਾਈ-ਪੌਣੇ ਤਿੰਨ ਵੱਜ ਗਏ,ਰੋਟੀ ਵੀ ਵਿਚਦੀ ਮਸਾਂ ਅਣਚਬਲੀ ਜਿਹੀ ਕਰਕੇ ਅੰਦਰ ਸੁੱਟੀ। ਮੇਰਾ ਸਾਹ 'ਚ ਸਾਹ ਆਇਆ ਜਦ ਬਾਹਰ ਡਰਾਈਵ ਵੇ 'ਚ ਕਾਰ ਆਈ ਦੇਖੀ। ਘਰ ਵਾਲੀ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਝੁਕਦੀ ਹੋਈ ਕਾਰ 'ਚੋਂ ਲਿਫਾਫਾ ਲੈ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲੀ (ਮੇਰਾ ਮੱਥਾ ਠਣਕਿਆ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤਾਂ ਗਈ) ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਨਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਚਾਉਂਦਾ ਲੇਲੇ-ਪੇਪੇ ਜਿਹੇ ਕਰਦਾ ਉਹਨੂੰ ਅੱਗੋਂ ਹੋਕੇ ਮਿਲਿਆ।
ਆ—ਬਈ ! ਭਾਗਵਾਨੇ ਲੈ ਆਈ ਕੱਪੜੇ।

ਹਾਂ—ਹਾਂ,ਲੈ ਆਈ। ਖਸਮਾਂ ਖਾਣੇ ਕੋਲ ਕੁਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਲਿਆਉਂਦੀ। ਆ ਮਸਾਂ ਦੋ ਸੂਟ ਮਿਲੇ ਐ। ਉਹ ਵੀ ਹੁਣ ਦੇ ਟੈਮ ਦੇ ਨਹੀਂ। ਫੋਨ ਤੇ ਬਥੇਰੀ ਡੌਂਡੀ ਪਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਬਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਾਰੀ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੇ ਸੂਟ ਹਨ।

ਮੈਂ ਦਿਲ 'ਚ ਸੋਚਿਆ ਟੈਮ ਟੂਮ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਦਾਂ ਦਾ ਆ ਗਿਆ। ਸਾਡੀ ਬੇਬੇ ਤਾਂ ਬਾਪੂ ਦੇ ਪਾਟੇ ਝੱਗੇ ਦਾ ਅੱਗਾ-ਪਿੱਛਾ ਲਾਹਕੇ ਸਾਡੇ ਡੇਪਰ ਲਾ ਦਿੰਦੀ ਸੀ,ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵਾਣ ਦੇ ਮੰਜੇ ਦਾ ਡੇਪਰ ਕਿਤੇ ਗਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਬੇਬੇ ਤਾਂ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਜਦ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਗਨਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿੰਗ-ਤਵੀਤ ਅਤੇ ਘੱਗਰਾ ਫੁਲਕਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣੇ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਮਣਾਂ—ਮੂੰਹੀਂ ਉਚੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਣਾਂ।-----ਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਕਰਕੇ ਬੇਬੇ ਦੀਆਂ ਇਹ ਕੀਮਤੀ ਯਾਦਾਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤੋਰ ਨੇ ਖਾ ਲਈਆਂ -----ਪਰ ਬੇਬੇ ਫੇਰ ਵੀ ਉਦੂ ਖੁਸ਼।

ਖੈਰ ! ਮੈਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਭੁਲਾਕੇ ਭਰਿਆ-ਪੀਤਾ ਚੁੱਪ ਕਰ ਰਿਹਾ,ਚੱਲੋ ! ਜੋ ਲਿਆਂਦਾ ਸਭ ਠੀਕ,ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੋਚਕੇ ਗੱਡੀ ਪਹੀਏ ਤੇ ਚਲਦੀ ਠੀਕ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪਹੀਓਂ ਲੱਥੀ ਅਗਲੇ ਦਾ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ,ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ।

ਆਪਾਂ ਚੁੱਪ ਧਾਰ ਲੀ,ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਦੋ,ਪਰ ਸੀਗੇ ਛੇ ਸੱਤ,ਇਹ ਸੋਚਕੇ ਚੁੱਪ ਕਰ ਰਿਹਾ ਕਿ ਡੰਗ-ਦਿਹਾੜੀ ਮਿਲ ਟੁੱਟੀ ਤੋਂ ਘਰੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ,ਐਵੇਂ ਮਨ ਨੂੰ ਧਰਵਾਸ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਸੋਚਿਆ ! ਜ਼ਨਾਨੀਆਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ,ਤੀਵੀਂ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੁੰਦੈ,ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਂਝਾ ਰਾਜੀ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਲ ਈ ਐ।

ਮਸਾਂ ਇਕ ਦੋ ਹਫਤੇ ਲੰਘੇ ਹੋਣਗੇ ਫੇਰ ਉਹੀ ਕੱਪੜੇ ਵਾਲੇ,ਉਸੇ ਕਮਰਾ ਨੰਬਰ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਫੋਨ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਕਹਿੰਦੀ ਚੰਗਾ ਜੀ ! ਜੇ ਨਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੰਜਾਂ ਮਿੰਟਾਂ 'ਚ ਈ ਕੱਪੜੇ ਦੇਖਕੇ ਆਈ।
ਚੱਲ ! ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈ ਚੱਲ,ਮੇਰੇ ਕਿਹੜਾ ਪਾਂਅ ਪਈ ਐ,ਜਿਹੜਾ ਮੈਂ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਭਿੱਟ ਦੂੰ।
ਜੀ-ਮਖ-ਜੀ ਆ ਨਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਰੱਖੂ,ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਆਈ।
ਨਿਆਣੇ ਮੇਰੇ ਬਹੁਤੇ ਐ,ਤੇਰੇ ਵੀ ਐ,ਚੱਲ ਨਾਲ ਲੈ ਚੱਲ। ਮੈਂ ਵੀ ਜ਼ਰਾ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ।

ਕਾਰ ਸਟਾਰਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਦੇ ਮੋਟਲ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ, ਜਿਥੇ ਕੱਪੜੇ ਵਾਲੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਦ ਜਾਕੇ ਕਾਰ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਦੂਰੋਂ ਮੋਟਲ ਦਾ ਕਮਰਾ ਇਵੇਂ ਸਜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਮੇਨ ਜਾਂ ਫਰੇਜ਼ਰ ਸਟਰੀਟ ਤੇ ਆ ਗਏ ਹੋਈਏ। ਜਦ ਕਮਰੇ ਅੰਦਰ ਵੜੇ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ,ਚੰਨੂੰਵਾਲੀਏ ਡੱਗੀ ਵਾਲੇ ਗੁਰਾਂਦਿੱਤੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਚਮਨਾ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰ ਵੜਦਿਆਂ ਹੀ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨੇ ਸਿਆਣ ਵੀ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਗੁਆਂਢੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੀ ਹਨ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਪਰ ਚਮਨੇ ਹੋਰੀਂ ਵੰਨ-ਸਵੰਨੀ ਦਾ ਲੀੜਾ ਕੱਪੜਾ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਦਿਖਾਲੀ ਜਾਣ।

ਦੇਖੋ ਜੀ ! ਇਹ ਨਵਾਂ ਆਇਆ "ਲੌਂਗ ਦਾ ਲਿਸ਼ਕਾਰਾ",ਆਹ ਦੇਖੋ "ਨੂੰਹ ਸੱਸ ਮਾਰਕਾ",ਆਹਾ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਦਾ "ਨਣਦ ਭਰਜਾਈ ਮਾਰਕਾ",ਆ ਲਓ ਜੀ,! "ਜੀਜਾ ਸਾਲੀ" ਸਿਰੇ ਦਾ,ਚੋਟੀ ਦਾ ਕੱਪੜਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਖਰੀਦੋ ਬੱਸ ਫਿਰ ਪੌਂ—ਬਾਰਾਂ।

ਅਜੇ ਚਮਨਾਂ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨਾਲ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਹੀ ਦੱਸਦਾ ਸੀ ਜਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਇਕ ਦੋ ਹੋਰ ਜ਼ਨਾਨੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ।

ਮੈਂ ਮੌਕਾ ਪਾਕੇ ਹੌਲੀ ਦੇਣੇ ਸਿੰਘਣੀ ਨੂੰ ਕੰਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ—ਕਿਉਂ ਵਿਗੜਦੀ ਐ ਇਹਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗਕੇ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਾਂਢੂ ਨੂੰ ਕਦੀ ਬੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਇਹਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗਕੇ ਜੀਜਾ-ਸਾਲੀ ਸੂਟ ਫੜਵਾਉਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੀ ਐਂ ਉਹ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਡੰਗ ਮਾਰਨ ਨੂੰ ਫਿਰਦੈ ਸਿੱਧੀ ਹੋਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਚੱਲ।

ਕਹਿੰਦੇ ਕਹਾਉਂਦੇ ਤੋਂ ਫਿਰ ਇੱਕ ਦੋ ਸੂਟ ਲੈ ਆਈ,ਜਦ ਘਰੇ ਲਿਆਕੇ ਸਾਂਭਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇੱਦਾਂ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਹਨੂੰ ਸੂਟ ਰੱਖਣ ਲਈ ਥਾਂ ਨਾਂ ਮਿਲਦਾ ਹੋਵੇ,ਐਵੇਂ ਲਿਫਾਫਾ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰੇ,ਅਖੀਰੀ ਧੱਕੇ ਜਿਹੇ ਨਾਲ ਉਹਨੇ ਲਿਵਿੰਗ ਰੂਮ ਵਿਚ ਚੈਸਟਰਫੀਲਡ ਥੱਲੇ ਲਿਫਾਫਾ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਚੱਲੋ ਕੱਲ ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਲਊ ਆਪੇ ਥਾਂ ਟਿਕਾਣੇ ਰੱਖ ਦੇਊ।

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 21 'ਤੇ

● ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬੋਲੀ ਹੀ ਨਹੀਂ।" ਇਕ ਮਿੱਤਰ ਨੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।

"ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਥਾਂ ਹੋਵਾਂ ਤਾਂ ਕਦੇ ਤਲਾਕ ਨਾ ਲਵਾਂ।"

"ਕਿਉਂ ?"

"ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਜਕਲ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹੀ ਕਿਥੇ ਹਨ ?" ਦੂਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਖਤਰਨਾਕ

● (ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ) ਮੈਨੂੰ ਭੁਲ ਜਾਣ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਡਾਕਟਰ: ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਭੁਲ ਗਏ ਤਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਗਾਈਡ

G S B
TRAVEL

2086 Live Oak Blvd., Suite D
Yuba City, CA 95991

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਫੀਜ਼ੀ, ਲੰਡਨ, ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ, ਿਨਿਜ਼ਨੀਲੈਂਡ, ਹਵਾਈ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ
ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ

671-6060 Open 7 Days a Week

Great Service Is Our Business

Fully computerized for all your travel needs

ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟਜ਼
ਵਿਉਪਾਰ ਜਾਂ ਮਨਪ੍ਰਚਾਵੇ ਲਈ ਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ

ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣੀ ਜਾਂ ਵੇਚਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?

ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਫਤ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਫੂਨ ਕਰੋ

- **Homes**
- **Ranches**
- **Commercial**
- **Industrial**
- **Exchanges**

REALTOR®

MLS

Domain Realty

(916) 671-4817

Broker: Dr. Gulzar S. Johl
2086 Live Oak Blvd.
Suite C
Yuba City, CA 95991

Fly any Air Line of Your Choice

Travel Concepts

Full Service Travel Agency
Air Line Tickets to anywhere in the World

- **Bargain Flights**
- **Special Round Trip Fares**
- **Low, low economic fares**
- **Passport Visas**
- **Notary Public**
- **Passport pictures**
- **5 minute service**

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰ
ਇਕ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀਆਂ ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਸਾਥੋਂ ਲਵੋ

459 Palora Ave. Yuba City, CA 95901 **(916) 671-3922**

Large Selection of
Punjabi Books
For Sale

SARI PALACE

Airline Tickets to
Anywhere in the World
Passport • Visas

ਸੂਟਾਂ ਦਾ ਕੱਪੜਾ, ਸਾੜ੍ਹੀਆਂ, ਦੁਪੱਟੇ, ਭਾਰਤੀ ਗਰੌਸਰੀ, ਹਿੰਦੀ
ਪੰਜਾਬੀ ਵੀਡੀਓ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਟੇਪਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਾਜ਼ਬ ਕੀਮਤਾਂ
ਤੇ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੈਪਸੀ ਕੋਲਾ, ਸੈਵਨ ਅਪ ਤੇ ਹੋਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੌਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਸਾੜ੍ਹੀ ਫੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

East Indian and Pakistani Grocieries.
We rent Hindi and Punjabi movies on V.H.S.
Have large selection of pre-recorded
Punjabi and Hindi cassette tapes & fabrics

News Papers Like
!ndia West, Canada DarPan,
Also Sold Here
EVERY WEEK

(916) 671-3105

472 Palora Ave.
Yuba City
Calif. 95991

ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ 'ਕੇਵਲ' ਦੀਆਂ ਪੰਜ .ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਸਮਝੇ ਸਾਂ ਬੜੀ ਦੂਰ ਨਿਕਲ ਗਏ ਵਹਿਣ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰੁੜ੍ਹਕੇ
ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਖੜੇ ਉਸੇ ਥਾਂ ਹਾਂ ਜਾਂ ਤਕਿਆ ਫਿਰ ਮੁੜ੍ਹਕੇ !

ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਮਝ ਕੇ ਮੰਜ਼ਲ ਮਾਰ ਚੌਕੜਾ ਬਹਿ ਗਏ
ਸਭ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰਨੋਂ ਡਕਿਆ ਕੰਡਿਆਂ ਵਾਂਗੂ ਪੁੜਕੇ !

ਕਿਲ ਇਲਮ ਦੇ ਨੈਣਾਂ ਵਿਚ ਅਸਾਂ ਹਰ ਹੀਲੇ ਹੀ ਖੋਭੇ
ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਤੁਰਦਾ ਜੋ ਰੁੜ੍ਹ ਖੜ੍ਹਕੇ !

ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੱਥ ਵਿਚ ਦੀਵਾ ਫੜਕੇ ਕਿਵੇਂ ਸੁਜਾਖਾ ਹੋਵੇ
ਕਿਵੇਂ ਟਟੀਹਰੀ ਮੰਜ਼ਲ ਪਾਵੇ ਨਾਲ ਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਉੜ੍ਹਕੇ !

ਪੱਥਰਾਂ ਉਤੇ ਉੱਕਰ ਮੂਰਤਾਂ ਜੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਰਗੜੇ ਮੱਥੇ
ਅੱਜ ਵੀ ਸਾਡਾ ਉਹੀ ਚਾਲਾ ਚਾਰ ਬਹੀਏ ਜਿਥੇ ਜੁੜਕੇ !

ਗਿਆਨ ਦੇ ਦੀਵੇ ਥੱਲੇ ਅੱਜ ਵੀ ਪੂਰਾ ਘੁੱਪ ਹਨੇਰਾ
ਅਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਕੰਧਰਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਮੁੜ ਮੁੜ ਕੇ !

ਪਸ਼ੂ ਤੋਂ ਬੰਦਾ ਬਣਿਆ ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਪਸ਼ੂ ਨਾ ਮਰਿਆ
ਬੰਦਾ ਤਾਂ ਹੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਖਾਵੇ ਲਾ ਲਾ ਗੂੜ੍ਹੇ ਤੁੜਕੇ !

ਇਨਸਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਕਰਮ ਧਰਮ ਦਾ ਪਰ ਇਹ ਪਸ਼ੂ ਬਣਾਵੇ
ਤਾਂ ਹੀ ਮਾਨਵ ਜੀਵੇਂ'ਕੇਵਲ'ਅਕਲੋਂ ਸ਼ਕਲੋਂ ਥੁੜ੍ਹਕੇ !

ਪੰਨਾ 19 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਤੇ ਫੇਰ ਦੂਜੇ ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਬੈਡ ਦੇ ਥੱਲਿਉਂ ਇੱਕ ਲਾਲ ਟਾਕੀ ਜਿਹੀ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲੀ ਦਿਸੇ ਜਦ ਮੈਂ ਝੁਕਕੇ ਲੰਮਾ ਪੈ ਕੇ ਬੈਡ ਦੇ ਥੱਲੇ ਨੂੰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ ਤਾਂ ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਾਲਕਾ ! ਸਾਰਾ ਬੈਡ ਥੱਲਿਉਂ ਸੂਟਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ । ਮੈਂ ਦੇਖਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ,ਪਰ ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਤੋਂ ਚੋਰੀ-ਚੋਰੀ ਅੰਦਰ-ਖਾਤੇ ਸਾਰੇ ਡਰੈਸਰਾਂ ਦੇ ਕਵਰਡ,ਲਿਵਿੰਗ ਰੂਮ ਵਿਚ ਸੋਫਿਆਂ ਦੇ ਥੱਲੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰੂਮਾਂ ਵਾਲੇ ਬੈਡਾਂ ਦੇ ਥੱਲੇ ਕੋਡੇ ਹੋਕੇ ਨਿਗ੍ਹਾ ਮਾਰੀ ਤਾਂ ਰੰਗ-ਬਰੰਗੇ ਜੀਜਾ-ਸਾਲੀ,ਨੂੰਹ-ਸੱਸ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਮਾਰਕੇ ਉਹ ਵੇਚਣ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਸਭ ਘਰੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਨ ।

ਮਨ 'ਚ ਕਈ ਉਤਰਾਅ ਚੜ੍ਹਾਅ ਆਏ ਕਿ ਬੈਂਕ ਬੈਲੈਂਸ ਉਥੇ ਦਾ ਉਥੇ ਹੀ ਕਿਉਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ-ਫੇਰ ਸੋਚਿਆ ਜੇ ਉਧਰ ਉਥੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਧਰਲੀ ਬੈਡਾਂ ਥੱਲੇ ਦੀ ਨਕਦੀ ਉਤਾਂਹ ਹੀ ਉਤਾਂਹ ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਹੋਰ ਢਾਈ ਤਿੰਨ ਹਫਤੇ ਲੰਘਗੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਫਿਰ ਵੀਕਇੰਡ ਸੈਚਰਡੇ ਮੌਰਨਿੰਗ ਮਸਾਂ ਅੱਠ ਕੁ ਵੱਜੇ ਹੋਣਗੇ ਮੈਂ ਫਰਾਈਡੇ ਨਾਈਟ ਸ਼ਿਫਟ ਤੋਂ ਆਕੇ ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਖੜਕੀ,ਬੈਡ ਦੇ ਮੇਰੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਫੋਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਰਿੰਗ ਨਾਲ ਫੋਨ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਹੈਲੋ ਕਿਹਾ ।

ਮੇਰੇ ਹੈਲੋ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਜਿਵੇਂ ਟੇਪ ਲੱਗ ਗਈ ਹੋਵੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਉਂ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ।

ਅਸੀਂ ਜੀ -----ਵੈਨਕੂਵਰੋਂ ਕੱਪੜਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ । ਇਥੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ,ਟੈਕਸੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੋਟਲ ਵਿਚ ਹੀ ਕਮਰਾ ਨੰਬਰ -10- ਵਿਚ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਹਾਂ । ਆਓ ਅਤੇ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਓ । ਅਸੀਂ ਦੋ ਹਫਤੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਆਏ ਸੀ,ਅਗਾਂਹ ਤੋਂ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਪਰਿਸ ਰੂਪਰਟ,ਟੈਰੇਸ,ਕਿਟੀਮੇਟ ਤੋਂ ਗੇੜਾ ਲਾਕੇ ਆਏ ਹਾਂ । ਅੱਛਾ ਭਾਅ ਜੀ ਜ਼ਰਾ ਭੈਣ ਜੀ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਫੜਾਇਓ ।

ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਸੁਣਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦ ਉਹ ਨੇ ਆਵਦੀ ਭੈਣ ਜੀ ਨਾਲ (ਜਿਹਦੇ ਕੋਲ ਉਹਨੂੰ ਦੋ ਸੂਟ ਵਿਕਣ ਦੀ ਝਾਕ ਸੀ) ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ ਤਾਂ ਮੇਥੋਂ ਵੀ ਰਿਹਾ ਨਾ ਗਿਆ ।
ਆਵਦੀ ਭੈਣ ਜੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਫਿਰ ਕਰੀਂ,ਪਹਿਲਾਂ ਭਣੋਈਏ ਨਾਲ ਗੱਲ ਸਿਰੇ ਲਾ ਲੈ ! ਵੱਡੇ ਆਏ ਐ ਕੱਪੜਾ ਵੇਚਣ ਦੇ ਉਹੋ ਪੁਰਾਣਾ ਪਿੰਡ ਵਾਲਾ ਹਾਲ ਸੋਡਾ,ਉਥੇ ਸੋਡਾ ਬੁੜ੍ਹਾ ਗੁਰਾਂਦਿਤਾ ਚੰਨੂਆਲੇ ਤੋਂ ਸੈਕਲ ਤੇ ਡੱਗੀ ਲਾਕੇ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਕੱਪੜਾ ਵੇਚਣ ਆਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ,ਉਹ ਘਾਟਾ ਥੋੜੋ ਪਾਉਣ ਆਉਂਦਾ ਸੀ,ਉਹਦੀ ਡੱਗੀ ਨੇ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਲੁੱਟ ਕੇ ਖਾ ਲਿਆ ਸੀ ਸੈਕਲ ਤੇ ਐਡੀ ਭਾਰੀ ਡੱਗੀ ਲਾਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਥੱਲੇ ਸੈਕਲ ਦਾ ਕੱਟੀ-ਉੜਾਟ ਨਿੱਕਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ । ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਗੁਰਾਂਦਿਤਿਆ ਤੇਰੀ ਟਾਇਰ ਵਿਚ ਹਵਾ ਘੱਟ ਐ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਸੋਡੇ ਬੁੜ੍ਹੇ ਨੇ ਕਹਿਣਾ—"ਗਿਆਰਾਂ ਸੌ ਵੀਹ ਦੇ ਟਾਇਰ ਗੱਡੀ ਟਾਟਾ ਦੀ "ਆਥਣ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡੋਂ ਸੈਕਲ ਖਾਲੀ ਕਰਕੇ ਆਵਦੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਮੁੜਦਾ ਸੀ ।

ਫਰਕ ਸਿਰਫ ਹੁਣ ਇੰਨਾ ਹੀ ਹੈ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਸੈਕਲ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵੈਨ ਹੈ,ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਥੇ ਸ਼ਹਿਰ ਹਨ ਪਰ ਗੱਲ ਉਹੋ ਹੀ ਹੈ ।

ਖਬਰਦਾਰ ! ਜੇ ਮੇਰੇ ਘਰ ਕਦੀ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੇਥੋਂ ਬੁਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ । ਆਹੋ,ਚੱਕੇ ਵੱਡੇ ਇਹ ਕੱਪੜੇ-----ਅਜੇ ਅਗਾਂਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹੋਂ ਕੀ ਕੁੱਝ ਅੱਕੇ ਹੋਏ ਦਿਉਂ ਨਿੱਕਲਦਾ ਪਰ ਉਹਨੇ ਅੱਗਿਉਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ।

ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ ਕਿ ਚਲੋ ਐਤਕੀਂ ਦੇ ਗੇੜੇ ਤਾਂ ਮਗਰੋਂ ਬਲਾਅ ਲੱਥੀ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਫਿਰ ਦੇਖੀ ਜਾਊ । ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਸਾਡੇ ਟਾਊਨ ਵਾਲੀ ਜਿਹੜੀ ਟੈਲੀਫੋਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਆਵਦੇ ਕੋਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ । ਉਸ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਨਾਂ ਤੇ ਲਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਲਾ ਲੈਣ ਕਿ ਇਥੋਂ ਖਤਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਲਾਅ ਸਦਾ ਲਈ ਹੀ ਟਲ ਜਾਵੇਗੀ ।

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਟਿਮਕਦੇ ਦੀਪ ਬੁੱਝ ਨਾਂ ਅਜੇ ਇਕ ਆਸ ਬਾਕੀ ਹੈ !
ਹੰਝੂ ਪੀਣ ਦੇ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਕੁਝ ਪਿਆਸ ਬਾਕੀ ਹੈ !

ਖੂਨ ਪਾ ਪਾ ਜਿਗਰ ਦਾ ਤੈਨੂੰ ਹੈ ਜਗਦਾ ਰਖਿਆ
ਦਮ ਤੋੜ ਨਾ ਅਜੇ ਅਖੀਰੀ ਸੁਆਸ ਬਾਕੀ ਹੈ !

ਤੇਰੀ ਆਸ ਤੇ ਬੇਆਸ ਵੀ ਮੈਂ ਆਸ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ
ਛੱਡੀਂ ਆਸ ਨਾ ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਬੇਆਸ ਬਾਕੀ ਹੈ !

ਤੈਨੂੰ ਆਸਰਾ ਮੇਰਾ,ਮੈਨੂੰ ਧਰਵਾਸ ਕਿਸਦੀ ਹੈ
ਫਿਰ ਵੀ ਦੇਖ,ਮੇਰੇ ਨੈਣਾਂ ਵਿਚ ਧਰਵਾਸ ਬਾਕੀ ਹੈ

ਜਦ ਤੱਕ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜੀਣਾ ਮਜ਼ਬੂਰੀ
ਮੇਰੀ ਮੌਤ ਵਿਚ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰਾਸ ਬਾਕੀ ਹੈ !

ਜੁੱਗ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਇਕ ਹੀ ਬਿੰਦੂ ਉਦਾਲੇ ਭੌਂ ਗਏ
ਰਾਮ ਦਾ ਅਜੇ ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਬਨਵਾਸ ਬਾਕੀ ਹੈ !

ਉਹ ਮਹਿਰਮ ਮੇਰਾ ਖੁਦਗਰਜ਼ 'ਕੇਵਲ'ਹੈ ਆਉਣਾ ਤੱਕਣਾ;
ਜਿਸਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਬਾਕੀ ਹੈ !

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਤੋਹਮਤ ਤੇਰੀ ਤਾਂ ਸੱਜਣਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੱਕ ਨਾਂ ਪਹੁੰਚੀ !
ਅਧੂਰੀ ਮੇਰੀ ਕਹਾਣੀ ਅੰਜਾਮ ਤੱਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚੀ !

ਨੈਣੀਂ ਤਲਾਸ਼ ਭਰਕੇ ਢਾਕਾਂ ਤੇ ਬਾਲ ਚੁੱਕੀ
ਹਰ ਰੋਜ਼ ਭਟਕੇ ਸੀਤਾ ਜੋ ਰਾਮ ਤੱਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚੀ !

ਅੰਬਰ 'ਚ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜੋਤੀ ਜਗਾਕੇ ਮੀਰਾ
ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਜ਼ਹਿਰ ਪੀਵੇ ਪਰ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚੀ !

ਦਾਜ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੜਦੀ ਪਦਮਾ
ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਚੀਕ ਉਹਦੀ ਕੋਹਰਾਮ ਤੱਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚੀ !

ਮੂਕ ਤਮਾਸ਼ਾਈ ਬਣਕੇ ਜੂਨ ਭੋਗਦੇ ਹਾਂ
ਇਹ ਕੇਹੀ ਮੁਹੱਬਤ ਜੋ ਕਲਾਮ ਤੱਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚੀ !

ਕਿਨੇ ਮਸੀਹਾ ਆਏ ਜੋ ਇਲਾਜ ਕਰਦੇ ਮੋਏ
ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਆਰਾਮ ਤੱਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚੀ !

ਮੈਂ ਬਦ ਨਹੀਂ ਹਾਂ 'ਕੇਵਲ'ਬਦਨਾਮ ਹੋ ਗਿਆ
ਝੁਕੀ ਮੇਰੀ ਗਰਦਨ ਪਰਨਾਮ ਤੱਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚੀ !

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਸ਼ਾਮ ਢਲ ਗਈ ਤੇ ਰੌਸ਼ਨ ਚਰਾਗ਼ ਹੁੰਦੇ ਨੇ !
ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਲਹੂ ਦੇ ਦਾਗ਼ ਹੁੰਦੇ ਨੇ !

ਉਮਰ ਭਰ ਬੰਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਹਿਰ ਪੀਂਦਾ ਹੈ
ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੀ ਬੁੱਕਲ 'ਚ ਪਲੇ ਨਾਗ ਹੁੰਦੇ ਨੇ !

ਫੁੱਲ ਸਦਾ ਬਾਗਾਂ ਦੀ ਰੌਣਕ ਹੀ ਬਣਦੇ ਨੇ
ਹੱਡਾ ਰੋੜੀ 'ਚ ਤਾਂ ਕੁੱਤੇ ਗਿਰਝਾਂ ਕਾਂਗ ਹੁੰਦੇ ਨੇ !

ਫੁੱਲ ਤੇ ਕਲੀਆਂ ਕੀ ਕੰਡੇ ਵੀ ਸਾਖੀ ਭਰਦੇ ਨੇ
ਬਹਾਰ ਆਈ ਤੇ ਵੀ ਕੀਕੂੰ ਵੀਰਾਨੇ ਬਾਗ ਹੁੰਦੇ ਨੇ!

ਜਿਹੜੇ ਤਨ ਨੂੰ ਲਗਦੀ ਹੈ ਇਹ ਉਹੀ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਐਵੇਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕਦ ਜਗਰਾਤੇ ਝਾਗ ਹੁੰਦੇ ਨੇ !

ਕਿਸੇ ਦੀ ਕਬਰ ਤੇ ਜੋ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਨੇ
ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਸੋਚੋ ਉਹ ਕੇਹੇ ਰਾਗ ਹੁੰਦੇ ਨੇ !

ਕਲਾ ਜੀਵਨ ਦੀ ਜੋ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਕੇ ਜੀਉਂਦੇ ਨੇ
ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਤੋਂ 'ਕੇਵਲ'ਬੇਲਾਗ ਹੁੰਦੇ ਨੇ !

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਤੰਦ ਟੁੱਟੀ ਗੰਢ ਹੋ ਜਾਊ ਤਾਣੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੂ
ਚਾਟੀਆਂ ਜਦ ਤਿੜਕੀਆਂ ਮਧਾਣੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੂ

ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਕੰਢੇ ਵਿਲਕਦੇ ਜਮਨਾ ਵਿਚਾਰੀ ਰੋ ਰਹੀ
ਸੋਚਦੇ ਨੇ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੂ !

ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਕਦੇ ਸੀ ਸ਼ੇਰ ਬਣਕੇ ਬੁਕਿਆ
ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਢਾਣੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੂ!

ਕਬੀਰ ਤੇ ਫਰੀਦ ਜਦ ਅਰਜਣ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਗਏ
ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਤਿ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੂ !

ਹਾਣੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੋਲੀਆਂ ਟਾਇਰਾਂ ਹਵਾਲੇ ਹੋ ਗਏ
ਮਰ ਮਰ ਕੇ ਜਿਊਂਦੀਆਂ ਮਰ ਜਾਣੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੂ !

ਰਾਵੀ ਬਿਆਸਾ ਝਗੜਦੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤੋਂ ਗੰਗਾ ਰੁਸ ਗਈ
ਹਾਏ,ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੂ !

ਜੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ 'ਕੇਵਲ'ਲਕੀਰਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ
ਰਲਕੇ ਗਾਈਆਂ ਸਿਠਣੀਆਂ ਅਲ੍ਹਾਹਣੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੂ !

ਤੇਰੀ ਕਹਾਣੀ

ਕੁਲਵੰਤ ਢੱਲਾ

ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਤੇਰੀ ਤੇ ਮੇਰੀ ਜਬਾਨੀ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਪਿਆ ਹਾਂ
ਇਹ ਦਰਪਣ ਵੀ ਤੇਰਾ ਤੇ ਚਿਹਰਾ ਵੀ ਤੇਰਾ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਪਿਆ ਹਾਂ ।
ਤੇਰੀ ਕਹਾਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਇਹ ਹੋ ਤੂੰ ਜਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਜੇ ਤੂੰ ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ
ਤਾਂ ਗਸ਼ਮਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ ਕਾਹਨੂੰ ਤੂੰ ਪੈਂਦਾ
ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਮੁਸਲਮ ਇਕੋ ਨੂਰ ਦਿੱਸਦੇ
ਇਹ ਮੰਦਰਾਂ ਮਸੀਤਾਂ 'ਚ ਝਗੜੇ ਨੇ ਕਿਸਦੇ
ਚਲੋ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਜੋ ਹੋਇਆ ਸੋ ਹੋਇਆ
ਤੂੰ ਮਾਰ ਦਿਲ ਦਾ ਰਾਵਣ
ਜੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮੋਇਆ
ਤੇਰੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਇਕ ਰਾਮ ਵੀ ਬੈਠਾ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਪਿਆ ਹਾਂ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੇ ਆਏ
ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਲਈ ਆਏ
ਅੱਜ ਉਹਦੇ ਹੀ ਬੰਦੇ
ਕਿਉਂ ਲਗਦੇ ਪਰਾਏ
ਭਰਾਵਾਂ ਭਰਾਵਾਂ 'ਚ
ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਏ
ਇਕ ਕਿਉਂ ਦੂਜੇ ਦੇ
ਦੂਜੇ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਟੋਹ ਰਿਹਾ ਏ
ਤੇਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਕੀ ਇਹ ਸਭ ਜਰ ਸਕੇਗਾ
ਹਰਿਮੰਦਰ ਕਿਸੇ ਲਈ
ਕੀ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕੇਗਾ
ਚਾਨਣ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ
ਜੇ ਹਨੇਰਾ ਸੀ ਰਹਿਣਾ
ਤਾਂ ਤੂੰ ਹੈਂ ਸੱਚਾ
ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿਣਾ
ਤੁਸੀਂ ਇਕੋ ਹੀ ਮਾਲਾ ਦੇ ਮਣਕੇ ਹੋ ਸਾਰੇ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਬੱਸ ਰਲਾਉਂਦਾ ਪਿਆ ਹਾਂ ।
ਤੂੰ ਤਾਂ ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਖੀ ਸੀ ਕਰਨੀ
ਡਰਦੇ ਹੋਏ ਦੀ ਬਾਂਹ ਸੀ ਫੜਨੀ
ਜਦ ਸੀ ਮੀਰੀ ਤੇ ਪੀਰੀ ਮਿਲਾਈ
ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਕਿਹੜੀ ਸੀ ਬਰਕਤ ਲੁਕਾਈ
ਅੱਜ ਪਿਆਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਡਰ ਵੰਢ ਰਿਹਾ ਏਂ
ਸਤਿਗੁਰ ਦੀ ਬਰਕਤ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਭੰਡ ਰਿਹਾ ਏਂ
ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿਤਾਰੇ
ਕਿਦਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਨੇ ਤੇਰੇ ਕਾਰੇ
ਕੇਸਰੀ ਬਾਣਾ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆ ਹੈ
ਸੰਤੋਖ ਇਹਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਤੇ ਤੰਦ ਤੰਦ ਦਿਯਾ ਹੈ
ਇਹ ਤੇਰੇ ਦਿਯਾ ਜੋ ਤੈਥੋਂ ਹੈ ਵਿਛੜੀ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਫੜਾਉਂਦਾ ਪਿਆ ਹਾਂ ।
ਸੰਗਤ ਤੇ ਪੰਗਤ ਕੀ ਸਭ ਭੁਲ ਗਈ ਏ
ਤੇਰੇ 'ਚੋਂ ਨਫਰਤ ਦੀ ਅੱਗ ਡੁੱਲ੍ਹ ਰਹੀ ਏ
ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਸਭ ਦਾ ਸੀ ਸਾਂਝਾ ਬਣਾਇਆ
ਕੀ ਇਸਦਾ ਕਦੀ ਚੇਤਾ ਵੀ ਆਇਆ
ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਚ ਦਸ ਕੋਈ ਕਸਰ ਰਹਿ ਗਈ ਏ
ਤੱਤੀ ਤਵੀ ਸੜ ਸੜ ਕਹਿ ਰਹੀ ਏ
ਕੋਈ ਸੇਕ ਨਾਲ ਥੋੜ੍ਹਾ ਗੁਰੂ ਦੇਗੀਂ ਪਏ ਸੀ
ਤੇਰੇ 'ਚੋਂ ਕਾਲਖ ਉਹ ਕੱਢ ਰਹੇ ਸੀ
ਕੱਢੀ ਹੋਈ ਕਾਲਖ ਵੱਲ ਫਿਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਏਂ
ਸੱਜਣ ਤੂੰ ਧੋਖਾ ਕਿਉਂ ਖਾ ਰਿਹਾ ਏਂ
ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਆਇਆਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ
ਕਿਉਂ ਤੂੰ ਆਪਾ ਬੜਾਉਂਦਾ ਪਿਆ ਆਂ ।
ਤੇਰੀ ਚਾਦਰ ਤਾਂ ਸੀ ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ
ਕਹਿੰਦੇ ਪਏ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ
ਜੰਜੂਆਂ ਤੇ ਤਿਲਕਾਂ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਈ ਕੀਹਦੇ ਹਵਾਲੇ
ਪਾਟਾ ਬਦਾਵਾ ਕਿਉਂ ਜੋੜ ਰਿਹਾ ਏਂ
ਦਸ ਕਿਹੜੀ ਭਾਜੀ ਮੋੜ ਰਿਹਾ ਏ
ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਜੇ ਮੋਨੇ ਲਈ ਥਾਂ ਹੈ
ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਕਿਉਂ ਉਹਨੂੰ ਨਾਂਹ ਹੈ
ਹੈ ਕਲਗੀਧਰ ਦੀ ਜੋਤ ਤੇਰੇ ਵਿਚ
ਤੈਥੋਂ ਮੈਂ ਜੋਤ ਜਗਾਉਂਦਾ ਪਿਆ ਹਾਂ ।

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਗਾਈਡ

ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਫੇਰ ਕਦੇ

□ ਨਿਰਮਲਦੱਤ

ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਫੇਰ ਕਦੇ ਬੈਠਾਂਗੇ
ਪਿੰਡ ਦੀ ਜੂਹ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹਾਂ
ਬੇਰੀਆਂ ਦੇ ਝੁੰਡ ਅੰਦਰ,
ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਫੇਰ ਕਦੇ ਵੇਖਾਂਗੇ
ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ 'ਚ
ਬਣ ਕੇ ਥਾਲ ਉਤਰਦਾ ਸੂਰਜ,
ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਫੇਰ ਕਦੇ ਮਾਣਾਂਗੇ
ਨੱਚਦਿਆਂ ਮੋਰਾਂ 'ਤੇ
ਵਰ੍ਹਦੀ ਹੋਈ ਬਦਲੀ ਦਾ ਸਵਾਦ,
ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਫੇਰ ਕਦੇ
ਜਾਗ ਜਾਗ ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ
ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਤ ਵੇਖਾਂਗੇ;
ਹੁਣ ਤਾਂ ਓਹ ਵੇਖ
ਕਿਵੇਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ
ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਬਣੇ ਨੇਂ ਕਬਰਾਂ
ਜਲਦਿਆਂ ਮੁਰਦਿਆਂ ਦੀ
ਬਾਸ ਹੈ ਹਵਾ ਅੰਦਰ,
ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਵੇਖ
ਕਿਵੇਂ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ
ਤਾਜ਼ਾ ਨੇਂ
ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਦਾਗ਼;
ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਵਕਤ
ਤੇਰੇ ਨੈਣਾਂ 'ਚੋਂ ਲੱਭਾਂ ਮੁਕਤੀ;
ਇਹ ਤੇਰਾ ਹੁਸਨ,
ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ,
ਤੇਰਾ ਸਾਥ,
ਹੁਣ ਨਹੀਂ
ਫੇਰ ਕਦੇ, ਫੇਰ ਕਦੇ, ਫੇਰ ਕਦੇ !

ਉਹ ਆ ਰਹੇ ਹਨ

ਸੁਖਿੰਦਰ

ਕਵਿਤਾ—
'ਉਹ'ਆ ਰਹੇ ਹਨ
ਕਤਾਰਾਂ ਬੰਨ੍ਹ,ਬੰਨ੍ਹ
ਤੇਰੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ
ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ
ਅਰਪਨ ਕਰਨ ਲਈ

ਤੇਰੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਜੁ ਹਨ—

ਕਵਿਤਾ—
ਤੂੰ ਦੇਖੀਂ
ਧੁਪੀਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਕਲੀ
ਮੁੱਖ ਤੋਂ ਬਲੌਰੀ ਹਾਸੇ ਸੁੱਟਦੀ
ਕਿਸੀ ਗਸ਼ਤੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਬੰਨ੍ਹੇ ਘੁੰਗਰੂਆਂ ਦੀ
ਰਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਅਵਤ ਦੇ ਰਹੀ
ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਦਾਵਾਂ ਭਰੀ ਛੰਨ,ਛੰਨ ਦੇ ਵਾਂਗ
ਕਿਸੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਮੰਚਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਂਗ ਰਚਦੇ
'ਉਹ'ਕਿਵੇਂ ਹੁਣ,ਤੇਰੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ ਦੇ ਪੁਲ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲੱਗਿਆਂ
ਆਪਣੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਅਤੇ ਨੋਕਦਾਰ ਪੂਛਾਂ ਨੂੰ
ਕਦੀ ਚੌਰਸ,ਕਦੀ ਗੋਲ,ਕਦੀ ਤਿੰਨ ਕੋਣੇ ਆਕਾਰਾਂ 'ਚ ਬਦਲ
ਬਹੁ-ਰੰਗੇ ਘੋਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬਲਟੋਹੀਆਂ 'ਚ ਡੋਬ,ਡੋਬ
ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਟਾਕੀਆਂ ਲਾਂਦੇ,ਅਰਸ਼ੀ ਤਾਰੇ ਤੋੜਦੇ
ਆਪਣੇ ਚਿਪਚਿਪੇ,ਮੂੰਹੋਂ ਸਲੂਣੀ ਰਾਲ ਛੱਡਦੇ
ਸ਼ਾਂਤ-ਚਿਤ,ਨਿਮਰਤਾ-ਭਰੇ,ਮਿੱਠ-ਬੋਲੜੇ,ਬੀਬੇ—ਸ਼ਬਦਾਂ ਸੰਗ
ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸਭੇ ਹੀ ਕੰਧਾਂ ਭਰ ਦੇਣਗੇ

ਕਵਿਤਾ—
ਤੂੰ ਜਦੋਂ ਬਰਖਾ ਦੀ ਰੁੱਤੇ
ਟੁੱਟੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ
ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਲੁਕਾਂਦੀ ਫਿਰ ਰਹੀ ਸੀ
ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਇਹ ਸ਼ਰਧਾਲੂ
ਆਪਣੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁੱਡਾਂ 'ਚ ਸਿਮਟੇ
ਤੇਰੀ ਅਤੇ ਟੁੱਟੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਦੀ
ਖਿੱਲੀ ਉਡਾਂਦੇ ਸਨ

ਕਵਿਤਾ—
ਜਦੋਂ ਸਿਰਾਂ ਉੱਤੋਂ ਦੁਪੱਟੇ ਉੱਡ ਰਹੇ ਸਨ
ਜਦੋਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਦੀਵੇ ਬੁੱਝ ਰਹੇ ਸਨ
ਜਦੋਂ ਭਿਆਨਕ ਚਿਹਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਅਜਗਰ
ਰਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤੇ ਨਿਗਲ ਜਾਂਦੇ ਸਨ
ਜਦੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ
ਸੱਪ,ਬਿੱਛੂ,ਭੇੜੀਏ ਗਸ਼ਤ ਲਾਂਦੇ ਸਨ
ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਇਹ 'ਮਿੱਠ-ਬੋਲੜੇ'ਮੋਹੀ
ਆਪਣੀਆਂ ਝੋਲੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸੰਗ ਭਰਨ ਲਈ
ਕਿਸੀ ਸ਼ਾਹੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਸਿਰ ਪਰਨੇ ਤੁਰੇ ਆਉਂਦੇ
ਬਾਜ਼ੀਗਰਾਂ ਦੇ,ਸ਼ਾਹੀ ਮਨ-ਪਸੰਦ,ਕਰਤਬਾਂ ਵਾਂਗੂ
ਦੈਂਤਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪਏ ਚੌਰ ਝੱਲਦੇ ਸਨ।

ਕਵਿਤਾ—
ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਰਸਾਤੀ ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸੀਂ
ਜੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਣਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਉੱਤੇ
ਮੌਸਮੀ ਮਖੌਟੇ ਪਹਿਣ ਕੇ ਨਹੀਂ
ਜੰਗਲ 'ਚ ਉੱਗੇ
ਕਿਸੇ ਜਾਂਗਲੀ ਫੁੱਲ ਵਾਂਗੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਉਣਾ
ਜੋ ਹਰ ਮੌਸਮ 'ਚ,ਹਰ ਰੁੱਤੇ
ਕੜਕਦੀ ਧੁੱਪ,ਬਾਰਸ਼,ਹਨ੍ਹੇਰੀ ਝੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ

ਕਵਿਤਾ—
ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੀਂ
ਤੂੰ ਨਿਰਾ ਰੂਹ ਦਾ ਲਿਸ਼ਕਾਰਾ ਨਹੀਂ
ਜੋ ਕਿਸੇ 'ਇਲਾਹੀ ਜੋਤ'ਦੀ ਭਟਕਣ 'ਚ ਜੁੜੇ ਹੱਥਾਂ ਲਈ
ਅਰਸ਼ੋਂ ਲੱਥਿਆ ਕੋਈ ਇਲਹਾਮ ਹੋਵੇ
ਤੂੰ ਲੁੱਕ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਉੱਤੇ
ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਤੁਰਨ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵੀ ਹੈਂ।

ਕਵਿਤਾ—
ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੀਂ
ਤੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਨਿਰਾ ਚੋਹਲਪਨ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਤੂੰ ਆਦਮੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ
ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਪੱਸਰੀ
ਗੁਰਬਤ ਸੰਗ,ਛਿੜੀ ਹੋਈ
ਸਦੀਵੀ ਜੰਗ ਦੀ ਚਿੱਤਰਸ਼ਾਲਾ ਹੈਂ

ਕਵਿਤਾ—
ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੀਂ
ਤੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ
ਤੇਰੀ ਮਹਿਮਾ 'ਚ ਜੁੜੇ ਹੱਥਾਂ,
ਮੁਹੱਬਤੀ ਰੋਣ ਕੁਰਲਾਵਣ
ਜਾਂ
ਅੰਨ੍ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ ਵਜੋਂ
ਤੇਰੇ ਘਰ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਮੂਹਰੇ ਨੱਕ ਰਗੜਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਯੁੱਧ-ਭੂਮੀ ਵਿੱਚ ਨਿਤਰੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ
ਭਰਵੀਂ ਦਸਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਹਨ।

ਕਵਿਤਾ—
'ਉਹ'ਆ ਰਹੇ ਹਨ
ਕਤਾਰਾਂ ਬੰਨ੍ਹ,ਬੰਨ੍ਹ
ਤੇਰੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ
ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ
ਅਰਪਨ ਕਰਨ ਲਈ

ਗਜ਼ਲ

ਇੰਦਰੇਸ਼

ਖੱਖਰ ਛੇੜ ਨਿਮੋਹੀਆਂ ਨ ਤੂੰ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ,
ਕਤਲ ਪੰਖੇਰੂ ਕੀਤਾ ਮੇਰਿਆਂ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ।
ਜਿਉਂ ਟਿੱਬੇ ਵਿਚ,ਰੇਤ ਦੇ ਜ਼ਰੇ ਉੱਡਦੇ ਨੇ,
ਭਰ ਮੇਲੇ ਵਿਚ,ਹੋਇਆ ਹਾਲ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ।
ਪਤਝੜ ਵੇਲੇ ਪੰਛੀ ਭੁੱਖੇ ਈ ਪਰਤਣਗੇ,
ਇਹ ਮੌਸਮ ਦਾ ਦੋਸ਼,ਨਹੀਂ ਹੈ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ।
ਜਿਉਂ ਹੋਵੇ,ਸਨਾਟਾ,ਬਾਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,
ਅਰਥ,ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ,ਜਾਪੇ ਮੈਨੂੰ ਚੁੱਪਾਂ ਦਾ।
ਹਾਲਾਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਚੰਗਾ,ਮੰਦਾ,ਬੰਦੇ ਨੂੰ,
ਕਰ ਧੰਨਵਾਦ ਤੂੰ ਰਲਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁੱਖਾਂ ਦਾ।
ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ ਪਰਵਾਸੀ,ਛੱਡਕੇ ਵਤਨਾਂ ਨੂੰ,
ਵਾਪਸ ਕਿਸੇ ਨ ਜਾਣਾ,ਰੋਣਾ ਭੁੱਖਾਂ ਦਾ।

ਤੇਰਾ ਸਰਮਾਇਆ

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ 'ਹਿੰਮਤ'

ਇਸ ਮਨ'ਚ
ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਹੈ
ਤੇਰੀ ਰੂਹ ਹੈ,ਤੇਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ।

ਇਸ ਤਨ 'ਚ
ਤੇਰਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ,ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਹੈ
ਤੇਰੀ ਹੋਂਦ ਹੈ,ਤੇਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ

ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ
ਤੇਰਾ ਰਾਮ-ਰੌਲਾ ਹੈ
ਤੇਰਾ ਦਰਦ ਹੈ,ਤੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹਾਂ 'ਚ
ਤੇਰੇ ਪਦ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਨੇ,ਤੇਰਾ ਅਕਸ ਹੈ
ਧੂੜ-ਕਣਾਂ ਤੇ,ਤੇਰਾ ਸਰਮਾਇਆ ਹੈ

ਵਿਅੰਗ:

ਸਾਡੇ ਵਿਦਵਾਨ

ਕੇ. ਐਲ. ਗਰਗ

ਸਾਡੇ ਇਕ ਜਾਣਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਸਾਥੋਂ ਸਹਿਬਨ ਹੀ ਪੁੱਛ ਲਿਆ:

"ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਵਿਦਵਾਨ ਕਿਵੇਂ ਸੋਚਦੇ ਐ ?"

"ਸੋਚਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ !" ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਜਾਣਕਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਟੱਡਿਆ ਗਿਆ।

"ਹੋਰ ਕੀ ਕਰਦੇ ਨੇ ?"ਉਸ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਝੱਗ 'ਚ ਹੀ ਕਰੋਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ।

"ਵਿਚਾਰੇ ਬਾਹਲੇ ਹੀ ਵਿਜ਼ੀ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ-ਵਕਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਲਈ। ਹੋਰ ਹੀ ਵਖਤ ਪਿਆ ਰਹਿੰਦੈ....।"ਅਸੀਂ ਦੱਸਿਆ।

ਇਕ ਵਿਦਵਾਨ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਸੀ:

"ਕਿਉਂ ਵਰਮਾ ਜੀ,ਸੁਣਿਐਂ ਡੁਮਰੀ ਪੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਾਫੀ ਹੋ-ਹੱਲਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ"

"ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਈ ਹੈ,ਅਜੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਗਈ।"ਦੂਸਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਨੇ ਸਿਗਰਟ ਦਾ ਕਸ਼ ਖਿਚਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ।

ਦੋਵੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਅਜੇ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਦੋ ਚਾਰ ਉਸੇ ਗਰੇਡ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਿਰਦ ਆ ਕੇ ਖੜੋ ਗਏ।

"ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੀ ਹੈ-ਫੰਨੂ ?"

ਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਨਹੀਂ,ਨਹੀਂ ਵਰਮਾ ਜੀ,ਕੁਸ਼ ਤਾਂ ਦੇਣਗੇ ਹੀ ਆਪਾਂ ਨੂੰ।"ਦੂਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਦੋ ਦੋ ਰੁਪਏ ਵਧਣਗੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ,ਬੱਸ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਮੂਲੀਆਂ ਆ ਜਾਇਆ ਕਰਨਗੀਆਂ ਦੋ ਦੋ ਫਾਲਤੂ। ਇਸਨੂੰ ਪੇ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਮੂਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੀ ਸਮਝੋ।"

"ਨਵਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕਾਫੀ ਫੈਦਾ ਪਹੁੰਚਗੇ ਜੀ।"

"ਹਾਂ ਭਈ,ਪੁਰਾਣੇ ਕੁੱਕੜ ਕੁੱਕੜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਕੀ ? ਉਹ ਤਾਂ ਇਹ ਪੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਖ ਕੇ ਵਿਚਾਰੇ ਬਾਂਗ ਦੇਣੀ ਹੀ ਭੁੱਲ ਜਾਣਗੇ।"

"ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫੰਡ 'ਤੇ ਤਾਂ ਅਸਰ ਪਏਗਾ-ਅੱਗੇ ਸੌ ਕੱਟਦਾ ਸੀ ਹੁਣ ਦੋ ਸੌ ਕੱਟਿਆ ਕਰੇਗਾ-ਦੋ ਢਾਈ ਲੱਖ ਤਾਂ ਮਿਲੇਗਾ ਹੀ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ 'ਤੇ

"ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਕਿਹੜੇ ਭੜੂਏ ਨੇ ਦੇਖੀ ਐ-ਖਬਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਫੂਕ ਨਿਕਲ ਜੇ-ਆਪ ਮਰੇ ਜੱਗ ਪਰਲੋ।"

"ਇਸ ਪੇ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਘਟੀਆ ਮਜ਼ਾਕ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਟੈਸਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

"ਹਾਂ,ਹਾਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਭਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ,ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।"ਇਕ ਨੌਜੁਆਨ ਵਿਦਵਾਨ ਨੇ ਭੀਚੀ ਮੁੱਠੀ ਹਵਾ 'ਚ ਉਲਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

"ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਕੀ ਲੋੜ ਐ-ਸਟਰੌਂਗ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰੋਟੈਸਟ ਨੋਟ ਲਿਖ ਕੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਦਿਓ-ਆਪਣੇ ਵਰਮਾ ਜੀ ਦੀ ਇੰਗਲਸ਼ ਕਾਫੀ ਸਟਰਾਂਗ ਹੈ ਜੀ-ਇੰਗਲਸ਼ 'ਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰੋਟੈਸਟ ਨੋਟ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਰੰਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕਰਦੇ ਆਪਾਂ ਲੋਕ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ।"ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਬੈਲਬਾਟਮ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵਿਦਵਾਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੀ।

"ਹਾਂ,ਹਾਂ...ਠੀਕ ਹੈ...ਨੋ,ਨੋ...ਕਰੋ...ਨਾ ਕਰੋ...ਡੂ ਇਟ...ਪਲੀਜ਼...ਪਲੀਜ਼...ਸੁਣੋ ਤੇ ਸਹੀ..."ਦੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਛੋਹਾਂ ਨਾਲ ਠੁਮਰੀ ਵਾਦਨ ਮੁੱਕ ਗਿਆ।

ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਜ਼ੀ ਨੇ-ਇੰਟਲੈਕਚੁਅਲਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਪੇ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚੋਂ ਨਿਕੱਲ ਕੇ ਝੱਟ ਇੰਕਰੀਮੈਂਟ 'ਚ ਫਸ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

"ਐਤਕੀਂ ਇੰਕਰੀਮੈਂਟ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਢਾਈ ਸੌ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋ ਗਿਆ ਇਕ ਨੇ ਲੰਚ ਬ੍ਰੇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਢਕਾਰ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ।

"ਹਾਂ,ਉਹ ਤੇ ਹੀ ਹੀ -ਗਰੇਡ ਵਧਣ ਨਾਲ ਡੀ.ਏ.ਵੀ ਤਾਂ ਵਧਦਾ ਹੈ ਨਾ। ਜੇ ਬੇਸਿਕ ਪੇ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਡੀ.ਏ.ਡੇਢਾ ਹੋ ਜਾਂਦੈ। ਮੇਰੀ ਬੇਸਿਕ ਪੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਪੰਝੀ ਸੌ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ-ਬੱਸ ਫਿਰ ਸੁਆਦ ਆਊ ਪੇ ਲੈਣ ਦਾ। ਦੂਜੇ ਨੇ ਸਿਗਰਟ ਦੀ ਰਾਖ ਚੁਟਕੀ ਨਾਲ ਝਾੜਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ

"ਚੱਲ ਸਕੂਟਰ ਦੇ ਪੈਟਰੋਲ ਦਾ ਖਰਚਾ ਈ ਨਿਕਲੂ। ਉਪਰੋਂ ਉਪਰੋਂ ਇੰਕਰੀਮੈਂਟ ਇਜ਼ ਈਕੂਅਲ ਟੂ ਪਟਰੌਲ ਦਾ ਖਰਚਾ।"

ਦੋਵਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਵਲਾਇਤ ਖਾਂ ਦਾ ਸਿਤਾਰ ਵਾਦਨ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ।

ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਜ਼ੀ ਨੇ...

ਕਾਫੀ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਆਪਣੇ ਡੀਪਾਰਟਮੈਂਟ ਮੂਹਰੇ ਧਰਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਦਰੀ ਵਿਛਾਈ-ਪੋਹ ਦੀ ਧੁੱਪਦੀ ਧੁੱਪ ਦਾ ਨਿੱਘ ਮਾਣਦੇ ਹੋਏ।

"ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹੈ ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕੀ ਤਕਲੀਫ ਹੈ ?"ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇਕ ਵਾਕਿਫਕਾਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ। ਇਕ ਵਿਦਵਾਨ ਧਰਨੇ ਤੋਂ ਉਠ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪਰ੍ਹੇ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ:

"ਡੀਪਾਰਟਮੈਂਟ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਚੈਨਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ। ਲੈਕਚਰਾਰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਲੈਕਚਰਾਰ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਇਹ ਭਲਾ ਕੀ ਗੱਲ ਹੋਈ। ਇਹਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰੋਟੈਸਟ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ ਲੋਕ। ਪੋਸਟ ਭਾਵੇਂ ਹੋਵੇ ਨਾ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਪੇ ਸਕੇਲ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇੰਜਨੀਅਰਾਂ,ਡਾਕਟਰਾਂ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੈਕਚਰਾਰਾਂ ਨੇ ਕੀ ਮਾਂਹ ਮਾਰੇ ਹੋਏ ਐ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੇ।"ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 24 'ਤੇ

ਅੰਤਰਿ ਗੁਰੂ ਆਰਾਧਣਾ
(ਕਵਿਤਾਵਾਂ)

ਸ਼ਾਇਰ : ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ 'ਸੂਸ'
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ : ਦੀਪਕ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਮਾਈ ਹੀਰਾਂ ਗੇਟ, ਜਲੰਧਰ।
ਪੰਨੇ : 65 ਮੁੱਲ : 20 ਰੁਪਏ

ਕੋਈ ਵੀ ਕੌਮ ਆਪਣੇ ਅਤੀਤ, ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਕੇ ਜੀਊਂਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ, ਸੰਘਰਸ਼, ਇਤਿਹਾਸ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਮੋਈ ਬੈਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਉਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕ੍ਰਿਤ ਵੀ ਅਤੀਤ, ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਮਨਫੀ ਕਰ ਕੇ ਸਦੀਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ ਧਰਮ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਲਾਸਾਨੀ, ਗੌਰਵਮਈ ਵਿਰਸਾ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਅਹਿਮ ਅੰਗ ਹੈ, ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਅਭੀਵਿਅਕਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਅਜਿਹੀ ਭਾਵੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਪਿਛਾਂਹ ਖਿਚੂ ਸੰਕੀਰਣ ਧਾਰਨਾ ਵਾਲੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਧਿਆਤਮਕ-ਕਾਵਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ, ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ, ਆਦਰਸ਼ਾਂ, ਸਿੱਖ ਅਨੁਯਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛੇ ਸਰਗਰਮ ਪ੍ਰੇਰਨਾਵਾਂ, ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇਕ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਅਸਲੋਂ ਨਵਾਂ ਜੁੜਨ ਵਾਲਾ ਨਾਮ ਹੈ 'ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੂਸ'। ਅੰਤਰਿ ਗੁਰੂ ਆਰਾਧਣਾ ਉਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਕਾਵਿ ਸੰਕਲਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ, ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਵਿ-ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਮਾਤਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ, ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛੇ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਭੀਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ :—

- ਉਸ ਸਾਜੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਸਨ
  ਉਸ ਡੁੱਬਦੇ ਬੇੜੇ ਤਾਰੇ ਸਨ।
- ਉਸ ਸਿੱਖੀ ਸਿਦਕ ਨਿਭਾ ਦਿਤਾ
  ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦਿਖਲਾ ਦਿਤਾ।
- 'ਸੂਸ' ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਸਿਦਕ ਖਾਲਸੇ
  ਹੋ ਗਿਆ ਸ਼ਹੀਦ ਪਰ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਇਆ। *

* ਬਾਰ-ਬਾਰ ਆ ਰਹੇ ਸ਼ਬਦ 'ਸਿਦਕ' 'ਫਰਜ਼' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਪਿਛੇ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਭਾਵ ਹਨ, ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਬਣਤਰ, ਬਰਾਬਰੀ, ਮਾਨਵ ਕਲਿਆਣ, ਸੁਚੱਜੇ ਸੁਖੀ ਜੀਵਨ ਲਈ ਹਨ ਸਿਦਕ, ਸਬਰ, ਫਰਜ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਤੱਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤਿਬੱਧਤਾ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸੂਸ ਨੇ ਪਛਾਣਿਆ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਮਤੀ ਦਾਸ, ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ, ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਗੇ ਤੋਰਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡਾ ਗੌਰਵਮਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਰਸਾ ਮੌਜੂਦ ਦਰਪੇਸ਼ ਸੰਕਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਵੋਤਮ ਮਾਰਗ ਵੀ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ, ਗੌਰਵਮਈ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਗੁਰਮਤਿ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਸਜੀਵਤਾ, ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣਾ, ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਕਵਿਤਾਉਣਾ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੂਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

—ਅਵਤਾਰ ਜੌੜਾ

ਪੰਨਾ 23 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਵਰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਵਿਦਵਾਨ ਤਾਂ ਵਿਜ਼ੀ ਹਨ ਹੀ ਵਿਦੂਸ਼ੀਆਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਉਤਰ ਕਾਟੋ ਮੈਂ ਚੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੀ ਸਮਝੋ। ਦੋ ਤਿੰਨ ਲੈਕਚਰਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਸੁਣੋ:

"ਹਾਇ, ਤੁਹਾਡਾ ਬਲਾਊਜ਼-ਹਾਓ ਸਵੀਟ-ਕਿੰਨਾ ਮੈਚਿੰਗ ਹੈ ਸਾੜ੍ਹੀ ਨਾਲ-ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਗਾਹ ਆਈ ਮੈਚਿੰਗ ਬਲਾਊਜ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ-ਹਾਰ ਕੇ ਅੱਜ ਅਹਿ ਪੁਰਾਣੀ ਸਾੜ੍ਹੀ ਹੀ ਬੰਨਣੀ ਪਈ-ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਰਮ ਆ ਰਹੀ ਐ।"

"ਤੁਸੀਂ ਮੋਠੂ ਰਾਮ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਕਰਨਾ ਸੀ।"

"ਹਾਇ ਦਿਸ ਮੋਠੂ ਰਾਮ-ਇਹ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਖਿਆਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਤੇ ਉਹ ਲੈਕਚਰਾਰ ਝੱਟ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਮੋਠੂ ਰਾਮ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵੱਲ ਦੌੜ ਗਈ।

"ਛੋਟੀ ਬੇਬੀ ਲਈ ਸਵੈਟਰ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਬਲੂ ਫਿਲਮ ਲੈ ਆਏ ਬੱਸ ਉਹਦੇ 'ਚ ਹੀ ਉਲਝ ਗਏ। ਜਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਂਜ ਇਹ ਬਲੂ ਫਿਲਮਾਂ ਹੈਣ ਮਜ਼ੇਦਾਰ...।"

"ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਕਿਤਾਬ ਆਈ ਹੈ ਪੜ੍ਹੀ ਉਹ...?"

"ਕਿਥੇ ਮਿਸ਼ਿਜ਼ ਟਿੰਕੂ...ਹੋਰ ਈ ਕੰਮ ਨੀਂ ਮੁੱਕਦੇ...ਕਿਤਾਬਾਂ ਕਤੂਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਵਿਹਲ ਕਿੱਥੇ...।"

ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਪੁੱਛੋਗੇ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਲੋਕ ਕੀ ਕਰਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਨਾ"ਵਿਜ਼ੀ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।"

The Nuclear Test Ban History

■ **1945 The first atomic explosion** everdetoned,16 july,was a tst.It was used to develop the weapons which killed hundreds of thousands of people in Hiroshima and Nagasaki less than one month later.

■ 1958 US,UK and USSR began negotions on a test ban and agreed to suspend all tests and review the situation each year.

■ 1959 in December President Eisenhower ended US participation in the test ban process, declaring "We consider ourselves free to resume nuclear weapon testing."

■ 1960 France conducted its first nuclear test,then followed with three more.

■ 1961 USSR resumed testing after the test ban process broke down.

■ 1963 Partial Test Ban Treatly concluded by the US,USSR and UK banning tests in the atmosphere,under water and in outer space.The treatly committed the parties to "achieving the discontinuation of all test explosions of nuclear weapons for all time and to continue negotions to this end".

■ 1968 Treatly on the Non-Proliferation of nuclear weapons signed by the US,USSR and UK.Reaffirms the determination of all parties to seek an end to nuclear testing.

■ 1974 Threshold Test Ban Treatly signed by the US,USSR and UK restricting the Yield of explosions,about six Hiroshima Bombs. Unratified by the US.

■ 1976 The Peaceful Nuclear explosions treatly signed by the US,USSR and UK set the same limit for underground tests and arranged for information exchanges and on-site inspections.Unratified by the US.

■ 1977 Talks began between the US,USSR and UK with the aim to conclude a nuclear test ban.

■ 1980 After 12th round of talks in November,and after most points afreed,the newly elected Reagan administration ended US participation in the negotiations.

■ 1982 The US announced officially that it has no interest in resuming the talks,since a comprehensive test ban was only a distant goal.

■ 1985 In August USSR declared a Unilateral test ban to 1 January 1986.

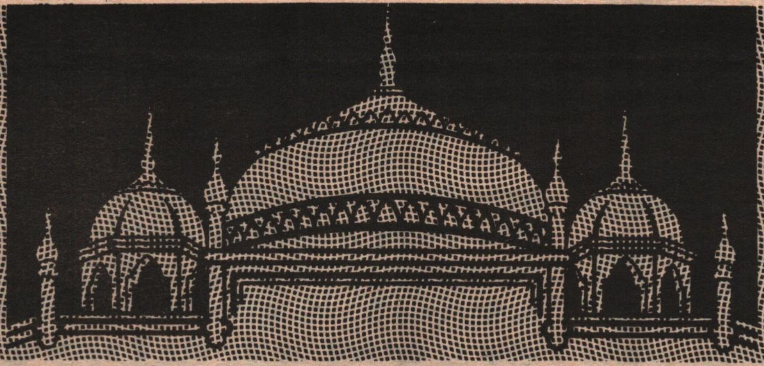
■ 1986 USSR extended the unilateral test ban four times,to the end of the year.Reiterated calls on the US to join a test ban process.Made provisions for on-site verification of a ban.The US House of representatives voted for a suspension of US nuclear tests for one year.Support growing for a comprehensive test ban.

SDI
a source of SUPPER PROFITS

The United States' "Star Wars"programme will cost more than any other arms programme in history in terms of both financial and material resources and manpower.2,000 million dollars-some 15,000 million dollars in current prices-were spent on the "Manhatten"project between 1942 and 1945 for producing the first three atom bombs.150,000 scientists,technicians and workers were involved in the project.The initial phase of SDI from 1984 to 1990 will cost no less than 32,300 milion dollars,with 300,000 scientists and other staff being engaged in the "Star Wars" programme.One of its opponents,former US Defense Secretary Brown expressed the view that SDI which US newspapers described as the most profitable business of the century,could well hit the ceiling of one milion milions dollars.

The arms corporations and their political lobby do all they can to get SDI in orbit.Its industrial base has practically been created between 1984 to 1986.In 1985 alone one thousand milion dollars worth of SDI contracts went to 260 firms and research institutes.30 of the biggest US arms corporations which secure 50 per cent of the United States 'arms production snatched some 80 per cent of these contracts.In 1986 spending on SDI research has trebled.Between 1980 and 1986 the Pentagon has increased its grants to US Universities and colleges by 89 per cent.More than 250 colleges and universities are in special favours with the US Defense Ministry,and nine University institutes belong to the Pentagon's 100 leading contractors.There is growing opposition to the US "Star Wars"programme,and leading US arms corporations are therefore anxious to create accomplished facts,which would become increasingly difficult to reverse as they would be linked up with growing economic,military and political interests.

ਧਰਮ ਤੇ ਫ਼ਲਸਫ਼ਾ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਭੁਲੇਖੇ

ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਬਹੁਤੇ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹਿੰਦੂ ਮੱਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੰਦੂ ਮੱਤ ਦਾ ਖਾੜਕੂ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਸਤਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਠੀਕ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਦੇਖਣ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ "ਰਾਖਿਆਂ" ਵਜੋਂ ਭੂਮਿਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਨਿਭਾਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤੇ ਦੇਸੀ ਜਾਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗਾਂ ਲੜੀਆਂ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਆਪਣੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਥਾਂ, ਹਰ ਸਮੇਂ, ਹਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਿਆਸੀ, ਸਮਾਜਕ ਜਾਂ ਆਰਥਕ ਜਬਰ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਦਲੀਲ ਦਿਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਆਪੋ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਰਲਕੇ ਖਾਣਾ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਕੀਦਾ ਇਕੋ ਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਹੀ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ। ਖੁਰਾਕ ਸਬੰਧੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ। ਹਿੰਦੂ ਗਾਂ ਦਾ ਮਾਸ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੂਰ ਦਾ ਮਾਸ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ, ਗਊ ਪੂਜਾ, ਸਤੀ ਦੀ ਰਸਮ, ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਜਦੋਂ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਾਹਨਾ ਮਾਰਿਆ ਕਿ ਉਹ "ਵਾਲਾਂ ਵਾਲਾ ਹਿੰਦੂ ਹੈ" ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜੁਆਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਹਿੰਦੂ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜ ਹਨ, ਮੈਂ ਮੂਰਤੀ ਭੰਜਕ ਹਾਂ" (ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ)।

ਕਰਾਮਾਤਾਂ

ਸਿੱਖ ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਜਾਂ ਕਰਾਮਾਤੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਉਹ ਕਰਾਮਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੰਭੀ ਤੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਕਹਿ ਕੇ ਭੰਡਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜੋਤਿਸ਼ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਪਵਿੱਤਰ ਤੇ ਸ਼ੁਭ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸੁਨਿਸ਼ਚਤ, ਜਮਹੂਰੀ ਤੇ ਉਦਾਰ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮੱਤ ਧੁੰਦਲਾ, ਪ੍ਰਾਸਰੀਰਕ, ਤੇ ਉਦਾਰਤਾ ਰਹਿਤ ਹੈ।

ਬਹੁਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸਿੱਖ ਇਕੋ ਰੱਬ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਤ ਪਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚ ਜਾਤਪਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਚੀ ਕੁਲ ਵਾਲੇ ਨੀਵੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਨ।

ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਅਪਨਾਉਣ, ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿੱਤੇ ਤੋਂ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ। ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਮਿਲ ਬੈਠਣ, ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਲੰਗਰ ਛਕਣ, ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਕਰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ "ਰਾਜ ਮੇ ਯੋਗ" ਭਾਵ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਯੋਗੀ ਵਰਗਾ ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵਨ ਜੀਣ ਦਾ ਅਮਲੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਧਰਮ ਗ੍ਰਹਿਸਥੀ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਹਿੰਦੂ ਭਗਤਾਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੂਫੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਜਬਰ ਵਿਰੁਧ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਅਤੇ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਈ। ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਭਾਰਤ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਘੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾ. ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਧਰਮ ਅਮਲੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਚੇ ਆਚਰਣ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜਕ—ਆਰਥਕ, ਸਿਆਸੀ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੈ।

ਨਿਵੇਕਲੇ ਗੁਣ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਵੇਕਲੇ ਗੁਣਾਂ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਜੋ ਇਕ ਰੋਸ ਲਹਿਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ 'ਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਿਆ। 1606 ਵਿਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਪੀਰੀ (ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀ) ਅਤੇ ਮੀਰੀ (ਦੁਨਿਆਵੀ ਸ਼ਕਤੀ) ਦੀਆਂ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਪਹਿਨੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ: "ਰਾਜ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਧਰਮ ਚਲੇ ਹੈ।" ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਲਿਖੇ "ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ" ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਠਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਹੀਲੇ ਮੁੱਕ ਜਾਣ ਤਾਂ ਤਲਵਾਰ ਉਠਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਅਰਨੋਲਡ ਟਾਇਨਵੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਰਬ—ਵਿਆਪਕ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਸੌੜੇ ਤੇ ਖਾੜਕੂ ਅਕੀਦੇ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਟਾਇਨਵੀ ਨੂੰ ਇਹ ਭੁਲੇਖਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਿਆ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤੇ ਇਸਦੇ ਫਲਸਫੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਟਾਇਨਵੀ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਸਪਸ਼ਟ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਜਨਤਕ ਰੋਸ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਗੋਂ ਸਿਆਸੀ ਜਬਰ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਵੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਸੰਤ ਜਾਂ ਮੁਸਲਿਮ ਪੀਰ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਜਬਰ ਵਿਰੁਧ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਠਾਈ। ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਨਵੇਂ ਤੱਤ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਬਾਲੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਦਸਵੇਂ ਵਾਰਿਸ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਂਬੜ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਗਈ।

ਕਾਇਆਂ-ਕਲਪ

ਇਹ ਕਾਇਆਂ-ਕਲਪ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਖੂਨ ਖਰਾਬੇ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਅਕਬਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਅੰਤ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੌਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਛੇਵੇਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਆਤਮ-ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਟੁਕੜੀਆਂ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਏ। ਆਖਰੀ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੀ ਇਸਲਾਮੀ ਕੱਟੜਪ੍ਰਸਤੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜਾਬਰ ਰਾਜ ਵਿਰੁਧ ਬਗਾਵਤ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਤੱਕ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲ ਬਦਲੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਵੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਾਧੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ 'ਗ੍ਰਹਿ ਤਪੱਸਵੀ' ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ 'ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ' ਵਾਲੇ ਸੰਕਲਪ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਫਲਸਫੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਤ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਵਲ ਨਿਆਂਸ਼ੀਲ ਸਮਾਜਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਰਿਆਸਤ ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਉਘੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾ. ਹਰੀ ਰਾਮ ਗੁਪਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਵਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਹਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ 1708 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ 1799 ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੱਕ ਦੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਜੂਝਦਿਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਫਾਂਸੀ 'ਤੇ ਲਟਕਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿੱਖ ਹੀ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਸੋਂ ਦਾ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਜਦੋਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਮੇਂ ਲੱਗਭੱਗ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਧੜੇ ਹੌਸਲਾ ਛੱਡਕੇ ਚਿਤ ਹੋ ਬੈਠੇ ਸਨ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਸਾਡੇ ਵਿਦਮਾਨਾਂ ਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਭੁਲੇਖਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਚਲੀਆਂ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰਾਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਤੇ ਤੱਤ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਹਮਾਇਤ ਕਾਰਨ ਵੱਖਰੀ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ। ਇਹ ਲਹਿਰਾਂ ਈਸਾਈ ਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ ਅਤੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਵਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰੀਵਰਤਨ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਤਖਤ ਤੋਂ ਲਾਹੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਰਾਜਾ ਦੇ ਭਰਾ ਰਾਜਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਈਸਾਈ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਨੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬੜਾ ਸਦਮਾ ਲਾਇਆ। ਏਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੇ ਬਾਨੀ ਸਵਾਮੀ ਦਯਾ ਨੰਦ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ 'ਸਤਿਆਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੂੰ 'ਦੰਭੀ' ਆਖਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸਵਾਮੀ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਾਦਰ ਭਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਰੁਧ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦਰਜਨਾਂ ਸਿੱਖ ਯੁਵਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਕੱਟੇ ਗਏ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤਿ ਦੀਆਂ ਭੜਕਾਊ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਸਾਂਝ ਵਿਚ ਤ੍ਰੇੜ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਕਿਤਾਬਚਾ 'ਹਮ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ' ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਲਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਮੁਹਿੰਮ ਛੇੜ ਦਿਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 26 'ਤੇ

ਪੰਨਾ 25 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਆਪਣੇ ਸੁਆਰਥੀ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਪਾਏ ਗਏ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਤੱਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸਲਾਮ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਅਤੇ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿੱਖ ਜਦੋਜਹਿਦ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ "ਪਾੜੋ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ"ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਰੁਧ ਮੋੜਨ ਲਈ ਸਿਖ ਫਲਸਫੇ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ।

ਅਸਲੀਅਤ

ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਸਿਆਸੀ ਜਬਰ,ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਪ੍ਰਸਤੀ,ਆਰਥਿਕ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਨਾਬਰਾਬਰੀ ਵਿਰੁਧ ਲੜਾਈ ਲੜੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨਾ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਫਿਰਕੇ ਵਿਰੁਧ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁਧ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਅਕੀਦਿਆਂ ਤੇ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝੰਡੇ ਦੁਆਲੇ ਜੁੜੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਨੀਵੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਨ। ਜੋ ਉਚੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਹਾਕਮਾਂ ਦੋਹਾਂ ਤੋਂ ਸਤੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਰਬ ਸਾਂਝੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸਮਾਜਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੇਕਤਾ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਦਾ ਹਾਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸੁਰ ਮਿਲਾਕੇ ਗਾਉਂਦੇ ਆਏ ਹਨ:

ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹ ਫਕੀਰ
ਹਿੰਦੂ ਕਾ ਗੁਰੂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਪੀਰ।

ਜੇ ਉਹ ਕਿਧਰੇ ਗਮਾਂ ਦੇ ਥਲਾਂ 'ਚ ਨਾ ਮਿਲਦਾ ਝਨਾਂ ਵਾਂਗੂ,
ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਧੁੱਖਣਾ ਸੀ ਮੈਂ ਬਾਂਸਾਂ ਦੇ ਵਣਾਂ ਵਾਂਗੂੰ।

ਤੁਸੀਂ ਸੌ ਵਾਰ ਭਾਵੇਂ ਕਤਲ ਮੈਨੂੰ ਕਰ ਲਵੋ ਫਿਰ ਵੀ
ਤੁਹਾਡੇ ਜ਼ਿਹਨ ਤੇ ਛਾਇਆ ਰਹਾਂਗਾ ਬੱਦਲਾਂ ਵਾਂਗੂ।

ਫਿਜੀ ਵਿਚ ਖੱਬੀ ਸਰਕਾਰ

ਸੂਵਾ:—ਦੱਖਣੀ ਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਫਿਜੀ ਵਿਚ ਖੱਬੀਆ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ (ਜਿਸਨੂੰ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ) ਅਤੇ ਬਹੁਨਸਲੀ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੇਂਟ ਦੀਆਂ 52 ਵੋਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 28 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਿਜੀ ਵਿਚ 1970 ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮਰਥਕ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪਾਲਸੀ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਅਧੀਨ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਨ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਜੰਗੀ ਜ਼ਹਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਕਰੇਗੀ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਸੋਵੀਅਤ ਰੂਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਵਾ ਵਿਚ ਅੰਬੈਸੀ ਖੋਹਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ.ਬਵਾਟ੍ਰਾ,ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਫੋਨ (604)581-4473

ਮੌਤ ਦੇ ਬਿਉਪਾਰੀ

ਰਾਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ

1945 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ,ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਨੂੰ,ਜੇ 'ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਯੁੱਗ'ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਯੁੱਧ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਣਗਿਣਤ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀਆ ਕਾਢਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਨਸਾਨੀ ਦਿਮਾਗ ਨੇ ਸਾਇੰਸ ਨੂੰ,ਜਿੰਨਾ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਵਾਸਤੇ,ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਹੈ,ਇਸਦੀ ਮਿਸਾਲ ਤਵਾਰੀਖ ਦੇ ਵਿਚ ਮਿਲਣੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਐਟਮੀ ਹਥਿਆਰ ਜੋ ਤਬਾਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ,ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿ ਲੈਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਐਟਮੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਖੀਰਾ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ,ਉਹ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ. ਦੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਖੀਰਾ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ 41 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ,ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖੀਰੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਾਕਾਮ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਦਹਾਸੇ ਤੇ ਖੜੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਹਕੂਮਤਾਂ,ਆਪਣੀ ਨਿਜ਼ਾਤ ਇਸੇ ਵਿਚ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਹੋਣ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੌੜ ਨਿਰੀ ਪੁਰੀ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ,ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੀ ਲਪੇਟ ਦੇ ਵਿਚ,ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਰਥਕ ਹਾਲਤ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼,ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼'ਭੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,ਭੀ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਹਿਸਾ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੇ ਖਰਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਦੌੜ ਨੇ,ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਰਥਕਤਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਕ ਹਾਲਤ ਸੁਧਰਨ ਦੀ ਵਜਾਇ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ,ਹਥਿਆਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਾਈ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਹਥਿਆਰ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ,ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਝਗੜੇ ਵੀ ਵਧਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸੰਸਾਰ ਯੁੱਧ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ,ਹੁਣ ਤੱਕ,ਹਰ ਪੰਜਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਔਸਤ ਦੇ ਸਾਲ,ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਝਗੜਾ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,ਜਿਹੜਾ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਅਮਨ ਨੂੰ ਭਸਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਨਿੱਤ ਦਿਖ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ,ਇਸ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਦੇ ਸਭ ਯਤਨ ਨਾਕਾਮ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਾਰਨ ਕੀ ਹਨ ? ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨੀਂਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚ,ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਯੂਰਪ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚ,ਸਨਅਤੀ ਇਨਕਲਾਬ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਘਰੇਲੂ ਤੇ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਣਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲ ਬਣੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ,ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ,ਨਿਰੀ ਪੁਰੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਲਈ,ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਮਾਨ ਵੇਚਣ ਦੇ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਤੇ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਵਾਸਤੇ,ਇਹ ਯੂਰਪੀ ਬਿਉਪਾਰੀ ਏਸ਼ੀਆ,ਅਫਰੀਕਾ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵੱਲ ਨਿੱਕਲ ਤੁਰੇ। ਨਤੀਜਾ ਆਪਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹਾਂ। ਕਿਵੇਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ,ਯੂਰਪੀ ਬਿਉਪਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਕੜ ਵਿਚ ਆ ਗਈ। ਲੁੱਟ ਖਸੁੱਟ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਯੂਰਪ ਦੇ ਕੁਝ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬਿਉਪਾਰੀ,ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਲੁੱਟ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੈਂਕਾਂ ਭਰਨ ਲੱਗ ਪਏ।

ਆਪਣੇ ਸਰਮਾਏ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਨਾਲ,ਇਹ ਬਿਉਪਾਰੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਭੀ ਅਸਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੇ ਬਾਹਰਲੀਆਂ ਪਾਲਸੀਆਂ,ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ ਤੈਅ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਹਾਲਾਤ ਅੱਜ ਭੀ ਬਦਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਉਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੇ,ਯੂਰਪ ਦੇ ਵਿਚ,ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਸੀ ਜੰਗਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਤਾ। ਜੰਗਾਂ ਲੜਨ ਦੇ ਲਈ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਥੁੜ੍ਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਯੂਰਪ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰਾਂ ਨੇ,ਸਨਅਤੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ,ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਲੜਾਈ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ,ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ,ਹੁਣ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੇ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ,ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਤੌਰ ਜੰਗਾਂ ਵਧੇਰੇ ਤਬਾਹੀ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੇ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਦੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਹਥਿਆਰ ਘੱਟ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ,ਲੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਲੜਾਈਆਂ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਜਲਦੀ ਮੁੱਕ ਜਾਇਆ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਨੇ,ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਸਪਲਾਈ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਲੜਾਈਆਂ,ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿਰ ਲੜੀਆਂ ਜਾਣ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਚਲਦੀਆਂ ਵੀ ਵਧੇਰਾ ਸਮਾਂ ਰਹੀਆਂ। ਯੂਰਪ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਦੇਖ ਲਿਆ ਕਿ ਆਪਣਿਆਂ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ,ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲੋਂ,ਲੜਾਈ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਬਦਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਫਾਇਦਾ ਹੈ। ਯੂਰਪੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ,ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਦੇ ਨਾਲ,ਉਹ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੜ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਨਵੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਧਰਤੀਆਂ ਫਤਿਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕ,ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀ ਖੁਮਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚ,ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀਰੋ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਫਾਂ ਕਰਦੇ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਤਗਮੇ ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਦੇ ਦੇ ਨਿਵਾਜਦੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਉਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲੱਡੂ ਸਨ। ਮੋਟੇ ਮੋਟੇ ਮੁਨਾਫੇ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ,ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਭੀ ਦੇਣਾ।

ਪਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਉਪਾਰੀ ਕਦੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਜਾਂ ਮਾਸਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਮੌਤ ਦੇ ਵਿਉਪਾਰੀ,ਹਰ ਉਸ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਵੇਚ ਦਿੰਦੇ ਸਨ,ਜੋ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਆਪਣੇ ਬਿਗਾਨੇ,ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਆਰਮ ਸਟਰੌਂਗ ARM STRONGਤੇ ਜਰਮਨੀ ਦੀ KRUPPਕਰੂਪ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਨਿਰਾ ਪੁਰਾ ਮੁਨਾਫਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸਭ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਰਮਾਂ ਦੇ ਢੁਕਦੀ ਹੈ।

ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਹੀ 'ਮੌਤ ਦੇ ਵਿਉਪਾਰੀ'ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਵੇਚਕੇ ਇਹ ਨਫੇ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਦਾ ਮੌਤ ਹੈ। ਇਸ ਧੰਦੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂਰਚਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਲੜਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੰਗ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਬੇਈਮਾਨ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ। ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੁੱਠੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਖਾਤਰ,ਇਹ ਮੌਤ ਦੇ ਵਿਉਪਾਰੀ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਨਾਫਾ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੱਬ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ,ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਲਾਬੀਆਂ ਹਨ।

ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਬਣਨ ਤੇ ਗਿਣਤੀ ਦਾ,ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਦੇ ਨਾਲ ਡੂੰਘਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਅਮਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੋਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ,ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੌਤ ਦੇ ਵਿਉਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ। ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦੇ ਵਿਚ,ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀਆਂ ਈਜ਼ਾਦਾਂ ਕਰਦੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਖਾਤਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜੇ ਤੇ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਰਚਦੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਵਤਾਂ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦੇ ਵਿਚ ਬੇਈਮਾਨ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਤੇ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਆਦਿ ਨੇ,ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਹਰੇ ਬਣੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਵਿਉਪਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ,ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਰਥਕਤਾ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਤਬਾਹ ਹੁੰਦੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਸਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ,ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਸਾਏ ਵਧਦੇ ਹੀ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸੂਝਵਾਨ ਲੋਕ,ਇਕੱਠੇ ਹੋਕੇ ਸੋਚਣ,ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਵਿਉਪਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਿਕੜ ਵਿਚੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਨਾ ਹੈ?

ਗੁਰਸਿਖੀ ਤੇ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਵੈਨਕੂਵਰ

ਹਰ ਮਜ਼੍ਹਬ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਅੰਦਰਲੀ ਕਿਰਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ : (1) ਨਾਮ - ਸਿਮਰਨ — ਪਾਠ ਧਿਆਨ ਆਦਿ

(2) ਦੂਜਾ ਬਾਹਰਲਾ ਰੂਪ ਤੇ ਬਾਹਰਲੀ ਕਿਰਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰ੍ਹਾ-ਸ਼ਰੀਅਤ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ, ਚਿੰਨ੍ਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਦਰਲੀ ਕਿਰਿਆ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਮੰਨਣ ਮੁੱਢਲਾ ਕਰਤੱਵ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਤੇ ਇਕੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਸਤਕ ਧਰਮ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਯਾਦ, ਸ਼ੁਕਰ ਤੇ ਹੁਕਮ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹਨ।

ਬਾਹਰਲੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਾਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ, ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਸ਼ਰੀਅਤ ਦਾ ਅਸਲ ਮਨੋਰਥ ਅੰਦਰਲੀ ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਇਹ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕਰਨੀਆਂ ਤੇ ਵਰਤਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਭੀ ਆਤਮਕ ਜਾਂ ਅੰਦਰਲੀ ਕਿਰਿਆ, ਸਦਾਚਾਰ, ਤੇ ਮਾਨਸਕ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਪਰ ਸਮੇਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ-ਰੁਚੀ ਇੰਨੀ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਦਰਲੇ ਅਸਲ ਤੱਤ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਤੇ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸੋ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਿਰੀ ਬਾਹਰਲੀ ਕਿਰਿਆ ਤੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੇਵਲ ਬਾਹਰਲੇ ਕਰਮ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ,
ਅਸਲ ਤੱਤ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਵਿਸਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸੇ ਖਿਆਲ ਨੂੰ ਹੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪੰਗਤੀਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ

ਇਕਿ ਮੂਲਿ ਲਗੇ ਓਨੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ,
ਡਾਲੀ ਲਾਗੇ ਤਿਨੀ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ। (1051)
ਡਾਲੀ ਲਾਗੇ ਨਿਹਫਲ ਜਾਇ (362)
ਡਾਲ ਛੋਡਿ ਤਤੁ ਮੂਲੁ ਪਰਾਤਾ ਮਨਿ ਸਾਚਾ ਓਮਾਹਾ ਹੇ (1033)

ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਸਲ ਤੱਤ ਵਿਸਰ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਾਹਰਲਾ ਪਹਿਰਾਵਾ, ਭੇਖ, ਰਹਿਤ ਤੇ ਕਰਮ ਕਿਸ ਕੰਮ ? ਬਾਹਰਲੇ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਅਸਲ ਤੱਤ ਬਿਨਾਂ ਨਿਕਾਰੇ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਭਾਰ ਤੇ ਨਿਰਾ ਭੇਖ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸਲ ਤੱਤ ਗਵਾ ਬਹੇ, ਬਾਹਰਲੇ ਪੋਚਾ ਪਾਚੀ ਤੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਰਾਤ ਦਿਨ ਇਕ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੁਝ ਮਹਾਂ ਵਾਕਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਵੇਸੀ ਸਹੁ ਨ ਪਾਈਐ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਸ ਰਹੀ। (785)
ਬਹੁਤੇ ਭੇਖ ਕਰੈ ਭੇਖਧਾਰੀ,
ਅੰਤਰਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਫਿਰੈ ਅਹੰਕਾਰੀ। (230)
ਬਾਹਰ ਭੇਖਿ ਨ ਪਾਈਐ ਪ੍ਰਭੁ ਅੰਤਰਜਾਮੀ (1099)
ਪਾਠ ਪੜੈ ਨ ਬੂਝਈ ਭੇਖੀ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇ (66)

ਫੋਕੇ ਵੇਸ ਪਹਿਰਾਵੇ ਤੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਸਗੋਂ ਦੁਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ਬਹੁ ਭੇਖ ਕੀਆ ਦੇਹੀ ਦੁਖੁ ਦੀਆ,
ਸਹੁ ਵੇ ਜੀਆ ਆਪਣਾ ਕੀਆ। (467)
ਵੇਸਿ ਨ ਪਾਈਐ ਮਹਾ ਦੁਖਿਆਰੀ (1348)

ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਬਾਹਰਲੇ ਵੇਸਾਂ, ਪਹਿਰਾਵਿਆਂ, ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਕਰਮਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

ਚਕ੍ਰ ਬਣਾਇ ਕਰੇ ਪਾਖੰਡ,
ਝੁਰਿ ਝੁਰਿ ਪਚੈ ਜੈਸੇ ਤ੍ਰਿਅਰੰਡ। (1151)

ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਭੂ ਭਗਤੀ ਜਾਂ ਨਾਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਤੇ ਵੇਸ ਪਹਿਰਾਵੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਰਥ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ। ਨਾਮ ਹੀਨ ਬਾਹਰਲੇ ਪਹਿਰਾਵਿਆਂ ਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਭੀ ਮੱਤ ਜਾਂ ਧਰਮ ਦੇ ਹੋਣ ਮਿਰਤਕ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਜੇਤਾ ਬਿਉਹਾਰੁ।
ਜਿਉ ਮਿਰਤਕ ਮਿਥਿਆ ਸੀਗਾਰੁ। (250)

ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਮਜ਼ਹਬ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਦਾ ਸਾਧਨ ਨਿਰੋਲ ਨਾਮ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਆਏ ਹਨ, ਸਿੱਖ ਕਹਿਣਾ ਹੀ ਸੋਭਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਭ ਨਾਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ੀ ਸਨ। ਪੰਜ ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਕਕਾਰ ਦੇ ਧਾਰਨੀ। ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਕਰਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਇਕੋ ਮਾਲਾ ਦੇ ਮੋਤੀ ਹਨ।

ਅਸਲ ਗੱਲ

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਰੀਤਕ ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਜਿਸ ਢਹੇ ਖੂਹ ਵਿਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਸੀ ਅਸੀਂ ਮੁੜ ਉਸੇ ਖੁੱਡੇ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਵਾਰਥੀ ਨੇਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵੂਰਦੇ ਪਰਚਾਰਕ, ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭਾਈ, ਪਾਠੀ, ਗੁਣੀ ਗਿਆਨੀ ਕਸਬੀ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ, ਦਰਸ਼ਨੀ ਸੰਤ ਆਦਿ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਆਪ ਜਾਣੂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਰਸਤਾ ਕਿਵੇਂ ਦਿਖਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ। ਹੁਣ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ। ਤਸੱਲੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਤ ਬਚਨ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਹੈ। ਫੋਕਟ ਰਹਿਤਨਾਮਿਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪਾਸ ਵਕਤ ਨਹੀਂ।

ਅਸਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪਰਛਾਵਿਆਂ ਮਗਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ। ਸਿਖ ਲਈ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਟੱਲ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ। ਪਾਰ ਉਤਾਰਾ ਸਿਰਫ ਨਾਮ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੇ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਨੇ ਜਗਤ ਧਰਮ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਜੇ ਸਾਡੇ ਮਨਚਲੇ ਕਵੀ, ਇਸ ਦਿਆਂ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਨਾ ਪਾਂਦੇ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪੰਥ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਗੇ ਨਹੀਂ ਚਲ ਸਕੇਗਾ।

ਨੋਟ : ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਉਤੇ ਬਰੈਕਟਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਅੰਕ ਦਿਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੰਨੇ ਹਨ।

● 'ਮੇਰੀ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ' ਪਤਨੀ ਸੁਤੇ ਸੁਤੇ ਬੁੜਬੜਾਈ। ਪਤੀ ਨੇ ਘਬਰਾਕੇ ਉਸਨੂੰ ਬੁੜਬੜਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁਛਿਆ।

"ਹਾਏ, ਕਿੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਸੁਪਨਾ ਸੀ। ਸਿੱਧੇ ਸਾਧੇ ਨੌਜਵਾਨ ਬੇਜ਼ੁਬਾਨ ਪਤੀਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।"

"ਮੈਂ ਵੀ ਸੀ ਉਸ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ?" ਪਤੀ ਨੇ ਪੁਛਿਆ।

"ਹਾਂ, ਦੋ ਰੁਪਏ ਵਾਲੀ ਢੇਰੀ'ਚ ਬੈਠੇ ਸੀ ਇਕ ਤਰਫ।" ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ।

329 ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੇ ਕਾਤਿਲ

ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਸਰੀ (ਗੋਰਾਇਆ)

ਟਰਾਂਸਵਰਲਡ ਏਅਰ ਦਾ 747 ਪਲੇਨ,ਬੌਸਟਨ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਡ,ਖੌਰੂ ਪਾਉਂਦੇ,ਐਟਲਾਂਟਿਕ ਸਾਗਰ ਉਪਰੋਂ ਦੀ ਉਡਾਰੀ ਲਾਉਂਦਾ,ਲੰਦਨ ਯੂ.ਕੇ. ਵਲ ਧਾਈ ਕਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ । 3 ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਵਾਰੀਆਂ,ਕੁਰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿਚ,ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਮੱਲੀ,ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਬੈਠੀਆਂ ਸਨ । ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਦੇ ਬੱਚੇ,ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਵਾਂ,ਦੁੱਧ ਬੋਤਲਾਂ ਫੜਾ,ਸਾਫ ਸੁਥਰੇ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਰੁਮਾਲਾਂ ਦੇ ਪੇਪਰ-ਨੈਪਕਿੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ,ਤਿਥਕਾ ਦੁੱਧ ਡੁੱਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਵੱਲ ਬੜੀ ਟਿਕਟਿਕੀ ਲਾਈ ਅੰਤਰਧਿਆਨ ਹੋ,ਬੱਚੇ ਦੇ ਚਿਹਰੇ,ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਮਸਤਕ ਵੱਲ ਅੱਖਾਂ ਗੱਡੀ ਝਾਕਦੀਆਂ,ਜਿਵੇਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰੁੜ੍ਹਨ,ਤੁਰਨ,ਸਕੂਲ ਜਾਣ,ਗੱਭਰੂ ਹੋਣ,ਵਿਆਹ ਤੇ ਉਹਦੇ ਚਮਕੀਲੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਨ-ਨੇਤਰਾਂ ਅੱਗੇ,25-30 ਸਾਲ ਦੇ ਪਰੋਗਰਾਮੀ ਨਕਸ਼ੇ ਉਲੀਕਣ ਦਾ ਸਵਾਦ ਮਾਣ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ । ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮੂਹਰਲੀ ਕੁਰਸੀ-ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਏਅਰ ਲਾਈਨ ਦੇ ਮੂਰਤਾਂ-ਕਿਤਾਬਚੇ ਨੂੰ ਫੋਲ,ਮੂਰਤਾਂ ਦਾ ਸਵਾਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਸਨ;ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਹੋਰ ਵੱਡੇ,ਆਪਣੇ ਝੋਲੇ ਵਿਚੋਂ ਕਲਰਿੰਗ-ਬੁੱਕਾਂ ਕੱਢ ਕਲਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲੱਗ ਗਏ ਸਨ;ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਰੇਡੀਓ ਈਅਰਫੋਨ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾ,ਰਾਗ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਸਨ । ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਮਰਦ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨਾਵਲਾਂ,ਬੁੱਕਾਂ,ਰਸਾਲੇ ਆਦਿ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਜੁਟ ਗਏ ।

ਏਅਰਲਾਈਨ ਹੋਸਟੈਸ ਗੱਭਰੂ ਕੁੜੀਆਂ ਮੁੰਡੇ ਕੁਰਸੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰਲੀਆਂ ਆਈਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੀ,ਠੰਡੀਆਂ ਡਰਿੰਕਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੂਸ,ਕੋਕਾ ਕੋਲਾ,ਆਦਿ ਸ਼ਰਾਬ,ਬੀਅਰ,ਵਾਈਨ ਤੇ ਨਮਕੀਨ ਪੈਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਲੱਦੀਆਂ ਰੇੜ੍ਹੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਧੱਕੀ ਲਿਆ,ਇਕੱਲੀ ਇਕੱਲੀ ਸਵਾਰੀ ਕੋਲ ਅਟਕ,ਕਈ ਮੁਫਤ ਤੇ ਕਈ ਮੁੱਲ,ਬੜੇ ਹੱਸਮੁੱਖ ਚਿਹਰਿਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ,ਆਪਣੇ ਪਲੇਨ-ਪ੍ਰਾਹੁਣਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਜੁਟੀਆਂ,ਮੁਸਕਾਣਾਂ ਵੰਡਦੀਆਂ,ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੁਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਬੜਾ ਲੁਭਾ ਇਮਾਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ । ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਮਰਦ,ਜਿਵੇਂ ਡਰਿੰਕ-ਰੇੜ੍ਹੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਬੜੇ ਉਤਾਵਲੇ ਜਾਪਦੇ ਸਨ,ਪੈਸੇ ਫੜਾ,ਡਰਿੰਕ ਫੜ,ਗਲਾਸ ਵਿਚੋਂ ਚੁਸਕੀ ਭਰਦਿਆਂ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੂਰਜੀ ਕਿਰਨਾਂ ਲਿਸ਼ਕਾਰੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਹੋਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਲਾਲ ਤੇ ਖਿੜੇ ਖਿੜੇ ਜਾਪਣ ਲੱਗ ਪਏ ।

ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ,ਖਾਣੇ ਦੇ ਗਰਮ ਗਰਮ ਪਲਾਸਟਿਕ-ਪੈਕਟ,ਜਿਹਦੇ ਵਿਚ ਵੱਖਰੇ ਲਪੇਟੇ ਚਮਚੇ,ਛੁਰੀ-ਕਾਂਟਾ,ਸੈਲਿਡ,ਸ਼ਬਜ਼ੀ,ਮੀਟ,ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖਾਨਾਂ-ਟਰੇ ਵਿਚ ਪਰੋਸਿਆ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂਹਰਲੀ ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਬੈਕ ਵਿਚੋਂ ਖਿੱਚ-ਕੱਢੇ ਨਿੱਕੇ ਫੱਟੇ ਟੇਬਲ ਤੇ ਆ ਟਿਕਦਾ ਹੈ । ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਨੈਪਕਿਨ,ਖੋਲ੍ਹ ਪੱਟਾਂ ਤੇ ਧਰ,ਖਾਣ 'ਚ ਜੁਟ ਜਾਈਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਦੀ ਕਦੀ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਝਾਕਿਆਂ ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਹੋਟਲ ਦਾ ਡਾਈਨਿੰਗ ਰੂਮ ਅੱਧ-ਸਮਾਨ ਉਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ । ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਯੁੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ,ਲੜਾਈ ਕਰਕੇ ਉਡਣ-ਖਟੋਲਿਆਂਬਾਰੇ ਤਾਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ,ਪਰ ਅੱਧ-ਸਮਾਨ ਉਡਦੇ,ਏਨੀਆਂ ਆਰਾਮਦੇਹ ਕੁਰਸੀਆਂ ਉਪਰ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ,ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨਿੱਘੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ,ਗਰਮ-ਠੰਢੇ,ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਖਾਣਾਂ ਖਾਂਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਅਜੋਕੇ ਸਾਇੰਸੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਹੀ ਪਹਿਲਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਹੈ । ਖਾਣੇ ਉਪਰੰਤ ਚਾਹ-ਕਾਫੀ ਭਾਫਾਂ ਛੱਡਦੀ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂਹਰੇ ਧਰੀ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ । ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਹ ਰੇੜ੍ਹੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਸਟੈਸਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਰਾਜੇ ਇੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਪਛਰਾਵਾਂ,ਅਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚਲੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਟਹਿਲਣਾਂ ਘੱਲੀਆਂ ਹੋਣ,ਤੁਹਾਡੇ ਮੂਹਰਲੇ ਜੂਠੇ ਪੇਪਰ-ਟਰੇ,ਗਲਾਸ ਨੈਪਕਿਨ ਚੁੱਕਦੀਆਂ,ਥੈਂਕਸ ਥੈਂਕਸ ਆਖਦੀਆਂ ਸੁਣ-ਦੇਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਵਰਗੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਬੈਠੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਬੜੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਈਦਾ ਹੈ । ਛੇਤੀ ਹੀ ਮਗਰੋਂ ਮੂਵੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;ਕਈ ਦੇਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਸ਼ਰਾਬ-ਖਾਣੇ ਦੀ ਘੂਕੀ ਵਿਚ,ਕੁਰਸੀ ਨੂੰ ਬਟਨ-ਦਬਾ,ਜ਼ਰਾ ਪਿਛਾਂਹ ਵੱਲ ਰੀਕਲਾਈਨਰ ਕਰ,ਘੁਰਾੜਾ-ਨੀਂਦ ਦਾ ਸਵਾਦ ਮਾਨਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਇਹ ਘੁਰਾੜੇ ਵੀ ਇਕ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਨਿਕੰਮੀ ਬੀਮਾਰੀ ਹੈ,ਜਿਹਦਾ,ਰੋਗੀ ਤੇ ਸਵਾਦ ਮਾਣਦਾ ਹੈ ਪਰ ਗਵਾਂਡੀ ਅੰਦਰੋ-ਅੰਦਰੀ ਸੜਦਾ,ਨਾਂ ਸੌਂ ਸਕਣ ਕਾਰਨ,ਬੜਾ ਖਿਝਦਾ,ਰਿਝਦਾ ਕਦੀ ਮੂਵੀ ਵੱਲ ਝਾਕਦਾ,ਕਦੀ ਘੁਰਾੜੂ ਵੱਲ ਤੇ ਉਤਰਨ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਹਨੂੰ ਨਫਰਤੀ-ਨਿਗਾਹ ਦੇਖੀ ਹੀ ਜਾਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

ਸਵਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਦੋ,ਰੁੜ੍ਹਦੀ-ਕੁਰਸੀ,ਚਿੰਬੜੇ ਰੋਗੀ ਵੀ ਸਨ ਤੇ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋ ਕੁ ਮਨੁੱਖੀ-ਆਸਰਾ ਲੋੜਕੂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵੀ । ਇਹ ਹਵਾਈ-ਸਫਰ ਭਾਵੇਂ 6 ਕੁ ਘੰਟੇ ਦਾ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਜਾਂਚ-ਅੱਖ,ਹਰ ਰੰਗ ਨਸਲ,ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵਿਆਂ ਵਾਲੇ ਤੇ ਬੇਬੀਜ਼ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੁਢਿੱਆਂ ਤੱਕ,ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਖ,ਜਿਥੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਆੜ੍ਹ,ਪਰੀ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਉਪਮਾ ਕਰਨੋਂ ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ,ਉਥੇ ਰੱਬ ਦੇ ਸਰੂਪ ਬੰਦੇ ਦੀ ਉਸਾਰੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲਈ ਵਾਹ-ਵਾ ਵੀ ਬਦੋ ਬਦੀ ਉਹਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿੱਕਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

3 ਕੁ ਘੰਟੇ ਉਪਰੰਤ ਪਲੇਨ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਜਿਹਾ ਝਟਕਾ ਵੱਜਾ ਤੇ ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਇਕ ਦਮ,ਡੇਢ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਹਵਾਈ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵੱਲ ਚਲੀ ਗਈ । ਉਹ ਵੀ ਤੇ ਏਸੇ ਐਟਲਾਂਟਿਕ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜ਼ਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ-ਫੈਲਾ,ਸੇਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੋਸਟੈਸਾਂ,ਬੱਚੇ,ਬੁੱਢੇ,ਦੁੱਧ-ਚੁੰਘਦੇ,ਔਰਤਾਂ ਮਰਦ,ਕਈ ਐਧਰ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਜਨਮ-ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਂਦੇ,ਕਈ ਐਧਰੋਂ ਜਨਮ-ਭੂਮੀ ਬੈਠੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ ਆਦਿ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਜਾਂਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆਂ ਤੇ ਕੁੱਝ ਕੁ ਖਾਨਦਾਨਾਂ ਦੇ ਤੇ ਆਖਰੀ ਚਸ਼ਮੋ-ਚਿਰਾਗ ਹੀ ਗੁੱਲ ਹੋ ਗਏ ਦੱਸਦੇ ਸਨ । ਕਿਵੇਂ ਅੱਖ-ਝਮਾਕੇ ਵਿਚ ਹੀ ਜ਼ਹਾਜ਼ ਦੇ ਸਾਜੋ-ਸਮਾਨ ਸਮੇਤ 329 ਜਾਨਾਂ ਲਹੂ-ਲੋਥਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਸਾਗਰ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿਚ ਜਾ ਟਿਕੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਲੋਥਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਤਰਸਦੇ ਰਹੇ ।

ਏਨੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਕਾਤਿਲ,ਕੀ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੀ ਕੁੱਲ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ ? ਜਿਹੜਾ ਕਹਿੰਦੇ,ਸਵਾ ਮਣ ਜੰਜੂ ਇਕੱਠੇ ਕਰ(ਭਾਵ ਏਨੇ ਬੰਦੇ ਕਤਲ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿਸਮਾਂ ਤੋਂ ਲਾਹੇ ਜੰਜੂਆਂ ਦਾ ਭਾਰ ਸਵਾ ਮਣ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ) ਬਾਦ ਵਿਚ ਉਹ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦਾ ਸੁਣੀਂਦਾ ਹੈ । ਨਹੀਂ,ਇਹ ਕਾਤਿਲ ਉਸ ਔਰੰਗੇ ਦੇ ਸਾਥੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ,ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਕਾਰ-ਸਾਮੀਂ ਨੂੰ ਉਛਲ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਦੀਨ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ । ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਬਖਸ਼ੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ । ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਤਿਲ ਤੇ ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ ਤੇ ਨਾਗਾਸਾਕੀ ਦੇ ਭਿਅੰਕਰ ਕਾਤਿਲਾਂ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅੱਖ ਝਮਾਕੇ ਵਿਚ ਲੱਖੂਖਾ ਬੇਗੁਨਾਹ ਜਾਪਾਨੀ ਮਰਦ,ਬੱਚੇ ਬੁੱਢੇ ਮਾਰ ਸਵਾਹ ਕਰ ਦਿਤੇ । ਸੁਣਿਆਂ ਉਹ ਬੰਬ-ਸੁੱਟੂ ਕਪਤਾਨ,ਕਮਲਾ ਹੋਇਆ ਭਟਕਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਨਾਂ ਦਿਨੇ ਚੈਨ ਹੈ ਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਰਾਤ ਨੀਂਦ । ਉਸ ਸਿਰਜਨਹਾਰ ਦੇ ਘਰ ਦੇਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅੰਧੇਰ ਨਹੀਂ;ਸੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੁਕੇ ਕਾਤਿਲਾਂ ਦਾ ਲੱਭੇ ਜਾਣਾ ਵੀ ਐਨ ਮੁਮਕਿਨ ਹੈ,ਦੇਖੋ ।

—ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੇ ਕੁਝ ਬਾਜੀਆਂ ਘੜ ਕੇ
ਮੌਤ ਨੂੰ ਜਦ ਦਿਖਲਾਈਆਂ ।
ਮੌਤ ਨੇ ਆਖਿਆ ਇਹ ਨਹੀਂ ਚੰਗੀਆਂ
ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਰਲਾਈਆਂ ।
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੇ ਮੁੜ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ
ਚਿਹਰੇ ਹੋਰ ਬਨਾਏ ।
ਮੌਤ ਰਾਣੀ ਜੀ ਫੇਰ ਨਾ ਮੰਨੇ
ਸਾਰੇ ਤੋੜ ਗਵਾਏ ।
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੌਤ ਦੀਆਂ ਏਦਾਂ ਹੀ
ਬੱਝੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਤਣੀਆਂ ।
ਬਣਦੀਆਂ ਟੁੱਟਦੀਆਂ ਇਹ ਬਾਜੀਆਂ
ਰੂਪ ਰੱਬ ਦਾ ਬਣੀਆਂ ।

ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ 'ਚੋਂ ਉਠ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

ਦੀਵਾਨ ਬਰਿੰਦਰ ਨਾਥ

ਆਓ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਈਏ। ਸਿੱਧੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ ਫਿਰ ਵੀ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਪਾਰ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅੱਜ ਇਹ ਖਤਰੇ 1970 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਪੇਸ਼ ਖਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹਨ।

ਅਰੁਨਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਘੁਸਪੈਂਠ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੀਨੀ ਖਤਰਾ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ 'ਸੁਰੱਖਿਆ ਤਿਆਰੀਆਂ' ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਖਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੇ ਖਤਰੇ ਤਾਂ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਖਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸੰਭਾਲ ਸਕੀਏ।

ਸਿੱਧੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਯੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜੇ ਚੀਨ ਵੀ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸਾਹਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੁਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਜਾਏ।

ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਖਤਰੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜੋ ਗਹਿਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਲ ਵਿਚ ਉਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਉੱਤਰ ਪੱਛਮੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚੋਂ ਉਭਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਭਾਰਤੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀਪੁਣੇ ਦੀ ਥਾਂ ਸੰਪਰਦਾਇਕਤਾ ਦਾ ਲੇਬਲ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੱਖਵਾਦੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਭਰੀਆਂ ਹਨ ਉਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹੀ 'ਪਹਿਚਾਣ' ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੀ ਭਾਰਤੀਅਤਾ ਨੂੰ ਦਬਾਕੇ ਸਾਡੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਵਿਅਕਤਿਤਵ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਆਸ ਉਤਪਨ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ, ਸਮਾਜਕ, ਆਰਥਕ ਆਧਾਰ ਮਿਲ ਜਾਏਗਾ। 1950 ਤੋਂ 1980 ਤੱਕ 30 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੇ ਕੁਝ ਜ਼ੋਰ ਫੜਿਆ। ਇਹ ਜਾਣਕੇ ਤਸੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਮੁਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ, ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ, ਗਰੁੱਪਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਦ 1977 ਵਿਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਸੈਕੂਲਰ ਪਾਰਟੀ ਸੀ ਪਰ ਜਨਤਾ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋਇਆ

ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਸਾਰੀ ਉਮੀਦ ਚਕਨਾਚੂਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੀ ਫਿਰਕੂ ਲੀਹ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਬਲਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਇਹੀ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤਾ ਦੂਰ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕੁਝ ਸਪਸ਼ਟ ਹਕੀਕਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦਾਂ ਦੀ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਇਕ ਹੀ ਫਿਰਕੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰੀਤਾਂ ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿਰਫ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਗੀਰ ਬਣਾਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸ਼ਾਇਦ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਫਿਰਕੂ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਵੋਟ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਪੱਕਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਹੁਣ ਰਾਜਨੀਤਕ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਕੋਈ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਦਲ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖਸਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੇ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਫਿਰਕੂ ਫਸਲ ਬੀਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਏਨਾ ਘੱਟ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਨਾ ਲਿਖਣਾ ਹੀ ਮੁਨਾਸਬ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਨੋਂ ਸਾਮਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਜੀਅ ਤੋੜ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਦੂਸਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਵੀ ਇਹੀ ਰਵੱਈਆ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਪਿੱਠ ਠੋਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਤਤਕਾਲਕ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਏ।

ਇਸਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਦਤਰੀਨ ਕਿਸਮ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਉਭਰ ਕੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਇਸਲਾਮੀ ਰੂੜੀਵਾਦ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਕ 'ਹਿੰਦੂ ਸੰਸਦ' ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਚਾਹੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜਾਂ 'ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ' ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਪਾਗਲ ਨਾਅਰੇ ਹੋਣ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਅਪੀਲ ਬਹੁਤ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਆਦਰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੂਕ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਏ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸਦੇ ਹਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਧਾਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ ਤੇ ਬੇਕਾਰ ਵੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖੇਤਰੀਚੁਣੌਤੀ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਅਪਣਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ

ਇਹ ਇਸ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਉਸ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਰਵੱਈਆ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅੱਜ ਲੋੜ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਨਰਮ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੌਰ ਬੀਤ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਸੰਗਠਤ ਭਾਰਤ ਤਦ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਜਦ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਫਿਰਕੂਪੁਣੇ ਨੂੰ ਹਰ ਸੰਭਵ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਸਖਤ 'ਡੰਡੇ' ਦੀ ਵੀ ਜੋ ਹਿੰਸਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਨਫਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਏ।

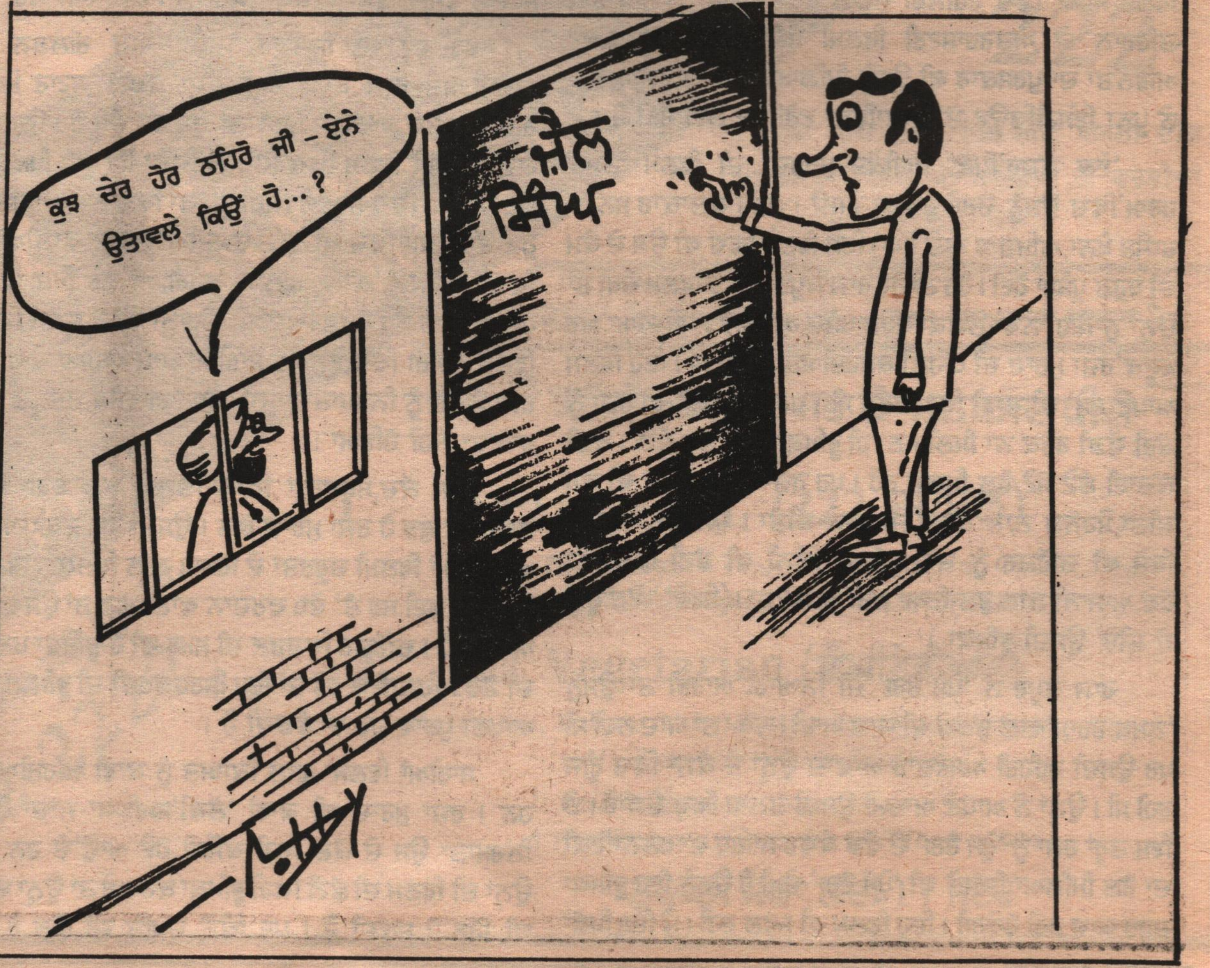
ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ 'ਸੈਨਾਵਾਂ' ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਅਤੇ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜਸੀ

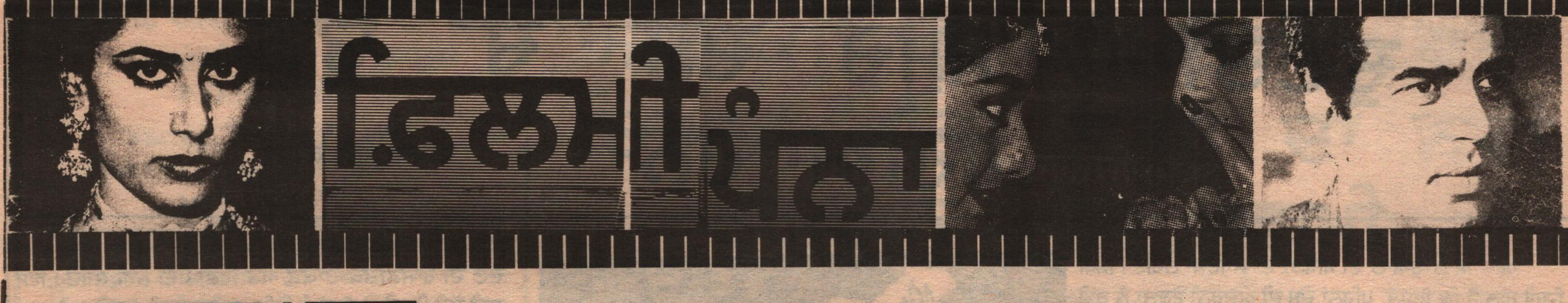
ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ 'ਸੈਨਾਵਾਂ' ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਅਤੇ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ 'ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ' ਤੇ ਕੁਝ ਸੱਟ ਵੱਜੇ ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਹੀ ਪੈਣਗੇ।

ਫਸਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦਬਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਲੇਗ ਵਰਗੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਫੈਲ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫਸਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਕਰਕੇ ਤਤਕਾਲਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਕੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਡੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁੜ ਤੋਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਠੋਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਨਾ ਅਪਨਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਆਦਮੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵੀ ਫਸਾਦੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਰੱਖਣੀ ਇਕ ਬੜੀ ਬੁਰੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਦਮ ਏਨੇ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਬਣ ਜਾਣ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਤਖਤੇ ਲਟਕਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲੱਗਣ। ਜੋ ਲੋਕ 40 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਭੈੜੇ ਤੋਂ ਭੈੜੇ ਫਿਰਕੂ ਜ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਇਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਲਗੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕੀ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੀਆਂ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲੰਮੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਉਸਤੋਂ ਵੀ ਲੰਬੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਖਾਸ ਰੂਪ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕ ਸੱਚੇ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਗ੍ਰਹਿ-ਯੁੱਧ ਲੜਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਬਰਾਹੀਮ ਲਿੰਕਨ ਕੁਝ ਹਜ਼ਾਰ ਕਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਏਨਾ ਅਹਿਮ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਗ੍ਰਹਿ-ਯੁੱਧ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੌਲਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਏਕਤਾ, ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਗੰਭੀਰ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹਨ ਉਸਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਵੀ ਅਸੀ, ਗੱਲਾਂ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ

ਮੁਰਾਦ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ

ਚੰਗੀ ਪਰਸਨੈਲਿਟੀ, ਗਹਿਰੀ ਅਸਰਦਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾ---ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਕੋਲ ! ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਮਯਾਬ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਵਰਗਾ ਫਿਲਮਕਾਰ ਉਸਦਾ ਕਦਰਦਾਨ ਵੀ । ਉਸਨੂੰ 'ਲੱਕੀ ਆਰਟਿਸਟ'ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕਸਰ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੰਜ਼ਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਣ ਦਿੰਦੀ ?

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਕਲਾਕਾਰ ਵੀ ਚੱਲਦਾ ਹੈ—ਤੇ ਜਿਸਦੀ ਫਿਲਮ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦੀ, ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਕੋਈ ਕਲਾਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਵੱਡੇ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਕੰਮ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ।

ਇਹ ਕਲਾਕਾਰ ਹੈ ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ----ਜਿਸਦੇ ਦਾਮਨ ਵਿਚ 'ਰਾਮ ਤੇਰੀ ਗੰਗਾ ਮੈਲੀ'ਵਰਗੀਆਂ ਸੁਪਰ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਕੰਮ ਵੀ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਤਾਰੀਫ ਵੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਦੇ ਕੋਲ ਤਾਂ ਉਹੀ ਇਕਾ-ਦੁਕਾ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ । ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਵਰਗਾ ਮਹਾਰਥੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕਿਸੇ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਸਨੂੰ ਲੱਭ ਟੋਲ ਕੇ ਕੰਮ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਕਲਾਕਾਰ ਘਰ ਵਿਚ ਖੜਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਏ, ਤਾਂ ਗੱਲ ਸਮਝ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ।

ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਕੋਲ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵੀ ਹੈ । ਉਸਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਹਿੱਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਅਕਸਰ ਵਿਹਲਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ । ਜਦਕਿ ਫਿਲਮੀ ਮੰਡੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰੁਝਿਆ ਹੋਇਆ ਕਲਾਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ।

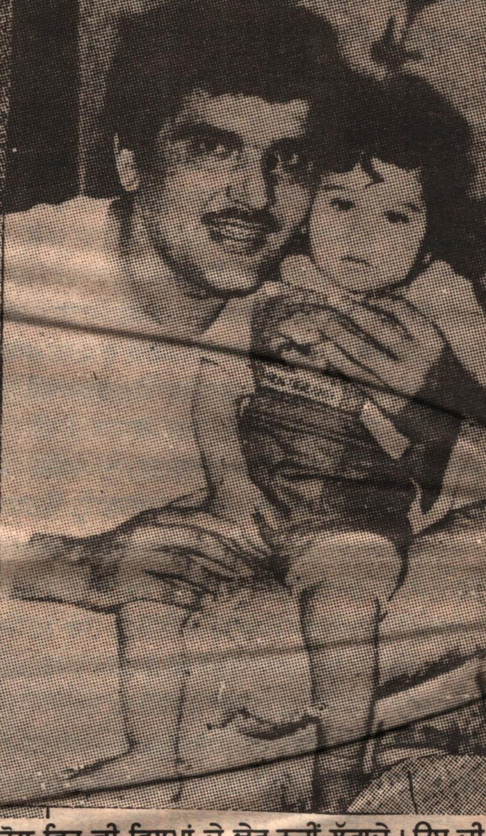
ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਦੀ ਖੋਜ ਵੀ ਕਿਸੇ ਮਾਮੂਲੀ ਆਦਮੀ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ । ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਪਾਰਖੂ ਬੀ.ਆਰ.ਇਸ਼ਾਰਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ 'ਏਕ ਨਜ਼ਰ'ਵਿਚ। ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਕਲਾਕਾਰ ਸਨ ਅਮਿਤਾਭ ਬਚਨ ਅਤੇ ਜਯਾ ਭਾਦੁੜੀ । ਉਸਨੂੰ ਸਹਿਨਾਇਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮਿਲੀ ਸੀ । ਤੇ ਰਜ਼ਾ ਨੇ ਇਸ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾ ਲਈ ਸੀ । ਉਸਦੀ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਅਮਿਤਾਭ ਦੀ ਖਾਸ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ । ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇਮਤਿਹਾਨ ਰਜ਼ਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਪੂਨੇ ਫਿਲਮ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਬਣੀ ਫਿਲਮ 'ਵਿਲਾਪ'ਲਈ ਤਹਿਰਾਨ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫਿਲਮੀ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਸਰਵ-ਸਰੇਸ਼ਟ ਅਭਿਨੇਤਾ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਿਆਸੀ, ਜੀ ਹਾਂ, ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਨੇ ਪੂਨਾ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਤੋਂ ਬਾਕਾਇਦਾ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਹੋਈ ਹੈ ।

'ਏਕ ਨਜ਼ਰ'ਪਿਛੋਂ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਮੁਖਰਜੀ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਨਮਕ ਹਰਾਮ'ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਚੰਗੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮਿਲੀ । (ਸਹਿ ਕਲਾਕਾਰ ਸਨ—ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ, ਅਮਿਤਾਭ ਅਤੇ ਰੇਖਾ) ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਹੋਈ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਨੇ ਇਹ ਫਿਲਮ ਦੇਖੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ 'ਨਵਾਂ ਲੜਕਾ'ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਇਆ। 'ਬਿੰਦੀਆ ਔਰ ਬੰਦੂਕ'ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫਿਲਮ ਸੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਹਿਟ ਫਿਲਮ ਸੀ । ਪਰ ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਵੀ ਰਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਬਰੇਕ ਨਾ ਮਿਲੀ। ਨਾ ਹੀ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗੇ। ਕਦੀ ਕਦਾਈ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਰੋਲ ਮਿਲਦੇ ਰਹੇ। ਪਰ ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਨੇ ਜੋ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਮੇਹਨਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ, ਜੀ ਲਾਕੇ ਕੀਤਾ । ਉਸ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਰਿਤਰ ਨੂੰ ਚਾਹੇ ਭੂਮਿਕਾ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਛੋਟੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। (ਜਿਵੇਂ 'ਏਕ ਦੂਜੇ ਕੇ ਲੀਏ' ਉਸਦੀ ਭੂਮਿਕਾ)

ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਨੇ 'ਪ੍ਰੇਮ ਰੋਗ' ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਆਰੰਭੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ 'ਨਮਕ ਹਰਾਮ'ਵਾਲੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਯਾਦ ਆਈ। ਨਾਂਅ ਤਾਂ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਸਦੀ ਗਹਿਰੀ ਅਸਰਦਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਗੂੰਜ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀ ਉਸਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਦੌੜਾਏ। ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਜ਼ਾ ਨੂੰ 'ਪ੍ਰੇਮ ਰੋਗ' ਦੇ ਵੱਡੇ ਕੰਵਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਖਲਨਾਇਕੀ ਦਾ ਰੋਲ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸਨੇ ਵੀ 'ਪ੍ਰੇਮ ਰੋਗ' ਦੇਖੀ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਭੂਮਿਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਯਾਦ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਵੀ ਸਫਲ ਰਹੀ। ਤੇ ਇਸ ਪਿਛੋਂ

ਜਦ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ 'ਰਾਮ ਤੇਰੀ ਗੰਗਾ ਮੈਲੀ'ਲਈ ਇਕ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਖਲਨਾਇਕ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਹੀ ਸੀ। ਭੂਮਿਕਾ ਬਹੁਤੀ ਵਿਕਸਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਫਿਰ ਵੀ ਰਜ਼ਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਖਾਸ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਚ ਜਾਨ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਅੱਜ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਮੰਦਾਕਿਨੀ ਦਾ ਦਮਨ, ਅਤੇ ਸਈਦ ਜਾਫਰੀ ਦੀ ਚੰਗੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਪਿਛੋਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਜੇ ਕੁਝ ਯਾਦ ਹੈ ਤਾਂ ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ। ਤੇ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਅਪਾਰ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ, ਉਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ।

ਪਰ ਏਨੀਆਂ ਸਿਲਵਰ ਜੁਬਲੀ ਅਤੇ ਗੋਲਡਨ ਜੁਬਲੀ ਫਿਲਮਾਂ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ੀਦਾ ਵਰਗੇ 'ਸਟਾਰ ਮੇਕਰਾਂ'ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਰਨਾਲਾ ਉਥੇ ਦਾ ਉਥੇ ਹੈ। ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਕਦੀ ਕਦਾਈਂ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਉਹ ਪਾਲੇ ਖਾਂ ਵਿਚ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ 'ਲੋਹਾ'ਵਿਚ ਵੀ ਹੈ। ਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚੋਂ 'ਅਫਸਰ', 'ਕਾਲਾ ਗੁਲਾਬ', ਵਰਗੀਆਂ ਕੁਝ ਇਕ ਫਿਲਮਾਂ ਹੀ ਹਨ-ਦੋ ਚਾਰ ਹੋਰ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਬੱਸ ! ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਨਗਰੀ ਵਿਚ, ਏਨੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਮਯਾਬੀਆਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਭੇਡ ਚਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ।

ਲੰਮਾ ਕੱਦ, ਮਰਦਾਨਾ ਵਿਅਕਤਿਤਵ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਸੰਗਠਿਤ ਸਰੀਰ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਕੋਲ । ਉਸਦੀ 'ਰਫ-ਟਫ'ਪਰਸਨੈਲਿਟੀ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਫਿੱਟ ਬੈਠਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਦਾਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਨਿਗਰ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ। ਚਰਿੱਤਰ ਚਿਤਰਣ ਦੀ ਸਮਝ ਵੀ ਹੈ-ਭੂਮਿਕਾ ਖਲਨਾਇਕ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਸਹਿਨਾਇਕ ਦੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਿਰਫ ਭਰਤੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਰ ਥਾਂ ਛੱਡਦੀ ਹੈ ।

ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਾਲੇ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ । ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਵੀ ਕਾਫੀ 'ਲੱਕੀ'ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਕਈ ਨਿਰਮਾਤਾ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਰ ਲਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਵੀ ਹਿੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਪਰ ਕਿੰਨੇ ਦੁਖਾਂਤ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਬਦਕਿਸਮਤ ਕੋਲ ਫਿਰ ਵੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ। ਉਸ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਵੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਸਿਰਫ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਹੈ ।

ਪੁਰਾਣੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਭਿਨੇਤਾ ਮੁਰਾਦ ਦਾ ਲੜਕਾ ਹੈ ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ। ਉਸਦਾ ਸਬੰਧ ਰਾਮਪੁਰ ਦੇ ਇਕ ਪਠਾਣ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਵਿਚ ਥੋੜੀ ਬਹੁਤ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਪਠਾਣੀ ਆਕੜ ਤਾਂ ਹੋਣੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ । ਬਾਕੀ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਮਿਲਣਸਾਰ ਹੈ । ਉਸਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸਤੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਵੀ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਯਾਨੀ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਹੈ, ਕਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬੱਸ ਨਸੀਬ ਖੋਟੇ ਹਨ ।

ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਹੀਰੋ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਮੋਹਰਾ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। (ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ, ਆਖਰ ਸ਼ਤਰੂਘਨ ਸਿਨਹਾ ਵੀ ਤਾਂ ਹੀਰੋ ਬਣਿਆ ਸੀ)ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਤਾਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਬੀਰ ਬੇਦੀ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਰਕ ਜ਼ੁਬੇਰ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਭਰਪੂਰ ਚਾਂਸ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਬਣ ਸਕੇ ਪਰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਤਾਂ ਬਣ ਹੀ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਇਸ ਹੈਸੀਅਤ ਨਾਲ ਉਹ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਣ ਦੀ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਡੁੱਬਦੇ ਹੋਏ ਨਵੇਂ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਿੱਤੀ । ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਵੀ ਇਸ ਛੋਟੇ ਪਰਦੇ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ('ਕਹਾਂ ਗਏ ਵੋਹ ਲੋਕ'ਵਰਗੇ ਕੁਝ ਸੀਰੀਅਲਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਦਿਖਾਈ ਵੀ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹੈ) ਕੀ ਪਤਾ ਇਥੇ ਤਕਦੀਰ ਸਾਥ ਦੇ ਜਾਏ ਅਤੇ ਕੰਵਲਜੀਤ ਮਜ਼ਹਰ ਖਾਨ ਅਤੇ ਵਿਜੇਂਦਰ ਵਾਂਗ ਉਸਦੇ ਵੀ ਦਿਨ ਫਿਰ ਜਾਣ ।

ਫਿਲਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਟੀ.ਵੀ. ਜੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਰ-ਸਵੇਰ ਉਸਦੇ ਪਾਰਖੂ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਉਮੀਦ ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਦਾ ਹੌਂਸਲਾ ਡਿੱਗਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਬੱਸ ਕਿਤੇ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਕਸਰ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਕਸਰ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਉਸ ਦਿਨ ਕਾਮਯਾਬੀ ਉਸਦੇ ਕਦਮਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਆਸ ਰੱਖਣੀ ਕੋਈ ਜੱਗੋਂ ਬਾਹਰੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਦੀ 40ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਮਨਾਈ

ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਨੇ ਰਲਕੇ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਦੀ ਚਾਲਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਮਨਾਈ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਕੋਰਟ ਹਾਊਸ, ਫੁਆਰੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇਕ ਰੈਲੀ ਭੀ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਪਾਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਰੋਏ ਮਿੱਕੀ, ਤੇ ਚੀਨਿਆਂ ਵਲੋਂ ਟੋਮੀ ਟਾਓ ਤੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਸਪੀਚਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਥਾਮਸ ਬਰਜਰ ਨੇ ਭੀ ਇਸ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰੈਲੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਮਨਾਈ ਗਈ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਹੱਕ ਦੇਣ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ। ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਜਿਊਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਬੰਦਰਗਾਹ ਵਿਚ 45 ਦਿਨ ਜਕੜੀ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਮਨਬੋਟ ਦੇ ਡਰਾਵੇ ਨਾਲ ਖੁਲੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਹੁਣ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭੀ ਸਾਨੂੰ ਹੱਕ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਤੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਸਾਨੂੰ ਨਸਲਵਾਦ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਨ ਸੀ ਜਦ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਦੇ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ।

ਰੋਏ ਮਿੱਕੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਹੱਕ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੋਂ ਕੋਈ ਭੀ ਏਸ਼ੀਅਨ ਮਿਊਂਸਪੈਲਟੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਰਾਊਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਏਸ਼ੀਅਨ ਬੱਚੇ ਲਾਅ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਦੇ ਸਕੂਲ ਪੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਕਦੇ। ਜਪਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖੋਹ ਲਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਖੋਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੋਮੀ ਟਾਓ ਨੇ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੀਨਿਆਂ ਤੇ ਹੈਡ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੀਨਿਆਂ ਨਾਲ ਅੱਜ ਭੀ ਕੁਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਵਰਤਾਵਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ 1967 ਤੱਕ ਵਿਤਕਰਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਬਨਿਆਦੀ ਹੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1947 ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤਾਕਤ ਦਿੱਤੀ।

ਜੱਜ ਥਾਮਸ ਬਰਜਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚੇਤਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਇਤਿਹਾਸ ਨਸਲਵਾਦ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ। ਜਮਹੂਰੀ ਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚੇਤੰਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੁਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ।

ਮੈਂ ਝੁਕਣਾ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ, ਟੁੱਟ ਜਾਵਾਂ ਗੱਲ ਵਖਰੀ ਹੈ ,
ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਟੋਗੇ, ਫੈਲਾਂਗਾ ਰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ।

ਮੇਰੇ ਹੰਝੂ ਕਿਰੇ ਨੇ ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ , ਨਗਮੇ ਹੀ ਉੱਗੇ ਨੇ ,
ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਭੁਲਾਏਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁਣ ਮਰ ਗਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ।

ਮੇਰੇ ਰੱਬਾ ਮੇਰੇ ਹਾਸੇ ਵੀ ਉਹਦੇ ਨਾਮ ਕਰ ਦੇਵੀਂ ,
ਜੋ ਦਿਲਬਰ ਹੋ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆਇਆ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਵਾਂਗੂ ।

ਕੋਈ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੈ ਅਮਰੀਕ ਦੇ ਸ਼ਿਅਰਾਂ 'ਚ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ,
ਮੜ੍ਹੀ ਉਹਦੀ ਤੇ ਰੌਣਕ ਹੈ ਨਦੀ ਤੇ ਪੱਤਣਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ।

ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਬਾਰੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਿਖੇ (ਛਪੇ-ਅਣਛਪੇ) ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਭ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਨੂੰ ਜੂਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਤੱਕ ਭੇਜ ਦੇਣ। ਇਹ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਕਹਾਣੀ,ਕਵਿਤਾ,ਗੀਤ,ਬੋਲੀਆਂ,ਨਾਟਕ ਆਦਿ ਵਿਚ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ:

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ
P.O. Box 67681
STN.O
Vancouver B.C.
V5W—3V2

ਯੂ. ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਚੇਅਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

ਨੌਂ ਤਰੀਕ, ਦਿਨ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਆਫ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡੇਵਿਡ ਸਟਰੈਂਮਵੇਅ ਨੂੰ ਵਾਅਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਚੇਅਰ ਸਥਾਪਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਡਾਲੇ ਦੀ ਚੈੱਕ ਭੇਂਟਾ ਕੀਤੀ।

ਡਾਕਟਰ ਸਟਰੈਂਮਵੇਅ ਨੇ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਮੌਕਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚੇਅਰ ਪੰਜਾਬੀ ਧਰਮ ਜਾਂ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਉਚਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਸਗੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਭੀ ਇਕ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਰਚ 16, 1985 ਇਸ ਬਾਰੇ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੇਕੇ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਚੇਅਰ ਦਾ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਿਨ ਹੈ। ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ਸਾਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਕੰਮ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹ ਬਹੁਤ ਔਕੜਾਂ ਝਾਲ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪੈਸਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜੇ ਭੀ ਕਾਫੀ ਕਮੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬੂਹੇ ਖੜਕਾ ਕੇ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿਤੀ ਹੈ ਉਸਦੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਰਿਣੀ ਹਨ।

ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਦੇ ਮਿਸਟਰ ਗਬਰਟਸ ਨੇ ਡੇਵਿਡ ਕਰੋਂਬੀ, ਮਨਿਸਟਰ ਆਫ ਮਲਟੀਕਲਚਰਲਇਜ਼ਮ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪ ਏਥੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਸਕਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁ ਸਭਿਆਚਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਹੈ। ਇਸ ਚੇਅਰ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸਾਰੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਦੇਣ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕੰਮ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਆਪਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਏ। ਇਹ ਸੱਚੀ ਮੁੱਚੀਂ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਮਾਣ ਵਾਲਾ ਦਿਵਸ ਹੈ।